TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 41 • SAYI 151

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Mobil Uygulama Geliştiricileri ve SEKTÖRÜN TALEPLERİ

Türkiye'de
Coğrafi bilgi sistemleri

Keşf@
Bilinçli İnternet Hareketi

Türk
Cumhuriyetleri'nde BİT kullanımı

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 41 • SAYI 151

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Kemal Karakoçak, Türker Gülüm, Çağlar Ülküderner , Ekrem Yener, Necati Etlacakuş, Aslıhan Tüfekçi, Erdem Erkul

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDİTÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk, **Selçuk Özdemir** Eğitim, **Talat Postacı** KOBİ, **Mehmet Yılmazer** Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbilgin** Güvenlik, **Nihal Sandıkçı** Müzik, **Arzu Kılıç**.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Nezih Kuleyin, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu, Ebru Altunok.

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ
Ceyhun Atuf Kansu Caddesi 1246. Sokak No:4/17 Balgat/ANKARA
Tel: +90 (312) 473 8215 (pbx) Faks: +90 (312) 473 8216
e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

İÇİNDEKİLER

6 Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
8 TBMM: Bilişim Bakanlığı kurulmalı
14 Milli "sanal kalkan" ve TSK'de özel siber savunma birimi

18 Endüstriden Haberler - Eylem Cülcüloğlu
- Kâğıt sevdası ile e-devlet olmaz?
- Çökmeyen web siteleri hayal değil
- Bilişimciye ABD kapıları açılıyor

24 Pardus ekibi neden dağıtıldı?
26 Hukukçunun bilişim günlüğü- S. Pelin Gürlek

Dosya: Mobil uygulama geliştiriciler ve Türkiye mobil pazarı

32 Çok mobil uygulama geliştiremiyoruz ama çok fazla tüketiyoruz – Aslıhan Bozkurt
38 MOBİLSİAD Yönetim Kurulu Üyesi Kubilay Erdoğan- Müşteri durumundayız, hızla ciddi üretici ve satıcı pozisyonuna gelmeliyiz
42 Bilkom Genel Müdürü Cömert Varlık-Türkiye'nin mobil uygulama pazarında söz sahibi olması aslında hiç zor değil
50 Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen: Amacımız, bu pazarı Türk insanı için bir ekonomi fırsatına döndürmek
54 Pozitron Kurucu CEO Fatih İşbecer - Mobil uygulama yeni bir alan, yazılımcıların mobile geçmesi kolay olmuyor
62 Terra Bilgi İşlem Kurucusu Kemal Demir - Cihaz ve uygulamaların yaygınlaşması, insanların içindeki girişimcilik ruhunu açığa çıkardı
68 Qualcomm Türkiye Genel Müdürü Barış Ruacan-Türkiye, uygulama geliştirici ve mobil girişimciler için büyük bir pazar

70 İnceleme-Türk Cumhuriyetleri'nde BİT kullanımı-Doç. Dr. Gökhan Özbilgin
76 Ufkun Ötesi-Seçeneğimiz duyarlı olmak- Nezih Kuleyin

78 Söyleşi- Yerli dizüstü bilgisayar MONSTER, uluslar arası markalarla yarışıyor-Fatma Ağaç
84 Araçları robotlar park edecek
86 Simge-Ali yazar, Veli bozar- İ. İlker Tabak
88 Harf Devriminin 84. Yılı ve Bilişim- Kaya Kılan
94 TDB'den haberler- TBD şubelerinde yeni yönetimler işbaşında
96 İnternet, insan kimliğini yeniden tanımlıyor...
98 "Dünya, bir siber silahlanmaya tanıklık edecek"
100 Söyleşi- Gençler de ebeveynler de kendini İnternet'te güvenli hissediyor - Arzu Kılıç
104 PTT'nin KEP hizmetleri devri başladı
106 Makale- İhracat stratejisi üzerine- Tınaz Titiz (*)
110 Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi kurulacak

Gündem: Coğrafi bilgi sistemleri ve Türkiye'deki durum

116 Coğrafi Bilgi Sistemleri dünyada yıllık 7 milyar Dolarlık bir Pazar - Fatma Ağaç
128 Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Davut Güney- Sürdürülebilir bir kalkınma, etkili bir arazi yönetimi ile olur
142 CBS Genel Müdürlüğü, veri paylaşımını düzenleyecek taslak mevzuatı hazırladı

148 2. Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı yapıldı
152 "İnternet piyasası büyük fırsatlar içeriyor"
154 DNA içinde dijital bilgi saklanabilecek
156 Bilişim STK'larından Bakan Yıldırım'a plâket
158 Üç Soru Üç Cevap-Hakkârili çocukların ellerini tutmaya ne dersiniz?- Arzu Kılıç
162 Sosyal medya Çankaya Köşkü'nde
164 2020'da sanal ortamda kişi başına, 5,200 GB'lık veri düşecek
166 Vazgeçilemeyen beş İnternet sitesi
168 Eski elektronik ürünler de toplanacak

Merhaba
İkibinlerdeki internete geçiş sürecine benzer şekilde, bugün her hizmetin bir mobil eşleniği "sanal" piyasaya çıkıyor. Türkiye, en büyük 20 mobil pazar arasında sayılmıyor ve Dünya uygulama geliştirme pazarından binde sekiz pay alıyor. Ayrıca ülkemizde 10 milyonu aşan akıllı telefon sayısı, 2 milyon mobil bankacılık müşterisi var. Mobil uygulama indirme ve kullanım açısından da dünyanın ilk 15 ülkesi arasında yer alıyoruz. Bilişim Dergisi olarak, büyük teknolojik yatırım gerekmemesi ve gelecek vaat etmesi açısından bu sayımızda mobil uygulama pazarını, bu pazardaki yerli oyuncuları ve sorunlarını inceledik. Aldığımız bilgilere göre Türkiye'deki mobil uygulama pazarını geliştirmek için yalnızca yazılım desteği yeterli değil. Mobil cihazlar üzerindeki vergilerin azaltılarak tablet ve akıllı cihaz satışlarının artırılması önemli. Diğer yandan uygulamalarda niceliğin değil de niteliğin önemli olduğu ve niteliği artırmak için de öncelikle mobil uygulama yazma süreçlerine özgü üniversite temelli eğitim desteklerinin oluşturulması gerekiyor (Bu arada nitelik sorunu felsefenin de konularından biri. "Zen Ve Motosiklet Bakım Sanatı" adlı ilginç ve benim de çok beğendiğim romanda yazar Robert M. Pirsig (Ayrıntı Yayınları) bir motorsiklet vidasından yola çıkarak Batı düşüncesinin niteliği görmezden gelmesinin edebi ve felsefi eleştirisini yapıyor. Kitabı okumayanlara öneriyorum.) Mobil uygulama pazarındaki en önemli sorunlardan biri de üretilen uygulamayı binlerce başka uygulama arasından kullanıcıların dikkatini çekebilecek şekilde sunabilmek. Yani firmalar için tanıtım faaliyetlerinde desteklenmek de çok önemli... Konuyla ilgili ayrıntıları dosya sayfalarımızda bulabilirsiniz...

Bu sayımızdaki ilginç makalelerden biri de Doç.Dr. İzzet Gökhan Özbilgin'e ait. Türk Cumhuriyetlerindeki internet kullanımı hakkında yapılan bir çalışmaya göre internet kullanımında Türkiye artık her zaman önde değil. Örneğin, bilgi ve iletişim teknolojileri gelişmişlik endeksinde (ICT Development Index-IDI) Kazakistan Türkiye'nin önünde bulunuyor. Azerbaycan da Türkiye'ye çok yakın puanlar almış... Türk Cumhuriyetleriyle olan ilişkilerimizde bizim öğreten ülke konumumuz, en azından internet açısından sona ermiş görünüyor. Kısaca artık Orta Asya'dan da öğreneceklerimiz var...

Bu sayımızda odaklandığımız diğer bir konu da Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS). Dünyada 7 milyar dolarlık bir pazarı olan CBS konusunda kamu ve özel sektör olarak oldukça yol almış durumdayız. Ancak yapılacaklar yine de çok. Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Davut Güney'le ülkemizde CBS'nin geldiği yeri ve hedefleri konuştuk. Ayrıca CBS'yi ayrıntılarıyla anlatan yazılarla da söyleşiyi zenginleştirdik. Herkese iyi okumalar diliyorum.
Koray Özer

Koray Özer
koray.ozer@tbd.org.tr

TBMM: Bilişim Bakanlığı kurulmalı

1005 sayfalık TBMM İnternet ve Bilişim Komisyonu'nun taslak raporunda, bilişim sektörünün tek bir elden koordine edilmesi için bakanlık kurulması, siber suçlara yönelik hâkim ve savcı yetiştirilmesi ve Özel İletişim Vergisi'nin tamamen kaldırılması önerildi.

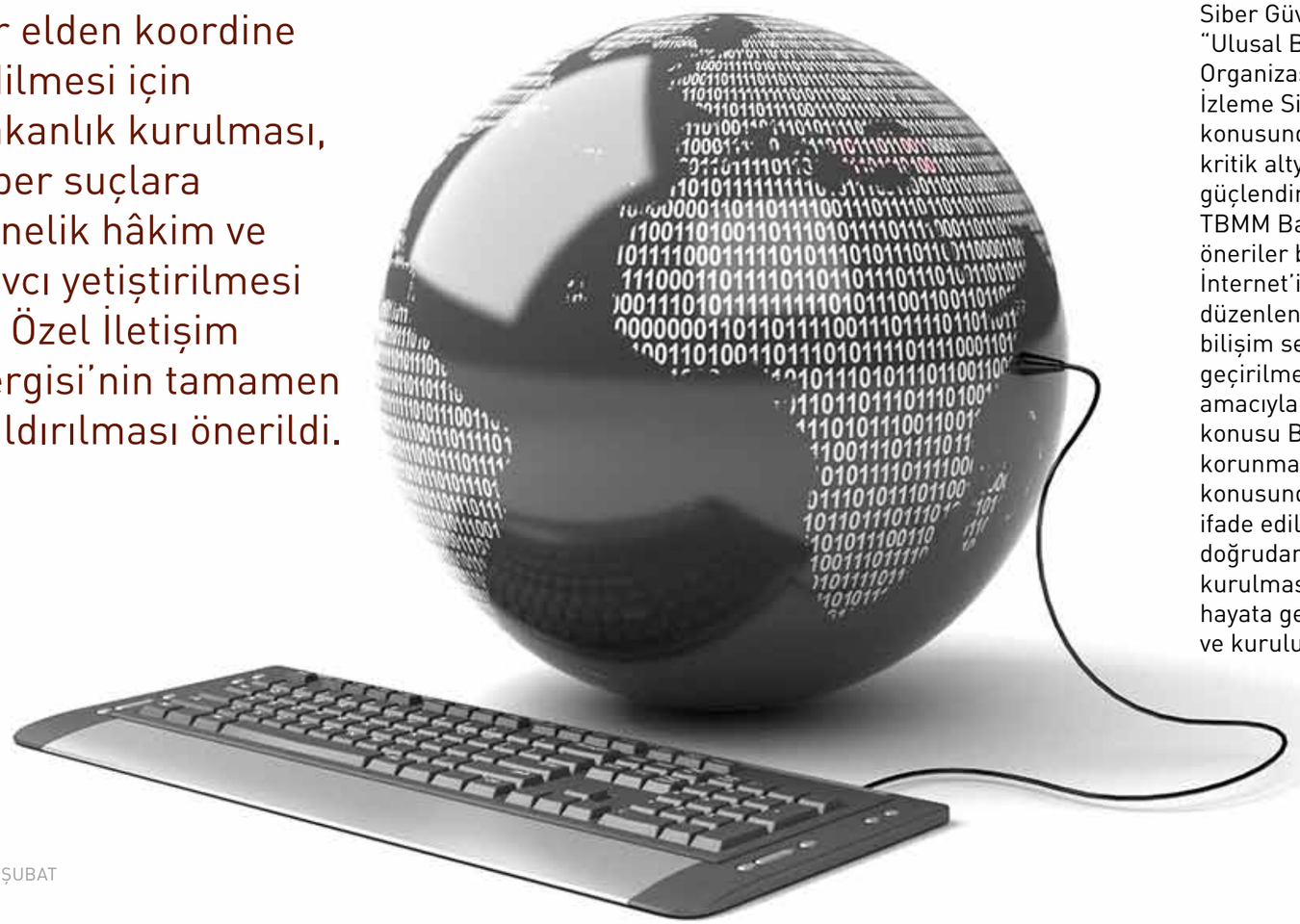

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İnternet ve Bilişim Araştırma Komisyonu, "siber güvenlik" taslak raporunu açıkladı. 1005 sayfalık raporda, "Bilişim Bakanlığı", "Ulusal Siber Güvenlik Koordinasyon Kurulu", "Ulusal Bilgisayar Olaylarına Müdahale Organizasyonu" ve "Ulusal İnternet Ağı İzleme Sistemi" kurulması, siber güvenlik konusunda yasal düzenlemelerin yapılması ve kritik altyapı sistemlerinin güvenlik anlamında güçlendirilmesi önerileri yer aldı.

TBMM Başkanlığı'na sunulan raporun öneriler bölümünde, bilgiye erişim ve İnternet'in, Anayasa'da temel bir hak olarak düzenlenmesi gerektiği belirtildi. Raporda, bilişim sektörünün potansiyelinin harekete geçirilmesi, tek bir elden koordine edilmesi amacıyla Bilişim Bakanlığı kurulabileceği, söz konusu Bakanlığın, özellikle kişisel verilerin korunması, bilgi güvenliğinin sağlanması konusunda etkin görevler üstlenebileceği ifade edildi. İkinci bir seçenek olarak doğrudan Başbakan'a bağlı Bilişim Ajansı kurulması önerilen raporda, bu seçeneğin hayata geçirilmesi durumunda, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından icra edilmesi öngörülen fonksiyonların, ajansta oluşturulacak daireler tarafından yerine getirilebileceği kaydedildi. Rapordaki üçüncü seçenekte ise mevcut bakanlıklardan uygun olanının yeniden yapılandırılması yer aldı.

Raporda siber güvenlik konusunda temel olarak şu öneriler sunuldu:

- Siber güvenlik konusunda yasal düzenlemeler yapılmalı ve toplum düzenini bozabilecek kritik altyapı sistemleri, güvenlik anlamında güçlendirilmeli.
- Siber ortamlarda gereken durumlarda saldırı yapılması yetkisine sahip Ulusal Siber Güvenlik Koordinasyon Kurulu kurulmalı.
- Kamu kurumları ve özel kurumlar tarafından internet aracılığı ile verilen hizmetlerin geniş kapsamlı saldırılardan korunması için Ulusal İnternet Ağı İzleme Sistemi kurulmalı ve tüm paydaşların işbirliği ile saldırılara gerçek zamanda müdahale edilmeli.
- Ulusal Bilgisayar Olaylarına Müdahale Organizasyonu kurulmalı.

Siber suçlar için hâkim ve savcı

Bilişim suçlarına da değinilen raporda; bilişim, elektronik haberleşme ve siber suçlar alanında ihtisas sahibi hâkim ve savcıların yetiştirilmesinin sağlanması ve bu alanlarda ihtisas mahkemelerinin kurulması önerildi. Bilişim ve elektronik haberleşme hukukunun bağımsız bir bilim dalı olarak kabul edilmesi ve bu konuya yükseköğrenim müfredatında yer verilmesi ve bu konuda lisans ve lisansüstü programların açılmasını gerektiği belirtildi.

Bilişim ve elektronik haberleşme mevzuatında, özgürlükleri kısıtlayıcı, daraltıcı ve geniş yoruma açık terimler yerine, kapsam ve sınırları belirli düzenlemeler yapılmasının yararlı olacağı vurgulandı. Raporda, yerli arama motoru, sosyal paylaşım ve video siteleri ile e-posta sağlayıcıların yaygınlaştırılması teşvik edilmesi gerektiğine işaret edildi. İnternet üzerinden hizmet alıcı ve sağlayıcıların sorumluluklarının netleştirilmesi, kişisel verilerin gizliliğinin korunmasına ilişkin düzenlemelerin yapılması da raporda belirtilen öneriler arasında sıralandı.

Siber suçların failine ulaşılabilmesi, suçun takibinin yapılabilmesi ve failin cezalandırılabilmesi için; sınır ötesi suçlarla mücadele olanağının artırılması, uluslararası güvenlik standartlarının oluşturulması, hizmet sağlayıcı adaylarına vergi indirimi veya kredi teşviki sağlanması, kamu ihale ve bütçe planlama mevzuatının bulut bilişim hizmeti alımlarına uyumlu hale getirilmesi gerektiği kaydedildi.

İstanbul peering merkezi haline getirilmeli

Raporda yer verilen önerilerden bazıları şöyle:

"Elektronik haberleşmenin ve İnternet'in doğal afetler ve olağanüstü haller nedeniyle aksaması riskine karşı, alternatif haberleşme altyapılarının kurulmalı.

Türkiye'nin jeopolitik konumundan istifade edebilmek için İstanbul peering merkezi (İnternet omurgaları arasında doğrudan trafik akışı sağlayan arabağlantı merkezi) haline getirilmeli.

İnternet'in belirli ülkelerin tekelinden çıkarılarak küresel düzeyde rekabet ortamının oluşturulması için BM nezdinde yapılan tüm girişimler desteklenmeli.

Bilişim sektörüne özgü yerli yazılımlarla İnternet'teki yerli ve Türkçe içeriğin nicelik ve nitelik artırılmalı.

Kamu kurumları, kamuya açıklanabilecek bilgilerini İnternet siteleri ve sosyal medya üzerinden kullanıcılarla paylaşmaları sağlanmalı. Çocukların sakıncalı içeriklerden uzak tutulabilmesi amacıyla ebeveynler bilinçlendirilmeli.

İnternet'te fikir ve düşüncelerin yayılmasında büyük rol oynayan sitelerin, toplumda çok sesliliğin bir parçası olarak algılanması sağlanmalı. Bilişim okuryazarlığı, kamu personel alımlarda aranan özel şartlardan birisi olmalı.

Çağrı merkezleri ve rehberlik gibi hizmetlerin, bilişim alanındaki istihdamın artırılmasına, ev–ofis gibi alternatif çalışma yöntemleriyle engellilerin, öğrencilerin, ev hanımlarının, emeklilerin ve diğer sosyal kesimlerin işgücü piyasasına kazandırılmasına yönelik birer fırsat olarak değerlendirilmeli ve bu alandaki yatırımlar desteklenmeli, eğitim ve sertifika programları verilmeli."

ÖİV tamamen kaldırılmalı

Özel iletişim vergisinde mobil ve sabit ayrımının kaldırılması, kademeli olarak indirime gidilmesi ve özel iletişim vergisinin tamamen kaldırılması önerilen raporda, sadece Türk Telekom'un yükümlüsü olduğu haberleşme vergisinin ya tamamen kaldırılması ya da aynı veya benzeri hizmeti sunan işletmecileri de kapsar şekilde genişletilmesi gerektiği kaydedildi.

Raporda, "İnternet üzerinden yurt dışı kaynaklı olarak Facebook ve Twitter gibi sosyal paylaşım, Youtube gibi video paylaşım ve Google gibi arama motoru hizmeti sunan firmaların Türkiye'deki faaliyetleri nedeniyle elde ettiği gelirlerin vergilendirilebilmesi, bunlarla IP adreslerinin paylaşımı ve kişilik haklarının korunmasını teminen içeriğin çıkarılması gibi konularda işbirliği yapılabilmesi için, bunların Türkiye'de yetkili temsilcilik ve irtibat bürolarının oluşturulmasının sağlanması ve bu amaçla uluslararası girişimlerde bulunulması önem arz etmektedir" ifadesine yer verildi.

İnternet kafelerin mesleki örgütlenmesi sağlanmalı

Yerli ve Türkçe içerikli oyun üretiminin niceliksel ve niteliksel olarak geliştirilmesi ve yurt dışı kaynaklı oyunlarla rekabet gücünün artırılması istenen raporda, ilgili eğitim kurumlarında oyun programlama ve tasarım eğitimlerinin verilmesi ve bu alanda yükseköğrenim kurumlarında bölümler açılmasının yararlı olacağına değinildi.
Oyun derecelendirmesi ve yaş sınırlandırmasına ilişkin ölçüt ve kurallara ilişkin farkındalık oluşturmak amacıyla tanıtım çalışmalarının yapılması, bu amaçla radyo ve televizyon yayınları ile dijital oyun tanıtımlarının yapıldığı İnternet sitelerinden yararlanılması gerektiği belirtildi. Raporda mevzuatın verdiği izinler dışında, sanal veya gerçek paraya dayalı çevrimiçi kumar ve bahisle mücadelenin geliştirilmesi gerektiği ifade edildi.
Eğitim sisteminde dijital oyun programlama ve oyun tasarımı müfredatı oluşturulması, temel eğitim ve yükseköğretimde bu alanda ulusal yarışmalar yapılarak üretkenlik teşvik edilmesi de önerildi.
Raporda, İnternet kafelere ilişkin, "İnternet kafelerin yurt genelinde mesleki örgütlenmesi sağlanmalı. Kalite standartları, mesleki ve etik kurallar belirlenmeli. Düzenli olarak denetlenmeli. İnternet kafelerde elektronik spor turnuvalarının düzenlenmesi, bu turnuvalara ortam sağlayabilecek İnternet kafeler ve turnuvalara ilişkin standartlar ile uygulama usul ve esaslarının meslek örgütleri tarafından belirlenmeli" önerilerine yer verildi.

Ulusal siber güvenlik strateji ve eylem planları oluşturulmalı

Emniyet Genel Müdürlüğü başta olmak üzere, bilişim suçlarıyla doğrudan mücadele

eden kolluk güçlerinin, uluslararası standartlara göre yapılandırılması ve bu alanda sertifikalı, nitelikli bilişim uzmanı personel istihdam edilmesi gerektiği belirtilen raporda, tüm kamu personelinin, vatandaşın kişisel bilgilerinin korunması, bilgi güvenliği ve bilişim suçları gibi konularda bilinçlendirilmesi önerildi.

Raporda İnternet güvenliğine ilişkin öneriler arasında, ulusal siber istihbarat altyapısı oluşturulması; bu konunun Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT), Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ve Kamu Güvenliği Müsteşarlığı'nın görev tanımı içerisine alınması da yer aldı. Acilen ulusal siber güvenlik ve ulusal bilgi güvenliği stratejileri ve eylem planları oluşturulması gerektiği vurgulandı.

Savaş halinde düşman ülke bilgi sistemlerini hedef alacak siber saldırıların TSK bünyesinde teşkil edilecek siber komutanlık birimlerince yapılması ve bu amaçla gereken altyapının kurulması istendi.

İnternet medyası Basın Kanunu kapsamına alınsın

İnternet medyasına ilişkin raporda, "İnternet yayıncılığının Basın Kanunu kapsamında yayıncılık, çalışanlarının ise basın çalışanı sayılabilmesini teminen, İnternet haber sitelerince İnternet ortamında yapılan yayınların Basın Kanunu'nun kapsamına alınması, Basın Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın bu amaçla yeniden düzenlenmesi, bu sayede İnternet medyasını da içeren kapsamlı bir mevzuatın oluşturulması" önerisi getirildi.

İnternet medyasının faaliyetlerini habercilik mesleğinin gerektirdiği ilkelere uygun olarak sürdürebilmeleri için, mali yapılarının güçlendirilmesi, bu amaçla, Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunu'nda ve ilgili diğer mevzuatta, İnternet haber sitelerinde de resmi ilan ve reklam yayımlatılabilmesine olanak verecek değişikliklerin yapılması önerildi.

"Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun'un İnternet medyası çalışanlarını da kapsamalıdır" denilen raporda anılan Kanunda, İnternet medyası personelinin çalışma saatleri ve izinlerini sektörün yapısına uygun olarak iyileştirecek şekilde düzenlenmesi istendi. İnternet medyasının yetişmiş iş gücü ihtiyacının karşılanmasını teminen, iletişim fakültelerinde, bu alanın gerektirdiği ve sektöre özgü eğitimlerin verilmesi gerektiği kaydedilen raporda, İnternet medyasında yer alan haberlere ait yer, tarih ve zaman gibi bilgilerin güncel olarak haber alanında yer almasının zorunlu olması gerektiği vurgulandı.

Raporda "İnternet yayıncılığında üretilen içeriğe ilişkin kalite standartlarının oluşturulması, Türk dili kurallarının doğru kullanılmasının sağlanması büyük önem arz etmektedir. Barındırma ücretlerinin İnternet yayıncılığının gelişimine engel olmayacak makul seviyeye çekilmesi sağlanmalıdır" denildi.

"Bu taslak 'dijital hapishane' yaratır"

TBMM İnternet ve Bilişim Komisyonu üyesi CHP İzmir Milletvekili Erdal Aksünger tasarının kişi hak ve özgürlükleri açısından bir tehdit oluşturduğunu söyledi.
Tasarıyı "devleti koruyacağım diye kişileri tek tek dijital bir hapishaneye kapatmak gibi" şeklinde değerlendiren Aksünger; iktidarın çocuk pornosu, terör gibi söylemlerle insanları korkutarak bu tasarıyı geçirmek istediklerini belirtti.

CHP Uşak eski Milletvekili Prof. Dr. Osman Coşkunoğlu da tasarının İnternet'in özgür kullanımı ve kişinin mahremiyeti açısından ihlal içerdiğini bildirdi. Coşkunoğlu, benzer yasaların ABD ve AB'de de geçirilmeye çalışıldığını fakat güçlü bir muhalefetle rafa kaldırıldığını aktardı.

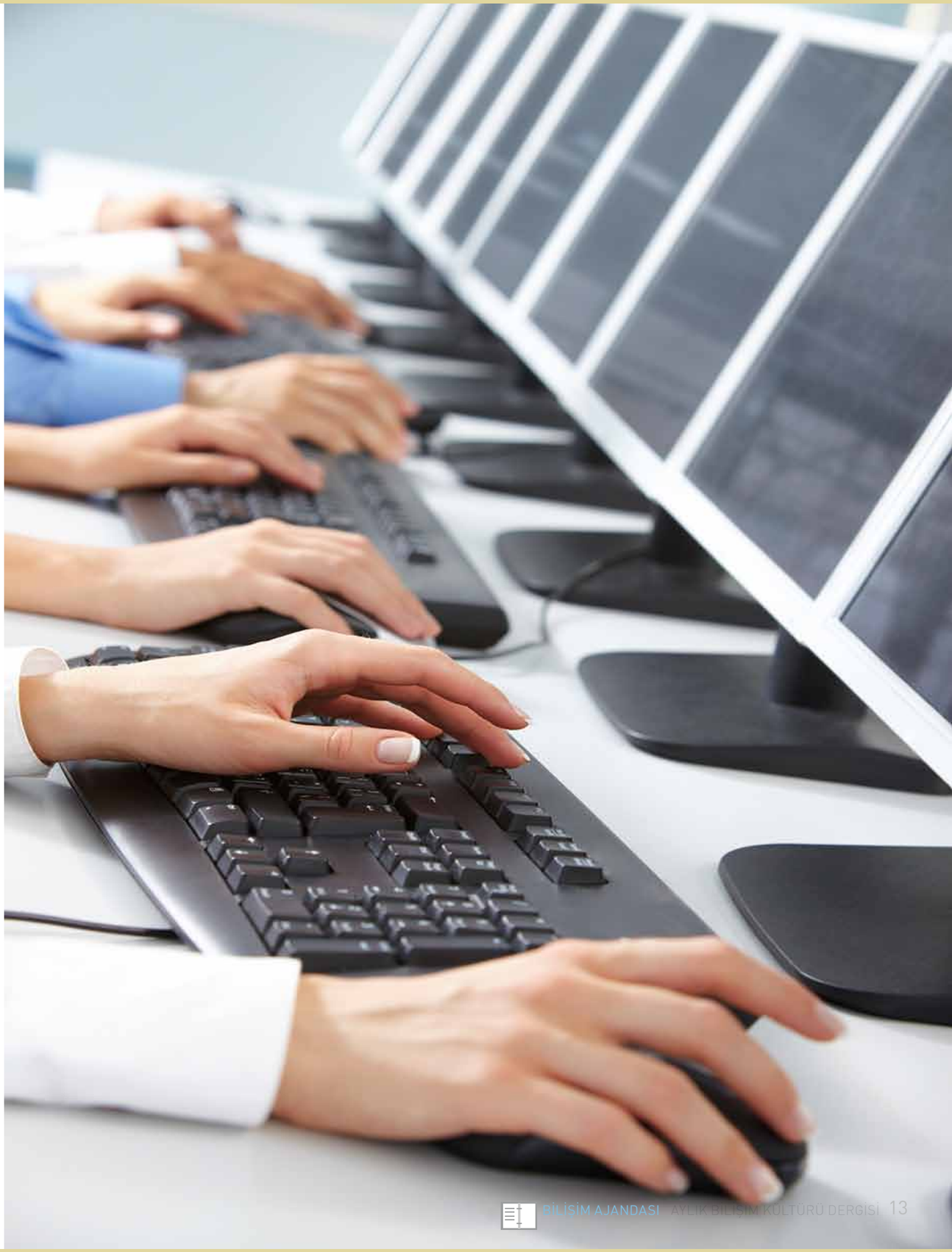

Milli “sanal kalkan” ve TSK’de özel siber savunma birimi

Siber saldırıların önüne geçmek için Türkiye’nin ilk yerli güvenlik programı yazılırken Genelkurmay, TSK Siber Savunma Merkezi Başkanlığı oluşturulduğunu duyurdu.

Son zamanlarda Türkiye’deki kamu kurum ve kuruluşlarının sıkça başını ağrıtan siber saldırıların önüne geçmek için Türkiye’nin ilk yerli güvenlik programı yazılıyor. Habertürk’ten Necdet Çalışkan’ın haberine göre, 2012’nin son çeyreğinde başlayan “Savungan” kod adlı milli anti-virüs projesini, Melih Abdulhayoğlu’nun kurucu ve CEO’su olduğu, ABD’nin New Jersey Eyaleti merkezli yazılımı şirketi Comodo yürütüyor. Comodo, dünyada anti-virüs pazarında yüzde 2’lik pazar payıyla ilk 10’u zorluyor.

Türkiye’nin ilk milli anti-virüs yazılımını bu yıl kullanıma açmak için çalışmalara başladıklarını anlatan Abdulhayoğlu, Türkiye’ye siber güvenlik teknoloji transferi ile ilgili çok ciddi çalışmalar yaptıklarını, ODTÜ’de bu konuda hizmet verecek ve yerli güvenlik teknolojisi geliştirecek Ar-Ge ofisi açtıklarını belirtti. Abdulhayoğlu, “Yerli olmayan tüm yazılımlarda problemler olabilir. Sadece anti-virüs değil, siber güvenlik ihtiyacını sağlamaya yönelik her tür yazılımı geliştirmek zorundayız” dedi.

Comodo tüketici güvenliği ürünlerinin Ar-Ge’sinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Egemen Taş ise “Savungan” kod adlı anti-virüs projesi için 2012’nin son çeyreğinde çalışmaya başladıkları ve bu yıl projeyi bitirmeyi planladıklarını söyledi.

Taş, milli anti-virüs teknolojisinin önemini şöyle özetledi:

“Milli antivirüs teknolojisi önemli çünkü kendinize yönelik tehditleri başkalarının insafına bırakmamış oluyorsunuz. Öncelikli olarak bu teknoloji Türkiye’de geliştirilmeli ve günlük tehdit analiz laboratuarları, Türkiye’de kurulup idame ettirilmeli. Bu adımların atılması bizim altından kalkabileceğimiz bir şey.”

2013’te tamamlanması beklenen “Savungan” projesiyle Türkiye, ABD, Rusya, Çin, Hindistan, Almanya, İngiltere, Çek Cumhuriyeti ve Romanya’dan sonra yerli anti-virüs teknolojisine sahip olan 9. ülke olacak.

1998’de İngiltere’de kurulan Comodo, 2004’te ABD’nin New Jersey Eyaleti’ne taşındı. Çalışan sayısı 1000’i geçen, 10 ülkede ofisi olan Comodo, 100’den fazla ülkeye güvenlik yazılımı satıyor. Anti-virüs pazarında “virüssüz İnternet garantisi” veren ilk firma olan Comodo, dünya genelinde aralarında Chase, NASA, IBM, Xerox, Michigan University’nin de olduğu 200 bin işletmede 25 milyon kullanıcının İnternet güvenliğini sağlıyor.

TSK’den siber savunma merkezi

Bu arada Genelkurmay Başkanlığı, siber tehditleri önleyerek, gelişmiş siber savunma ikaz ve tepki sistemlerine sahip güçlü bir merkezi siber savunma yeteneği kazanmak amacıyla 2012 yılında TSK Siber Savunma Merkezi Başkanlığı’nın kurulduğunu açıkladı. Genelkurmay Başkanlığı’nın İnternet sitesinde Türk Silahlı Kuvvetleri’nin (TSK) kara, deniz, hava ve uzay harekât alanlarının yanında, yeni bir harekât alanı olan siber ortamda da yeteneklerini geliştirdiğini belirtti. Genelkurmay’ın “Türk Silahlı Kuvvetleri Siber Savunma Faaliyetleri” konulu açıklamasında, “Bu kapsamda; siber tehditleri önleyerek, gelişmiş siber savunma ikaz ve tepki sistemlerine sahip güçlü bir merkezi siber savunma yeteneği kazanmak maksadıyla 2012 yılında TSK Siber Savunma Merkezi Başkanlığı teşkil edilmiştir. TSK Siber Savunma Merkezi Başkanlığı; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, TÜBİTAK ve diğer kamu kurumları ile koordineli olarak faaliyetlerini icra etmektedir. Ayrıca NATO ile eşgüdüm içerisinde görevlerini ulusal ve uluslararası alanda yürütmektedir” denildi.

Açıklamada, Siber Savunma Merkezi Başkanlığı bünyesinde, “TSK’nın kullandığı siber ortamda bulunan tüm sistemlerin siber savunmasının yapıldığı, siber olaylara 7/24 esasına göre müdahale edildiği, ulusal olarak ve NATO tarafından icra edilen tatbikatlara katılındığı, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yürütüldüğü, TSK tarafından kullanılan ağlarda düzenli olarak siber güvenlik denetlemeleri ve testleri yapıldığı” belirtildi.

Lütfen Not Alınız!

- **BİMY' 20**
  Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri
  04 - 07 Nisan 2013
  Antalya - Gloria Golf Hotel

- **Kamu-BİB' 15**
  TBD Kamu-BİB Kamu Bilişim Platformu -15
  16 - 19 Mayıs 2013
  Bodrum - Hilton Hotel

- **3.Uluslararası Bilişim Hukuku Kurultayı**
  26 - 28 Haziran 2013
  İzmir - Kültürpark

- **Bilişim 2013**
  30.Ulusal Bilişim Kurultayı
  28 - 29 Kasım 2013
  Ankara - JW Marriott Hotel

Kağıt sevdası ile e-devlet olmaz!

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

Gerçek anlamda bir e-devlet istiyorsak kağıtlara, mühürlere, imzalara elveda etmeliyiz

Bilişim teknolojilerinin en büyük yararı nedir? Bu soruya birçok cevap verilebilir ama çıktığı ilk günden bu yana bilişim teknolojilerinin birincil amacı işleri ve hayatı kolaylaştırmak olmuştur. Modern bilgisayarların ataları sayılabilecek delikli kart kayıt ve işlem cihazları 1900'lü yılların başında Amerika'ya gelen göçmenlerin kayıtlarını tutmak için kullanılıyordu. İşleri kolaylaştırmak, arşivlemek, bürokrasiyi ve kağıtları ortadan kaldırmak her zaman bilgisayarların görevleri oldu. Ülkemizde ise maalesef bu kadar yaygın bilgisayar kullanımına bu kadar bilişim teknolojilerine yapılan yatırımlara rağmen hala ağır ve hantal bir bürokrasi işliyor.

Önde bilgisayar arkada tozlu dosyalar

Hangi devlet dairesine giderseniz gidin ön bankolarda bilgisayarları arka planda ise tozlu evrak dosyalarını görüyorsunuz. Hala kağıt ana medya. Islak imza ve mühür olmadan hiçbir evrak geçerli değil. En basit bir araba alım satımında bir ruhsat çıkarmada bile onlarca değişik belge isteniyor. Hiçbir gelişmiş batı ülkesinde bulunmayan "muameleci" mesleği bizde bulunuyor! Bizde devlete ve bürokrasiye dair her şey "zorlaştırmak" üzere yapılırken gelişmiş ülkelerde ise her şey "kolaylaştırmak" üzere yapılıyor. Örneğin Türkiye'de muameleci tutmadan yapılamayan bir ruhsat çıkarma işlemini Hollanda'da herhangi bir posta ofisine giderek sadece ehliyetinizi vererek yapabiliyorsunuz. Araba alım-satımı hemen orada gerçekleşiyor ve yazıcıdan yeni ruhsatınız çıkıyor.

Türkiye bürokrasinde inanılmaz bir kağıt ve mühür sevdası var. Her belgenin orijinalini saklamanız gerekiyor. Fotokopi bile kabul edilmiyor. Gelişmiş ülkeler ise işleri kolaylaştırmak için çok uzun seneler öncesinden kağıtlarla büyük ölçüde vedalaşmışlar. Örneğin Amerika'da evinizden hiç dışarı çıkmadan bir şirket kurabilir, tüm faturalarınızı elektronik olarak kesebilir, muhasebe kayıtlarını elektronik ortamda tutup internet üzerinden beyanname verebilirsiniz. Amerika'da bir şirketi bir tane bile kağıt çıktısı almadan yönetebilirsiniz.

Yalancı vatandaş sendromu

Bizdeki bürokrasi anlayışı ile gelişmiş batı ülkelerindeki bürokrasi anlayışındaki temel fark vatandaşa güven temelinde yatıyor. Biz de her şey vatandaş yalan söyler, vatandaş sahtekarlık yapar üzerine kurulu. Bu yüzden belgelerin orijinalleri isteniyor, bu yüzden mühür imza aranıyor bu yüzden elektronik kayıtlara iyi gözle bakılmıyor. Gelişmiş ülkelerde ise anlayış vatandaşın beyanı doğrudur üzerine. Sizin beyanınız doğru olarak kabul ediliyor. Eğer beyanınızda bir hata veya yanıltma varsa bu daha sonra tespit edilirse büyük cezalarla karşılaşıyorsunuz. Kısacası gelişmiş ülkelerdeki "aksi ispatlanana kadar herkes suçsuzdur" ilkesi bizim bürokrasimizde "aksi ispatlanana kadar herkes suçludur" olarak işliyor.

Bürokrasi sadece zaman ve emek kaybına yol açmıyor. Kağıtlar, mühürler, imzalar üzerine kurulu bürokrasi sistemi kötü kullanıma açık bir sistem. Bu sistemde işleri kolaylaştırmak için rüşvet de oluyor verilen belge esas olduğu için belge üzerinde sahtecilik de oluyor. Gelişmiş ülkelerdeki bürokraside sahtecilik ve kötüye kullanım vakaları Türkiye ile karşılaştırılmayacak seviyede düşük.

Bunca senedir bir e-devlet lafıdır gidiyor ama e-devleti gerçek hayatımızda göremiyoruz. E-devlet ancak bürokrasi kağıtlardan, mühürlerden, gereksiz işlemlerden kurtulduğu zaman gerçekleşebilir. Gerçek anlamda bir e-devlet için tüm bürokrasinin değiştirilmesi ve işlemlerin hızlı ve şeffaf hale getirilmesi şart. Aksi takdirde biz hala bilgisayarda kayıt yapıp, onun çıktısını alıp saklamaya devam ederiz.

Çökmeyen web siteleri **hayal değil**

ÖSYM çöküyor, Milli Piyango çöküyor, Galatasaray çöküyor... Yöneticiler çaresizce bekliyor. Oysa çözüm çok kolay.

Geçtiğimiz hafta Açık Öğretim sınav sonuçları açıklandı ve ÖSYM'nin sitesi çöktü. Bu aslında yeni bir haber değil, ÖSYM'nin sunucuları her sınav sonucundan sonra çöküyor ve yetkililer buna göz yummaya devam ediyor. Bahane de basit: "aşırı yoğunluğu sistemimiz kaldırmıyor!". Bu bahaneyi yapanların ya internet bilgisi yok ya da sitelerinin çökmesini önemsemiyorlar.

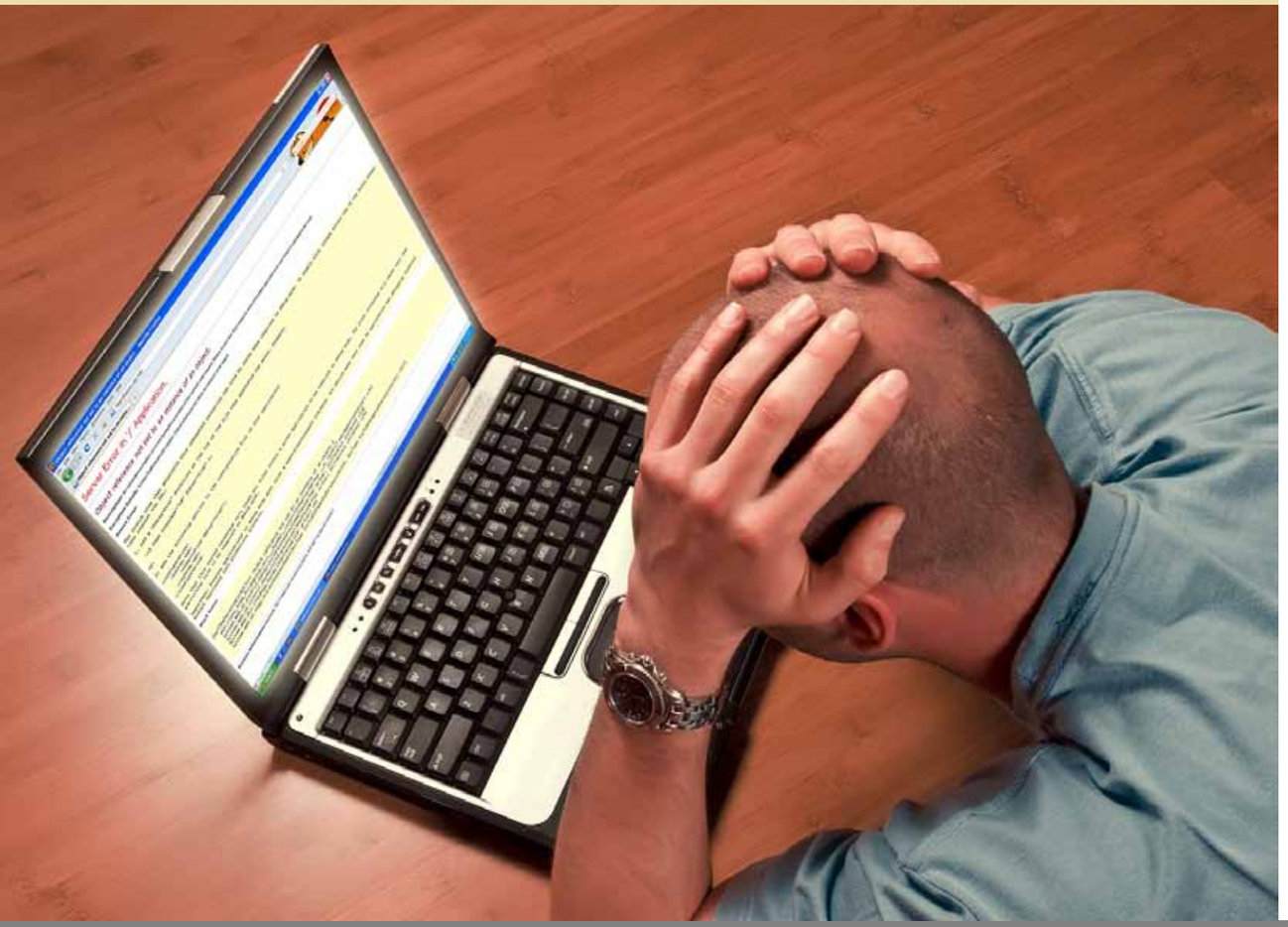

Anlayış değişmeli

Aşırı yüklenme olduğu zaman siteleri çöken yerler sadece ÖSYM ile de sınırlı değil. Milli Piyango sonuçlarının ardından Milli Piyango sitesi çöküyor, vergi dönemlerinde maliyenin siteleri yavaşlıyor, Wesley Sneijder'in transferinin ardından Galatasaray resmi sitesi çöküyor... Bu liste uzayıp da gidiyor. Türkiye'de nedense internet siteleri yoğunluk olunca çöker – bu da gayet normaldir gibi hastalıklı bir anlayış var. İşin kötüsü bu sadece sistem yöneticileri tarafından değil kullanıcılar tarafından da özümsenmiş durumda. Günümüz teknolojisinde bir internet sitesi eğer istenirse milyonlarca kullanıcıyı bile aynı anda kaldıracak şekilde tasarlanabilir. Böyle bir altyapı kurmak için de büyük paralar harcamak gerekmiyor. Örnek vermek gerekirse Amerikan futbolu resmi sitesi nfl.com'u her sene Super Bowl zamanında milyonlarca kullanıcı ziyaret ediyor. Normalde kullanıcı sayısı az olan site bir anda aşırı bir yoğunluk ile karşılaşıyor. Bizdeki örneklerin aksine nfl.com çökmüyor ve yavaşlamıyor.

Çare bulutlarda

Normalde yüksek trafik almayan ama dönemsel trafiği yüksek siteler için ekonomik iki model var. Bu modellerden birincisi Amazon Web Services gibi bulut tabanlı bir mimari kullanmak. Amazon'un dünya geneline yayılmış 40 binin üzerinde sunucusu var isteyen herkese istenen güçte sunucu hizmeti sunuyorlar. Bu mimaride Amazon kullanılan bant genişliği ve CPU kullanımı bazında ücretlendirme yapıyor. Normalde trafiğiniz az ise az ödüyorsunuz, trafik artışı olduğu zaman ona göre ücretlendiriliyorsunuz. Sunucuları Amazon üzerinde çalıştırmak ÖSYM gibi büyük yapılar için ideal çözüm olabilir. Bulut mimarisi hem güvenli hem de toplam sahip olma maliyetin çok daha ekonomik. ÖSYM benzeri sitelerin çökmesindeki temel neden bant genişliği değil sorun yapılan sorgulama sayılarının çokluğunda yaşanıyor. Ayrıca ülkemizin yurtdışı internet bağlantı hızları oldukça yüksek. Bu yüzden ÖSYM gibi yapıların web sunucularını yurtdışında barındırması için hiçbir engel yok. Amazon'un Avrupa'da da büyük sunucu tarlaları olduğu için erişim hiçbir sorun oluşturmayacaktır. Ericsson, Unicredit gibi dünya devleri web sunucularını Amazon üzerinde çalıştırıyorlar.

CDN alternatifi

Galatasaray.com gibi daha düşük ölçekli ve multimedya ağırlıklı siteler içinse CDN (Content Delivery Network – İçerik Dağıtım Ağı) çözümleri ideal. Yine bulut tabanlı bir mimari olan CDN var olan sunucuyu başka yere taşımadan içeriğin farklı sunucular ve farklı lokasyonlar üzerinden verilmesine olanak tanıyor. Piyasada MaxCDN, Cloudflare, Edgecast gibi dünya geneline hizmet veren CDN ağları var ve fiyatları da oldukça uygun. CDN hem aşırı yük karşısında sunucuları rahatlatıyor, hem bantgenişliği kullanımı maliyetlerini düşüyor hem de olası bir çökmede sitenin yayına devam etmesine olanak tanıyor.

Nasıl sadece 9-6 saatleri arasında çalışan bir site kabul edilemezse, aşırı yoğunluk karşısında çöken bir site de kabul edilemez. Günümüz teknolojisi bunu çözecek çözümlere sahip. Önemli olan yöneticilerin 9-6 memur zihniyetini değiştirmesi...

Bilişimciye **ABD** kapıları açılıyor

ABD üniversitelerinden mezun olan yabancılar Yeşil Kart alacak. H-1B vizesi iki katına çıkarılacak

Amerika'da çalışmak çoğu bilişimcinin hayalidir. Bilişim dünyasının kalbinde yer almak ve yüksek maaşlar bilişimcileri cezp eder. ABD'ye göçmen olarak gitmek ve çalışma izni almak ise oldukça zorlu bir süreçtir. ABD'de hazırlanan yeni bir yasayla, bu değişmek üzere. Bilişim teknolojileri okumuş veya bilişim sektöründe çalışanlar yakında çok kolay bir şekilde Amerikan vatandaşı olabilecekler. Geçtiğimiz hafta sekiz Amerikan senatörü verdikleri bir yasa teklifiyle, Amerikan üniversitelerinden bilişim, matematik ve mühendislik alanında mezun olanlara Yeşil Kart verilmesini önerdi. Senatörler eğitim verdiğimiz insanların yeteneklerini başka ülkelerde kullanmasına razı olmamalıyız dediler.

Diğer taraftan bir başka yasa tasarısı ise sadece ABD üniversitelerinden mezun olanları değil herkesi ilgilendirir durumda. Immigration Innovation Act 2013 adı verilen yasa tasarısı H-1B çalışma vizelerinin sayısının artırılmasını ve vize verme sürecinin hızlandırılmasını öneriyor. Bu tasarı yasalaşırsa şu an senede 65 bin olan H-1B vizesi sayısı ilk aşamada 115 bine çıkarılacak ve sektörden gelen talebe göre 300 bin adete kadar genişleyebilecek.

Bilişim devleri ve Obama destekliyor

Yurtdışından bilişim çalışanı getirilmesi alanında kolaylaştırmaya gidilmesini aralarında Intel, Microsoft, HP ve Google gibi firmaların bulunduğu teknoloji devleri destekliyor. Ayrıca Başkan Obama da göçmenlik yasasında değişiklikler yapılmasından yana. Obama geçtiğimiz hafta Nevada'da yaptığı konuşmasında şunları söylemişti: "Şu an üniversitelerimizde dünyanın her yerinden gelen parlak öğrenciler okuyor. Bu öğrenciler geleceğin iş alanları olan mühendislik ve bilişim teknolojileri bölümlerinden mezun oluyorlar. Ama ne zaman okullarını bitirirlerse, ne zaman mezun olurlarsa büyük bir ihtimalle ülkemizi terk edecekler. Intel de, Instagram da göçmenler tarafından kuruldu. Eğer siz kariyerinizi bilim ve teknoloji alanında devam ettirmek isteyen bir öğrenci iseniz, bunu burada yapmanıza yardımcı olmalıyız."

Bu iki yasa tasarısı yasalaşırsa önümüzdeki dönemde daha fazla Türk şansını ABD'de deneyecek. ABD beyin göçünü teşvik etmek için elinden geleni yaparken, bizim yöneticilerin de tersine beyin göçü üzerine çalışmaya bir an önce başlaması gerekiyor...

Pardus ekibi neden dağıtıldı?

CHP, milli işletim sistemi Pardus'u geliştiren ekibin neden dağıtıldığını sordu.

TUBİTAK tarafından yazılımda dışa bağımlılığı ortadan kaldırmak amacıyla oluşturulan milli yazılım Pardus ekibinin dağıtılması bir soru önergesine konu oldu. CHP Genel Başkan Yardımcısı Umut Oran tarafından, Bilim Teknoloji ve Sanayi Bakanı Nihat Ergün'ün, yanıtlaması isteğiyle verilen önergede Milli Eğitim Bakanlığı'nın Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'nde Pardus yerine Android ve Windows tercih edilmesinin nedeni soruldu.

Oran'ın önergesinde yer alan sorular şöyle:

Pilot uygulaması Şubat 2012'de başlatılan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tüm okullara yayılması planlanan FATİH Projesi kapsamında dağıtılan tablet bilgisayarda kullanılan, Google tarafından geliştirilen Linux temelli Android işletim sistemi için Google ve Microsoft firmalarına yapılan ödemelerin toplamı ne kadardır?

Android işletim sistemi gibi Linux temelli olan ve TÜBİTAK tarafından ulusal olanaklarla geliştirilen yerli işletim sistemi PARDUS, niçin FATİH Projesi'nde kullanılmıyor?

PARDUS ekibinin Ağustos 2011'de atanan TÜBİTAK yöneticileri tarafından dağıtılmasının ve projenin durdurulmasının gerekçesi nedir? FATİH Projesi kapsamında dağıtılan her bir tablet için yüklenen lisanslar dolayısıyla Android veya Windows işletim sistemlerinin Google ve Microsoft'tan satın alınabilmesi için mi PARDUS ekibi dağıtıldı?

Bugüne dek ücretsiz dağıtılan milli işletim sistemi PARDUS'un geliştirilme ve destek süreci artık TÜBİTAK tarafından neden engellenmektedir PARDUS ekibinin dağıtılma gerekçesi nedir?

Pardus projesinde Temmuz 2011 itibariyle kadrolu ve sözleşmeli olarak toplam kaç çalışan vardır? Bugün itibariyle bu personelin kaçı görevine devam etmektedir?

Şu sıralarda PARDUS proje ekibindekiler hakkında bilgi toplanması, yeni TÜBİTAK yönetimi tarafından mülakatlara alınarak istifaya zorlanmalarının gerekçeleri nedir? Bu durum ulusal çıkarlara aykırılık teşkil etmiyor mu? PARDUS ekibinin dağıtılması yabancı yazılımcıların lehine bir ortam yaratmaz mı?

Hukukçunun Bilişim Günlüğü
(Şubat)

BİLİŞİM HABERLERİ

- Samsun'da işyerinde fuhuş yaptırdığı iddiasıyla dün gözaltına alınan E. G.'nin (32) sosyal paylaşım sitesi Facebook'taki sayfasında paylaştığı fotoğraflar delil olarak soruşturma dosyasına eklendi. Suçlamaları kabul etmeyen E.G., çıkarıldığı nöbetçi mahkeme tarafından tutuklandı.
http://bit.ly/10tPL9h 20.01.13

- 2013 Bahar aylarında Windows Messenger veda ediyor. Windows yaptığı açıklamada, kullanıcıları SKYPE kullanımına yönlendirdi.
http://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/22364779.asp
17.01.13

- Google Harita programında cadde görünümü ile sanki ordaymışçasına ilgili yeri gezebiliyorsunuz.. Ölmüş bir eşşeğin de bu görüntülerde yer aldığı belirlendi.. Tuhaf görüntüyü görenler, Google'ın kayıt ekibinden şüphelendi..
http://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/22372961.asp 16.01.13

- Kızıl Ekim adlı casus program yakalandı ancak devlet dairelerinin bilgisayarlarından hangi bilgilere eriştiği henüz açıklanmıyor..
http://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/22363745.asp 16.01.13

- Akıllı Kimlik Kartı Projesi"nin tamamlandığını belirten Başbakan, 2015 yılı sonuna kadar tüm vatandaşların bu kimliklere sahip olacağını açıkladı.
http://www.hurriyet.com.tr/teknoloji/22368031.asp 16.01.13

- Facebook'un bombası arama özelliği oldu.. Arama özelliğine ilişkin sınırlar ortadan kalktı
http://betabeat.com/2013/01/and-the-mystical-magical-product-facebook-announced-was-search/ 15.01.13

- Şirket e-posta hesabıyla şirket bilgilerini çalan çalışan, şirket sunucuların ülke sınırları dışında kaldığı hallerde, mahkemelerin milletlerarası yetkisizliğine istinaden yargının kollarından sıyrılabilir mi?
http://bit.ly/WDBEGS 10.01.13

- Apple şirketi, Apple Store üzerinden indirilen uygulama sayısının 40 milyar rakamını aştığını, sadece 2012 yılında 20 milyar uygulama indirildiğini açıkladı. http://bit.ly/Wv7SV2 10.01.13

- Amerika'da yapılan Tüketici anketi araştırmalarına göre mobil cihazlar üzerinden gerçekleştirilen alışveriş 25 milyar Dolar'a ulaşarak geçen yıla verilerine %81 oranında fark atmış durumda http://cnet.co/13kMfN5 10.01.13

- Korsan Filme ölçüsüz ceza. Virginya eyaleti yargısı, korsanı 5 yıl hapis ve 15000 ABD Doları cezaya mahkum etti. http://cnet.co/UMWVA8 10.01.13

- Oyun Bağımlısı gencin babasından şaşırtıcı çözüm: Oğlunun bağımlılığını dizginlemek isteyen baban oğlunun oyundaki karakterini öldürmesi için oyuncuları kiraladı.. http://bbc.in/13kKwr2 10.01.13

- Güneş Sigorta, Facebook sigortası adlı ürünü ile karşınızda. Uygulama, Facebook kullanıcılarına hesaplarını, üye oldukları an itibariyle hacklenme riskine karşı sigortalıyor...http://bit.ly/UOPoo4 10.01.13

- FaceboOK Hacker kupası yarışı başladı. Kupa dünya çapında programcıların yarışına sahne oluyor. http://lnkd.in/H6iSwi 10.01.13

- RedHack, YÖK'ü hackledi.. 60.000 kadar dökümanı indirdiği ve bu dökümanların bir kısmını peyderpey yayınlamaya başladığı bildirilmekte
http://bit.ly/13kAGW4 10.01.13

- Bill Gates de tutuklanabilir, her an her şey olabilir... hepsi Yılmaz Özdil'in yazısındahttp://bit.ly/10h4Snq 10.01.13

- Facebook fotoğrafları yaralanmalı kazalara da tazminat talebini ispat için yararsız bulundu http://bit.ly/U6J5bV 10.01.13

- Amerikan Bankalarına gerçekleştirilen sanal saldırıların arkasında İran'lıların olduğu iddia ediliyor. http://nyti.ms/UCpxud 10.01.13

- Korsan bu kez baltayı sert taşa vurdu.. Microsoft, SAP, Oracle yazılımlarına dair 2000 adet kopya sattığı tespit edilen Çin'li Xiang Li'nin yazılım sektörüne verdiği zararın 100 milyon Doların üzerinde olduğu belirtiliyor. Korsanın, bu kadar çok satışı gerçekleştirmesinin sırrı ise tüm işlemlerini internet üzerinden yürütmesinde yatıyor. Korsan yazılımları crack99. com adresinden pazarlayan Li, online para transferini takiben de ilgili yazılımları gmail üzerinden kullanıcılara gönderiyordu.http://bbc.in/10hyv80 10.01.13

- E-Devlet, Tüketici Güven Endeksi açıklandı. Rapora göre, araştırmaya katılanların %56'sı e-Devlet uygulamalarını güvenli bulurken, e-Belediye uygulamaları için oran %49. Kullanıcıların, %61'i SGK, %57'si Sağlık Bakanlığı ve %56'sı Nüfus Vatandaşlık İşleri'nin online uygulamalarını kullanıyor. Katılımcıların %73'ü 'zaman kazanma', %70'i 'maliyet avantajı' açısından tercih ettiğini belirtiyor. http://bit.ly/TMx6kM 10.01.13

- 2. ULUSAL Siber Güvenlik Tatbikatı bugün gerçekleştirilecek http://bit.ly/13iOrWr 10.01.13

- Bilgisayardan iyi anlıyordu... Diplomasını, sınav belgelerini kendi el emeği göz nuru ile hazırladı.. Kastamonu Üniversitesi'ne Bölüm Başkanı oldu http://bit.ly/WR2XhN 10.01.13

- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 18.12.2012 tarihinde çok önemli bir karar yayınladı. 24 Haziran 2009'da Google.sites platformu barındırdığı bir içerik tarafından engellenmiş, bu platformda içerik yayınlayan çok sayıda kullanıcı bu ölçüsüz karar yüzünden mağdur olmuş, bunlardan biri olan Ahmet Yıldırım, iç hukuk yollarını tükettikten sonra, Alternatif Bilişim Derneği aracılığıyla konuyu AİHM'ne taşımıştı. AİHM de 3111/10 sayılı kararıyla Ahmet Yıldırım'ı haklı buldu ve Türkiye'yi tazminata mahkum etti http://bit.ly/VGq6Gr 31.12.12

- Oyun endüstrisine ilişkin 2013 öngörüleri... http://eepurl.com/tEznf 07.01.13

GÜNCEL MEVZUAT

Elektronik Tebligat Yönetmeliği ile bugünden itibaren geçerli olmak üzere; Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere, elektronik yolla tebligat yapılması zorunluluğu getirildi. http://bit.ly/WgHfF9 19.01.13

Eş, çocuk, anne ile baba ve kardeşlere alınan ya da bağışlanan ev, dükkan, arsa, arazi, otomobil, cip, yazıhane ya da bunlara verilen paraya veya banka hesabına ortak etmeye %35'e kadar gelir vergisi geliyor!! Nişan, düğün hediyeleri, bakım nafakası ve mahkeme kararı ile bağlanan maddi ve manevi tazminatlar vergi kapsamı dışında http://lnkd.in/uvbv6d 16.01.13

Münfesih Olmasına veya Sayılmasına Rağmen Tasfiye Edilmemiş Anonim ve Limited Şirketler ile Kooperatiflerin Tasfiyelerine ve Ticaret Sicili Kayıtlarının Silinmesine İlişkin Tebliğ yayınlandı Tebliğe göre; sebebi ne olursa olsun aralıksız son beş yıla ait olağan genel kurul toplantıları yapılamayan anonim şirketler ile kooperatiflerin münfesih sayılacağını biliyor musunuz? (m.5/ç dayanak http://bit.ly/WuRWlE) 11.01.13

Mal ve hizmet tedarikinde alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının, sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde, 2013 için yıllık %15 olarak belirlendiğini biliyor muydunuz? (http://bit.ly/11ivfIE) 10.01.13

Anayasa Mahkemesi bireysel başvuruları reddetmeye başladı.. Anayasa Mahkemesinin verdiği ilk kararlar; Dernek, Vakıf, Muhtarlık gibi tüzel kişiler yönünden ancak tüzel kişiliğin kendisine dokunan doğrudan bir eylem bulunmadığından "kişi yönünden" ve bireylere ilişkin başvuruları da; Mahkeme kararlarının kesinleşme tarihlerinin 23/09/2012 öncesinde olduğundan "zaman yönünden" Anayasa Mahkemesinin yetkisiz bulunduğu gerekçesiyle olumsuz sonuçlandı. Yayınlanan ilk dört kararın özetine http://bit.ly/RDmOn5 adresinden ulaşabilirsiniz. 08.01.13

IV. Bilgi Teknolojileri Yönetişim ve Denetim Konferansı

IV. Bilgi Teknolojileri Yönetişim ve Denetim Konferansı 13-14 Mart 2013 tarihleri arasında İstanbul'da... Her geçen yıl ilginin giderek arttığı konferans bu sene birçok yabancı konuğu ağırlayarak uluslararası bir kimliğe kavuşuyor...

IV. BTYD Konferansı ile düzenleme ve denetim otoriteleri, bilişim uzmanları, denetçiler, risk yönetcileri ve akademik dünyanın bir araya getirilerek bilgi paylaşımının sağlanması amaçlanmıştır. Türkiye'de dördüncüsü düzenlenecek olan bu konferans, sizlere farklı disiplinlerde çalışan yabancı ve yerli profosyonellerin bilgi ve deneyimlerinden yararlanma fırsatı sunacaktır. Dünyada ve ülkemizde bilgi teknolojilerinin yönetilmesi ve denetlenmesi, bilgi güvenliği ile bu alanlardaki düzenlemeler ve standartlar konusunda gelinen seviye ve uygulamalar bu Konferansta ele alınacaktır. IV. BTYD katılımcılara verimli iletişim ağı ile yeni kariyer fırsatları, sertfika sınavları hakkında bilgi ve deneyim, CPE kazanma imkanı sunacaktır.

YÖNETİŞİM · RİSK · DENETİM · DÜZENLEMELER

IV. BTYD
13-14 Mart 2013
İstanbul

COBIT · GÜVENLİK · BULUT BİLİŞİM · SERTİFİKALAR

Katılım ve bilgi için www.btyd.org.tr

Neden Katılmalı?

Eşsiz öğrenme ortamı...
BT Yönetişim ve Denetim konusunda alanında uluslararası alanda en uzman kişilerin yapacakları sunumları ve aktaracakları tecrübeleri dinleme fırsatı...

Kamu ve özel sektör bilişim yöneticileri buluşması...
Kamu düzenleyici ve denetleyici otoritelerinden bankalara, sigorta kuruluşlarından aracı kurumlara, belediyelerden ilaç sektörüne.... Farklı sektörlerden

İş geliştirme ve tanışma...
BT Yönetişim ve Denetim alanındaki tüm profosyonellerin bir araya geldiği en büyük etkinlikte yer alma fırsatı, yeni işler ve kariyer imkanı.

Sınavlara hazırlık, CPE kazanımı...
CISA, CISM, CIA gibi sertifika adaylarına sınavlar hakkında bilgi, örnek soruların incelenmesi... Sertifika sahipleri için CPE kazanma imkanı.

Çok mobil uygulama geliştiremiyoruz ama çok fazla tüketiyoruz

Teknoloji pazarında dünyada binde 8 pay alan Türkiye, son yılların en hızlı yükselen içerik türü olan mobil uygulama pazarında yüzde 2 paya sahip. Bu yıl 29,5 milyar, 2014'te ise 35 milyar dolar olması beklenen pazarda Türkiye yok gibi. Mobil ekosistemin yıllık yüzde 80 büyüdüğü tahmin edilen Türkiye, uygulama indirme ve kullanımda dünyada ilk 15 arasında.

Aslıhan Bozkurt

Sayısal olarak çok fazla üretim yapıldığı, üretilen çoğu teknolojinin ise neredeyse yeterince kullanılmadan eskidiği bir çağda yaşıyoruz. En fazla teknolojik üretimin yapıldığı alanlardan biri de mobil (cep ve akıllı telefonlar, tablet bilgisayarları) uygulamalar (aplikasyon). Günümüzde insanların büyük bir bölümü, artık bilgi almak, eğlenip merakını gidermek ve zaman geçirmek için cep ve akıllı mobil telefonlar ya da tablet bilgisayarları, televizyon ve bilgisayarlardan daha fazla kullanıyor. Apple iOS, Google Android, Blackberry OS, Windows ve Symbian mobil işletim sistemleri üzerinde çalışan mobil uygulama ve sitelerde patlama yaşanıyor.

Mobil uygulama, cep telefonuna indirilen İnternet'in olmadığı yerlerde de kullanılan uygulamalar olarak biliniyor. Dünya Mobil Uygulama Market Raporu'na göre, hızla büyüyen ve 2012 yılında dünyada 6,8 milyar dolar olan mobil uygulama pazarının 2013'te 29,5 milyar, 2014 sonunda ise 35 milyar dolar olması bekleniyor. Gartner'a göre, 2016'ya gelindiğinde, yıl içinde indirilen uygulama sayısı 300 milyarı bulacak.

Teknoloji pazarında dünyada binde 8 payı bulunan Türkiye'nin, son iki yılda ortaya çıkan ve hızlı gelişen uygulama geliştirme pazarındaki potansiyeli nedir? İnternet'ten de hızlı büyüyen uygulama geliştirme pazarında Türkiye nasıl pay alabilir? Türkiye'nin genç nüfusunun bilişim alanında önemli bir fırsat oluşturabileceği hep vurgulanıyor. Genç ve hızlı İnternet kullanan nüfusun, uygulama pazarında var olabilmesi, yeterlilik kazanıp yeterliliği yetkinliğe dönüştürebilmesi için neler yapılabilir?

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) aylık yayını Bilişim Dergisi olarak, Şubat 2013 sayımızda (151), "Mobil uygulama pazarı ve Türkiye'nin durumu"nu dosya sayfalarımızda inceledik. Dosya sayfalarımıza katkı veren MOBİLSİAD Yönetim Kurulu Üyesi Kubilay Erdoğan, mevcut pazardan henüz ekonomik olarak yeterli pay aldığımıza dikkat çekip "Şu an ülkemiz daha çok müşteri durumunda, bunun hızla ülkemiz ve dünya için ciddi üretici ve satıcı pozisyonuna gelmesi gerekiyor" dedi.

Geliştirilen yeni uygulamalar ile yeni uygulama geliştirmek ve pazarlamak için verilen devlet desteklerinin arttırılması için çalıştıklarını anlatan Erdoğan, sektörde ortalama 150 firmanın olduğu ve uygulama geliştirdiğini, uygulama sayısının da binler ile ifade edilebileceğini bildirdi.

Türk teknoloji KOBİ'lerinin yerel regülasyondan kaynaklanan haksız rekabete maruz kaldıklarına işaret eden Erdoğan, eşit koşullarda

rekabet etme şansı tanıyan dinamik bir regülasyon yapısının sağlanmasının önemini vurguladı.
Apple'ın Türkiye yetkili distribütörü olan Bilkom Genel Müdürü Cömert Varlık, Türkiye'nin mobil uygulama pazarında söz sahibi ve ciddi bir oyuncu olması için, toplumda bir farkındalık oluşturulması, sonrasında ise, ihtiyaçları çözecek uygulamaları öngörebilecek vizyona sahip mobil geliştirici veya iş uzmanlarının yetiştirilmesi gerektiğini vurguladı.
Angry Birds'den daha da keyifli oyun ve uygulamaların Türkiye'den çıkması için hiçbir engel olmadığına inanan Varlık, başta lisans ve önlisans eğitimi olmak üzere, ilkokuldan itibaren öğrencilerin mobiliteyi de kapsayan bir eğitime tabi tutulmasını önerdi.
Türkiye'nin "dünyanın 6'ncı büyük dijital toplumu" konumunda olduğunu belirten Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen, Türk uygulama geliştiricileri çoğalması ve Türkiye'nin yazılım ihracatına katkıda bulunabilmeleri amacıyla "Açık Akademi" projesini hayat geçirdiklerini anlattı.
Mobil uygulamanın yeni bir alan olduğuna değinip Pozitron Kurucu CEO Fatih İşbecer, yazılımcıların mobile geçmesinin kolay olmadığı ve mobilin ciddi bir potansiyel barındırdığına işaret etti. Terra Bilgi İşlem Kurucusu Kemal Demir ise, cihaz ve uygulamaların yaygınlaşmasının, insanların içindeki girişimcilik ruhunu açığa çıkardığını vurguladı. Qualcomm Türkiye Genel Müdürü Barış Ruacan da Türkiye'nin, uygulama geliştirici ve mobil girişimciler için büyük bir pazar olduğunun altını çizdi.

Mobil ekosistem yıllık yüzde 80 büyüyor

Son yılların en hızlı yükselen içerik türü olan mobil uygulamalardaki yükselişin Türkiye'ye de yansıdığını söylemek pek mümkün değil. Hollanda merkezli Distimo'nun 2012 yılını değerlendiren raporuna göre, en büyük 20 mobil uygulama pazarı arasında Türkiye yok. Dünya uygulama geliştirme pazarındaki payı yüzde 2 olan Türkiye, uygulama (aplikasyon) indirme ve kullanım sırasında ise dünyada ilk 15 arasında yer alıyor. Türkiye'de yüklenen aplikasyonların başını oyunlar çekiyor, daha sonra müzik ve sosyal ağlar geliyor. Mobil ekosistemin yıllık yüzde 80 büyüdüğü tahmin edilen Türkiye'de mobil uygulama pazarı, mobil oyunlar, reklam uygulamaları ve firmalara geliştirilen uygulamalar (B2B) olarak üçe bölünüyor.
Günümüzde özellikle iş dünyasında doğru bilgiye hızlı erişimin kişilerin verimliliği ve iş yeteneğini artırdığı, hızın başarıyı getirdiğine inanılıyor. Bilgiye hızlı erişim, müşteriye hızlı hizmet ve hızlı karar verme, kritik başarı faktörleri arasında ilk sırayı alıyor. Bu süreçte de mobil teknolojiler, kişi ve kurumlara en büyük yardımcı olarak öne çıkıyor. Her an ve her yerden bilgiye erişim, mobil teknolojilerle sağlanırken her iş alanına yönelik mobil uygulamalar da giderek zenginleşiyor ve büyük bir hızla dev bir ekonomiye dönüşüyor.
Kullanıcıların sürekli yanlarında taşıdıkları cihazlara bağlılıkları artarken, bu durum uygulama geliştiriciler için de çok büyük bir fırsat yaratıyor.
20 yıl önceki web sitelerine benzeyen mobil uygulama pazarı, halen tam anlamıyla şekillenmemiş bir alan... Geniş kitlelere her zaman her yerde ulaşmak için en uygun platform olan mobil uygulamalar, çözüm ve uygulama zenginliği sunuyor, sosyal ağlara, oyunlara, doküman paylaşımı ve tüm bilgilere ulaşımı sağlıyor. Bir kaza anında en yakın hastane bulunuyor, sinema biletini yer ve zamandan bağımsız olarak satın alınıyor, seyahat daha kolay ve konforlu gerçekleşiyor. Sosyal ağlara girilebiliniyor; alışveriş ve bankacılık işlemleri bulunulan yerden ve donanımdan bağımsız olarak yapılabiliyor. Getirdiği çözümlerle pek çok alanda yaşamımıza giren mobil uygulamalarla birçok kişi, ihtiyaçlarını hızlı ve kolayca karşılıyor, zaman ve para tasarrufu yapıyor. Bu alanda en çok bankacılık ve anlık iletişim, eğlence ve medya uygulamaları göze çarpıyor.
3 binden fazla küçük ve orta büyüklükteki yazılımcı ve enformasyon teknolojileri şirketlerini temsil eden ve bir ticaret grubu olan Rekabetçi Teknoloji Birliği'nin 2012 Mobil Uygulama Sektör Raporu'na göre, mobil uygulama ekosistemini destekleyen başlangıç ve yeni işletmelerin artışı, 2015 yılında tahmini olarak 100 milyar dolar büyüklüğe ulaşacak ve ekonomik kriz sürecinde önemli iş olanakları yaratacak.
Rekabetçi Teknoloji Birliği ve Microsoft Technet'in yaptırdığı araştırmaya göre, uygulama endüstri ve ekonomisi, 400 bin ila 600 bin arasında iş olanağı sundu.

2013 için dijital pazarlama tahminleri

Pazarlama dünyasının ileri gelen 86 temsilcisine, 2013 yılına dair tahminlerini soran Cmo.com sitesinde yer alan tahminlerden bazıları şöyle:
*Tüketicinin kendi gücünü keşfetmesine ve teknolojide yaşanan gelişmelere bağlı olarak 2013 pazarlamada daha çok "analizler" yılı olacak.
*İçerik oluşturma önem kazanacak. e-Posta pazarlamasında kullanılan kişiselleştirilmiş içeriğe benzer içerikler web sitelerinde de kullanılmaya başlanacak. Web sitelerinde doğru zamanda doğru içeriği kullanmak önemli hale gelecek.
*B2B 2013'ün öne çıkan ticari modeli olacak.
*Video daha fazla kullanılan bir pazarlama aracı haline gelecek.
*İçerik oluşturmada kullanılan geleneksel yöntemler yavaş yavaş terk edilecek. İçerik oluşturmada "outsource etme", "kullanıcılar tarafından oluşturulma" gibi daha yenilikçi yöntemler kullanılacak.
*Bugüne kadar interaktif medyanın hızla ilerlemesinin bir sonucu olarak tüm yorumlar global bir paydada yapılıyordu. 2013 ve sonrasında coğrafi ve kültürel farklılıkların keşfedilmesine bağlı olarak yerele göre yorumlanmış/özel pazarlama stratejileri önem kazanacak.
*Mobil reklamların kullanımı artacak.
*"Müşteri Deneyimi" önem kazanacak.
*Fiziksel dünya ile dijital dünyanın yolları uygulamalarda daha çok kesişecek.
*CRM ve VERİ önem kazanacak.
*Markalar; pazarlama departmanları – reklam ajansları ve tüketiciler arasındaki uyumu daha çok sorgulamaya başlayacak.
*Müşteri edinmeden çok müşteriyi elde tutma yöntemleri üzerinde durulacak.
*İçeriğin önem kazanmasına bağlı olarak medyada birleşmeler ve satın almalar çoğalacak, medyanın bizzat kendisi kurumsal pazarlamacılara dönüşecek.

Uygulama pazarını ne kadar tanıyorsunuz? (*)

1. Türkiye'de uygulama pazarı satış hacmi 2011-2012 Mayıs arasında ne kadar büyüme göstermiştir?
a) 15
b) 67
c) 54
d) 22

2. Türkiye bu büyüme ile dünyada uygulama kullanan kaçıncı ülke sırasına yerleşmiştir?
a) 4
b) 5
c) 6
d) 9

3. Apple ürünlerinin satıldığı sanal marketin adı nedir?
a) Apple bug
b) Apple home
c) Apple Store
d) Apple can

4. Google uygulamalarının satıldığı sanal marketin adı hangisidir?
a) Google Drive
b) Google Plus
c) Google Play
d) Google Search

5. Türkiye'de her indirilen her 100 uygulamadan kaçı oyun uygulamalarıdır?
a) 20
b) 50
c) 80
d) 60

Yanıtlar: 1:C, 2:D, 3:C, 4:C, 5:D

(*) 6 Temmuz 2012 Dünya Gazetesi

MOBİLSİAD Yönetim Kurulu Üyesi Kubilay Erdoğan:

Müşteri durumundayız, hızla ciddi üretici ve satıcı pozisyonuna gelmeliyiz

MOBİLSİAD
Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği

Pazardan yeterli pay aldığımızı söyleyen Erdoğan Türkiye'de sektörde ortalama 150 firma olduğu ve binlerce uygulama geliştirildiğini bildirdi. Verilen devlet desteklerinin arttırılmasına çalıştıklarını belirten Erdoğan, teknoloji KOBİ'lerinin yerel regülasyondan kaynaklanan haksız rekabete maruz kaldıklarına işaret edip eşit koşullarda rekabet etme şansı tanıyan dinamik bir regülasyon yapısının sağlanmasının önemine dikkat çekti.

Türkiye'nin Doğu Asya bölgesi dışında en hızlı gelişen dört uygulama pazarından biri olarak yer aldığı, 2011'de uygulama mağazalarından elde edilen gelirlerde dünyada 9. Sırada olduğuna değinen Erdoğan, sıralamadaki yerin ilerleyen yıllarda daha da yukarılara çıkacağı kanısında. Mevcut pazardan ekonomik olarak yeterli pay almadığımızı belirten Erdoğan, geliştirilen yeni uygulamalar ile yeni uygulama geliştirmek ve pazarlamak için verilen devlet desteklerinin arttırılması için çalıştıklarını bildirdi. Şu an Türkiye'nin daha çok müşteri durumunda olduğuna işaret eden Erdoğan, hızla ciddi üretici ve satıcı pozisyonuna gelinmesi gerektiğini vurguladı. Erdoğan, sektörde ortalama 150 firmanın olduğu ve uygulama geliştirdiğini, uygulama sayısının da binler ile ifade edilebileceğini bildirdi.

Uluslararası pazarda, yerel firmaların uymak zorunda kaldıkları yerel regülasyona yabancı firmaların tabi olmadığına dikkat çeken Erdoğan, "Türk teknoloji KOBİ'leri yerel regülasyondan kaynaklanan haksız rekabete maruz kalıyor" dedi. Firmalara eşit koşullarda rekabet etme şansı tanıyan dinamik bir regülasyon yapısının sağlanmasının önem kazandığını ifade eden Erdoğan, eşit rekabet olanağı sağlanmasını istedi.

-Dünya ve Türkiye'de mobil yazılım ve mobil uygulama geliştirme pazarı nasıl gelişiyor?

-Bilgi ve iletişim teknolojileri ekonomik ve sosyal yaşamın her alanını ve toplumun tüm kesimlerini çeşitli yönlerden etkileyerek toplumları bilgi toplumuna dönüştürürken elektronik haberleşme alanında sağlanan teknolojik ilerlemeler özellikle mobil servislerin gelişmesi adına yönlendirici ve tetikleyici oluyor. Telekomünikasyon sektöründe toplam gelirlerin yıllar itibariyle gelişimine bakıldığında özellikle mobil telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelirler başta olmak üzere artış yaşandığı görülüyor.

Dünya ve Türkiye'de mobil yazılım ve mobil uygulama pazarı çok hızlı gelişiyor. Bunun temel nedeni, mobil genişbant İnternet ve bununla beraber paralel gelişen akıllı cihaz sayısı. Cihaz ve genişbant İnternet altyapısı da, beraberinde bu altyapı üzerinde koşacak ve hayatı kolaylaştıracak pek çok uygulamanın/servisin geliştirilmesine ve insanlar tarafından kullanılmasına imkân veriyor.

-En büyük 20 mobil uygulama nedir? Bu pazarda Türkiye ne kadar pay alıyor? Türkiye, dünyada uygulama geliştiren ülke sıralamasında kaçıncı sırada yer alıyor?

-Uygulama mağazaları analiz şirketi Distimo'nun son yayınladığı araştırmaya göre, dünya çapında en büyük gelire sahip uygulama olarak yüzde 33 indirilme oranı ile birinci sırada oyunlar geliyor.

Türkiye, Doğu Asya bölgesi dışında en hızlı gelişen dört uygulama pazarından biri olarak yer alıyor ve 2011 yılında uygulama mağazalarından elde edilen gelirlerde yüzde 54'lük büyüme ile dünyada 9. sırada. Sıralamadaki yerimizin ilerleyen yıllarda daha da yukarılara çıkacağı kanısındayız. Ancak, mevcut pazardan henüz ekonomik olarak yeterli pay aldığımız söylenemez. Elde edilen rakamların gerek geliştirilen yeni uygulamalar, gerekse yeni uygulama geliştirmek ve pazarlamak için verilen devlet destekleri ile arttırılması için çalışıyoruz. Şu an ülkemiz daha çok müşteri durumunda, bunun hızla ülkemiz ve dünya için ciddi üretici ve satıcı pozisyonuna gelmesi gerekiyor.

-2012 sonu itibariyle Türkiye'de mobil uygulama pazarının cirosu/ büyüklüğü ne oldu? Türkiye'deki uygulama pazarı satış hacmi, 2011-2012 arasında ne kadar büyüme gösterdi?

-Türkiye'de, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) hazırladığı Türkiye Elektronik Haberleşme Sektörü Üç Aylık Pazar Verileri Raporu'na göre; 2011 yılı sonunda 22,4 milyar TL olarak gerçekleşen mobil gelir toplamı, 2012 yılı 3. çeyrek itibariyle 12,59 milyar TL olarak görülüyor. 2012 yılını da 31 milyar TL civarında kapatması bekleniyor. Ancak, belirttiğimiz rakamlar tüm mobil gelirlerini ifade ediyor. Mobil uygulama pazarına ilişkin gelirlerin bir kısmı ülke içinde bir kısmı ise yurt dışında oluştuğu için, maalesef ki mobil uygulama pazarına ilişkin net rakamlar bulunmuyor. Yurtdışında oluşan rakamlar, pazar yeri sahibi şirketler tarafından ülke bazında açıklanmıyor.

-Mobil uygulama pazarı 2013'te nasıl gelişecek?

-Mobil iletişim teknolojilerinde sağlanan ilerlemeler ile mobil servislerin gelişmesi arasında yakın bir ilişki bulunuyor; mobil servisler kapsamındaki ürün ve hizmetleri teknolojik ilerlemeler şekillendiriyor.

2006 yılından bu yana akıllı telefon satışları, PC satışlarını geçti. 2012 yılının mobil trendi tablet pazarı oldu. Tablet satışlarının önümüzdeki 2-3 yıl içinde PC satışlarını geçmesi bekleniyor hatta 2012'de tablet satışları notebook satışlarını geçti bile. ABD'de mobil reklam gelirleri 2009'dan bu yana hızlı bir yükseliş gösteriyor. Google reklam pazarı gelirlerinde en yüksek payı alıyor. Mobil alışveriş oranlarında Türkiye en sonlarda, ancak önemli bir potansiyel taşıyor. Çin'deki akıllı telefon kullanıcılarının yüzde 55'i mobil alışveriş yaparken Türkiye'de bu oran sadece yüzde 5 seviyelerinde bulunuyor. Bu artışın olmamasında en büyük gerekçe on-line alışveriş için masaüstü bilgisayarların tercih edilmesi (yüzde 65), mobil alışverişin karmaşık bulunması (yüzde 8) vs. Akıllı telefonların yaygınlaşması ile gelecekte mobil alışverişin de bu engelleri aşarak yükselmesi bekleniyor. Mobil alışverişin yaygınlaşması ile mobil ödeme sistemlerinin de gelişmesi bekleniyor. Tüm bu bilgiler ışığında mobil uygulama pazarı da 2013 yılında dünyadaki global ekonomik krize rağmen artışını sürdürmeye devam edecektir.

-Türkiye'de kaç firma mobil uygulama geliştiriyor? Bu firmaların bir listesi var mı? Mobil uygulama pazarında kaç tane uygulama var?

-Türkiye'de sektörde ortalama 150 firmanın olduğu ve uygulama geliştirdiği tahmin ediliyor. Sektörün en büyük şirketleri hali hazırda Derneğimiz üyesi ancak dernek üyesi olmayan irili ufaklı pek çok şirket ve şahıs var. Özellikle şahıslardan dolayı net bir sayı vermek mümkün değildir. Uygulama sayısı binler ile ifade edilebilir.

-Mobil uygulama geliştiricilerin önündeki en önemli sıkıntıları sıralayabilir misiniz?

-Çağdaş ödeme sistemleri ve iletişim teknolojileri sayesinde tüketiciler dünyanın her noktasında sunulan mobil servislere ulaşabiliyorlar. Bu durum, mobilite konseptini ön plana çıkarırken yeni bir pazar ve rekabet yapısını inşa ediyor. Yerli firmalar, yabancı firmalar ile fiili olarak aynı pazarda yer alıyor ve yabancı firmalarla doğrudan rekabet etmek zorunda kalıyor. Mevcut tüketim alışkanlıklarına bakıldığında tüketiciler,
*Mevzuatla getirilen ek yükümlülüklere tabi olmadığı için kolay satın alınabilen,
*Vergiye tabi olmadığı için maliyet açısından uygun,
*Alternatif ödeme sistemlerini kullanabildiği için çeşitli ödeme araçları ile ödenebilen hizmetleri tercih ediyorlar.

Mobil servis ve teknoloji dünyasında uluslararası pazarda, yerel firmaların uymak zorunda kaldıkları yerel regülasyona yabancı firmalar tabi değil. Türkiye'deki mobil servis geliştirici Türk teknoloji KOBİ'leri ise mevzuat doğrultusunda;

*Kullanıcılara, tüketicilere sunulan mobil servislerdeki satın alma işlemlerinde ek onay süreçlerine,
*Vergisel yükümlülüklere, (yüzde 18KDV, yüzde 25 ÖİV)
*Alternatif ödeme sistemlerini destekleyememe durumuna tâbi. Örneğin mobil ödeme veya kredi kartı ile satış veya abonelik yapmak mümkün değil, oysa yurt dışı uygulama pazarından kredi kartınız ile uygulama alabilirsiniz.

Türk teknoloji KOBİ'leri yerel regülasyondan kaynaklanan haksız rekabete maruz kalıyor. Firmalara eşit koşullarda rekabet etme şansı tanıyan eşit yükümlülükler oluşturan dinamik bir regülasyon yapısının sağlanması önem arz ediyor. Kısacası eşit rekabet imkânı sağlanmalı.

Bilkom Genel Müdürü Cömert Varlık:

Türkiye'nin mobil uygulama pazarında söz sahibi olması aslında hiç zor değil

Angry Birds'den daha da keyifli oyun ve uygulamaların Türkiye'den çıkması için hiçbir engel olmadığına dikkat çeken Varlık, başta lisans ve önlisans eğitimi olmak üzere, ilkokuldan itibaren öğrencilerin mobiliteyi de kapsayan bir eğitime tabi tutulması gerektiğini vurguladı.

Apple'ın Türkiye yetkili distribütörü olan Bilkom Genel Müdürü Cömert Varlık, dosya sayfalarımız için sorularımıza yanıt verdi. Teknoloji dünyasını "mobil uygulama mağazası" terimiyle tanıştırdıklarını anımsatan Varlık, Türkiye'nin mobil uygulama alanında yüksek potansiyel barındırdığına inanıyor Mobil uygulamaları iş ortakları ve "dijital yaşam koçları" ile destekleyip yönlendirdiklerini anlatan Varlık, ilk mobil uygulamalarını, 2012'nin son çeyreğinde iTunes App Store'da yayınlanan "Bilkom Kitaplık" olduğunu bildirdi.

"Akademik takvimlerde mobil uygulama geliştirme derslerinin yer alması gerekliliğini her fırsatta dile getiriyoruz" diyen Varlık, Türkiye'de henüz oturmuş bir mobil uygulama pazarı bulunmadığını ve uygulama geliştiricilerin hızlı biçimde gelir elde etmek için mobil uygulamalara yöneldiklerini söyledi.

Varlık, Türkiye'nin mobil uygulama pazarında söz sahibi ve ciddi bir oyuncu olması için, toplumda bir farkındalık oluşturulması, sonrasında ise, ihtiyaçları çözecek uygulamaları öngörebilecek vizyona sahip mobil geliştirici veya iş uzmanlarının yetiştirilmesi gerektiğini vurguladı.

Türkiye'den Angry Birds'den daha da keyifli oyun ve uygulamalar çıkması için hiçbir engel olmadığının altını çizen Varlık, başta lisans ve önlisans eğitimi olmak üzere, ilkokuldan itibaren öğrencilerin mobiliteyi de kapsayan bir eğitime tabi tutulmasını önerdi.

-İlk mobil uygulamanızı ne zaman geliştirdiniz?

-Bilkom olarak, www.dijitalyasamkocu.com portaliyle başlattığımız kapsamlı içerik pazarlama çalışmalarının paralelinde, ücretsiz "Bilkom Kitaplık" uygulamasını 2012 yılının son çeyreğinde iTunes App Store'da yayınladık.

-Geliştirdiğiniz mobil uygulamalar nelerdir? Bugüne kadar kaç tane mobil uygulama geliştirdiniz? Türkiye'de en çok hangi mobil uygulamalar geliştiriliyor ve kullanılıyor?

-Teknoloji dünyasını "mobil uygulama mağazası" terimiyle tanıştıran Apple'ın Türkiye'deki yetkili distribütörü olarak bugün birçok kurumun birbirinden ilginç mobil uygulaması olması bizi sevindiriyor. Bilkom çatısı altında geliştirilen ilk mobil uygulama ise bir iOS uygulaması; yine distribütörlüğünü yaptığımız Adobe'nin Digital Publishing Suite ile hazırlanan "Bilkom Kitaplık" oldu. Katma değerli distribütörlük modelimiz doğrultusunda sahiplendiğimiz ve logomuzun altında kullandığımız "Dijital Yaşam Koçu" misyonumuzu pekiştirmek için ürettiğimiz kitapları dijitale çevirmek amacını taşıdık. Böylelikle ister sektöründe uzmanlaşmak ister temsil ettiğimiz ürünlere dair bilgi almak isteyen son kullanıcı, iOS (Apple işletim sistemli) cihazından rahatlıkla uygulamaya erişebiliyor. Uygulamalarımızı kurgularken müşterilerimizin ve bayi kanalımızın ihtiyaçlarını daha iyi anlamak ve onlara hizmet için geliştiriyoruz.

Mobil kullanımın hızla yaygınlaştığı ülkemizde ise hem tablet hem de akıllı telefonlar için popüler uygulama kategorileri çeşitlilik gösteriyor. Türkiye'de henüz oturmuş bir mobil uygulama pazarı bulunmadığı için, uygulama geliştiriciler portföy oluşturmak, bağlı bulundukları markanın mobil dünyada var olmasını sağlamak veya hızlı biçimde gelir elde etmek için mobil uygulamalara yöneliyor. Bu seçimler sonucunda App Store platformuna baktığımızda Türkiye'de geliştirilen uygulamalar arasında bankacılık veya TV kanalı uygulamaları gibi hayatı kolaylaştıran ya da oyunlar gibi eğlenceli vakit geçirmeye odaklı uygulamalar öne çıkıyor.

Kullanıcıların tercihleri ise bunlarla sınırlı değil. Akıllı cihazların becerilerini artıran kamera uygulamaları, sosyal paylaşım uygulamaları ve anlık mesajlaşma araçları başta olmak üzere, oyundan eğlenceye, spordan habere pek çok alanda uygulamaya ihtiyaç duyuluyor. Bu nedenle de Türkiye'nin mobil uygulama alanında yüksek potansiyel barındırdığını düşünüyorum. Çünkü çok değerli yazılımcılarımız ve çok dahice, hatta pratik fikirlerimiz var. Yeter ki bunlar hayata geçebilsin. Geçtiğimiz yıl itibariyle düzenlemeye başladığımız Dijital Yaşama Yön Verenler Atölyesi'nde özellikle mobil uygulamalar iş ortaklarımız ve sektörün önde gelen geliştirmecilerince en çok konuşulan konuların başında geldi. Bilkom olarak böyle bir etkinliğe ev sahipliği yaparak Türkiye'nin ihtiyaçlarını tartışmaya açıyoruz. Bu vesileyle, mobil uygulamaların gelişimini iş ortaklarımız ve dijital yaşam koçlarımızın vasıtasıyla destekliyoruz, yönlendiriyoruz.

-Mobil uygulamalarınız kullanıcının hangi ihtiyacını karşılıyor?

-Ücretsiz olarak iTunes App Store'da yayınlanan "Bilkom Kitaplık" uygulaması, bugüne kadar Türkçe kaynak eksikliğini hissettiğimiz birçok konuda zengin bir içerik sunuyor. Bilkom'un distribütörlüğünü yaptığı Apple, Adobe ve Graphisoft ile ilgili olarak kullanıcıların merak ettiği ve öğrenmek istediği konular "Bilkom Kitaplık" ile interaktif ve eğlenceli bir şekilde sunuluyor. Ancak bu içeriklerin her biri son derece özenle hazırlanıyor ve güncelleniyor. E-kitaplar, dijital mimarlık, dijital pazarlama, dijital eğitim gibi sektörlerin ihtiyaç duyacakları tüyoları barındırırken, Bilkom'un Digibook serisi ise yine indirilebilecek kitaplar arasında yer alıyor. Uygulamamız, dijital yaşayanlar için tamamen Türkçe hazırlanan büyük bir kaynak niteliği taşıyor. Dijital kitaplar arasında gezinirken, video formatlarında Dijital Yaşam Koçlarımızın anlatımlarıyla da karşılaşabiliyorsunuz.

-Mobil uygulamaların yavaşlığından şikâyet ediliyor. Uygulamalar sizce neden yavaş?

-Uygulamalardaki yavaşlamalar cihazın donanımı, kullanılan işletim sisteminin optimizasyonu veya uygulamaların uyumluluğuyla ilgili olabiliyor. Bu nedenle, benzer şikâyetler daha çok açık kaynaklı mobil işletim sistemlerinde gözleniyor.
Apple'ın iPhone ve iPad ürün ailesinde, güçlü cihaz donanımının yanı sıra başarılı optimizasyon çalışmaları sayesinde mobil uygulamalar bazen masaüstü denklerinden bile hızlı çalışıyor. Güvenilir ve yüksek performanslı bir altyapıya sahip olan iTunes App Store, iOS kullanıcılarının her zaman en iyi, en hızlı ve en güncel uygulamaları kullanmalarını sağlıyor. Öyle ki, içerik kalitesi firma için son derece önem taşıyor. Distribütör olarak biz de yayın öncesi incelemelerden ve değerlendirmelerden geçerek izinleri aldık.

-Mobil uygulama geliştiren yazılımcıların karşılaştığı zorluklar neler?

-Bilkom olarak, bir mobil uygula ma geliştirirken platformu iyi tanımanın ve hedef kitleyi doğru belirlemenin önemini biliyoruz. Bunu bilmeden yola çıkıldığında, yenilikçi bir ürün ortaya koyup bunun donanım ve platform kısıtlarına takılması, bir geliştiricinin başına gelebilecek en kötü şey olduğunu düşünüyorum. iOS platformu, bu açıdan geliştiricilere önemli kolaylıklar sağlıyor. Apple'ın kolay anlaşılır, kullanışlı Yazılım Geliştirme Kiti (SDK), mobil geliştiricilere ihtiyaç duydukları kolaylığı ve güvenliği sunuyor. Apple'ın yalnızca en yüksek performansa sahip donanımla ürettiği cihazlar, uygulama geliştiricilerin arka uçta daha odaklı biçimde çalışmalarına olanak tanıyor.
Diğer yandan, özellikle iletişim, teknoloji ve mühendislik alanlarında okuyan genç

arkadaşlarımız için bu yeni dünyanın, aynı zamanda yeni bir iş alanı olduğuna inanıyoruz. Bu sebeple, akademik takvimlerde mobil uygulama geliştirme derslerinin yer alması gerekliliğini her fırsatta dile getiriyoruz.

-Mobil uygulamalar, kullanıcıların beklentilerini ne ölçüde karşılıyor? Çeşitli araştırmalarda Türk katılımcıların yüzde 20'si mobil uygulamaların beklentilerini karşılamadığını belirtiyor. Dünya ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek olan bu oran, yeni Türk geliştiriciler için pazarda bir fırsat oluşturur mu?

-Bu dünyanın sınırları, sadece kullanıcıların hayal gücüyle çizilebilir. Kullanıcıların beklentilerini daha iyi anlamak ve uygulama geliştirilen platformun sunduğu olanakların farkına varmak, mobil geliştiricilerin öncelikli odaklanması gereken bir konu. Örneğin Bilkom olarak biz; "2. uygulamamız ne olabilir?" sorusunu şöyle sormayı tercih ediyoruz :"Bizden ne bekleniyor?" Yoksa akla binlerce fikir geliyor ancak hangisinin gerçekten "kullanılmak istenen uygulama" olduğunu keşfetmek gerek.
Türkiye'deki geliştiricilere önerimiz, iki etaplı düşünmeleri: "Satılabilir, ücretli bir uygulama mı geliştirecekler? Yoksa bir marka ya da kurum ya da devlet adına bedelsiz bir uygulama mı?" Çünkü biri daha çok tüketici içgörüsünü anlamayı gerektirirken, diğeri daha çok kurumun kullanıcıya ne demek ve nasıl demek istediğini anlamaya odaklanmayı gerektiriyor.
Cep telefonu satışlarının rekor düzeyde olduğu, mobil eğilimi hayli yüksek olan Türkiye'deki kullanıcılar, ister ticari ister hizmet anlamında büyük bir potansiyel niteliği taşıyor.

Örneğin bir vatandaş olarak şahsi beklentimi dile getireyim; belediye ve kamu kuruluşlarının bürokrasiden bizi uzaklaştırarak, hizmetlerini ve vatandaşlarıyla sağlıklı iletişimlerini üzerine kuracakları mobil uygulamalar kesinlikle talep görecektir.

-İnternet'ten de hızlı büyüyen mobil uygulama pazarında Türkiye olarak pay alabilmek için neler yapılmalı? Mevcut uygulama sayısını kaça çıkarmalıyız?

-Teknolojinin dünyayı ülke sınırlarının ötesinde bir bütün haline getirdiği bir dönemden geçerken Türkiye olarak mobil uygulama pazarında söz sahibi olmamız aslında hiç zor değil. Bunun için genel olarak toplumda, özelde ise yazılımla ilgilenen teknoloji insanlarında mobil uygulamaların önemli bir pazar oluşturduğu algısını oluşturmak gerekiyor. Sonrasında ise, ihtiyaçları çözecek uygulamaları öngörebilecek vizyona sahip mobil geliştiriciler veya iş uzmanları yetiştirmemiz gerekiyor. İlk adımı başarıyla gerçekleştirdiğimizde, ikincisinin kendiliğinden geleceğine inanıyorum. Uygulamaların sayısından çok niteliğini artırmamız gerekiyor. Farklı platformları konuşturmayı başarmak, mevcut teknolojilerin mobildeki yatırımlarını takip etmek son derece önemli. Örneğin SAP'i kullanan firmalar için SAP ile gelen mobil fırsatları görmek anlamak gerek.
Diğer taraftan, Instagram, Angry Birds ya da Fruit Ninja, mobil cihazların sahip oldukları özellikleri iyi anlayıp bu özellikleri verimli biçimde kullanarak her yıl milyonlarca dolarlık gelir sağlayan örneklerden sadece birkaçı.
Kültüründe binlerce sokak oyunu, güçlü mizah kültürü ve Dede Korkut Hikâyeleri gibi sayısız güzel hikâye bulunan ülkemizden, Angry Birds'den daha da keyifli oyunlar ve uygulamalar çıkması için hiçbir engel yok. Uygulama sayısı gibi rakamsal hedefler koymaktansa, gerçekten zevkle kullanılan, içeriği dopdolu ve mobil arayüzü güçlü uygulamalar yaratmak hedeflerimiz olmalı. Tasarımdan fikir, kalite ve sürdürülebilirlik ön planda olmalı.

-Masaüstü ve dizüstü bilgisayarlarda böyle bir ayrım yok da neden mobil işletim sistemlerinde her şey için ayrı bir uygulamaya ihtiyaç duyuyoruz?

-Bunun temelinde, Apple'ın Mac OS X ile temellerini attığı, sonrasında ise iOS ile genişlettiği "uygulama tabanlı işletim sistemi" yaklaşımı yatıyor. Sıradan bilgisayarların yazılım altyapısı, klasörleri ve dosyaları baz alır. Kullanmak istediğiniz dosyayı, bir klasör ağacının içerisinde arayıp bulur, sonrasında çift tıklayarak çalıştırırsınız. Bu çalıştırma işlemi ise esasında o dosyaya, daha önceden atadığınız bir uygulamaya ilgili dosyayla birlikte açılma komutu vermenizden ibarettir. Diğer bir deyişle, örneğin bir fotoğrafa çift tıkladığınızda, siz aslında o dosya türünün ilişkilendirildiği fotoğraf uygulamasına açılma komutu vermiş olursunuz. Kısacası, bilgisayarlarda da her şey için ayrı bir uygulamaya

ihtiyaç duyulur. Sadece, sistemin çok daha karmaşık olmasına rağmen, yıllardır alışılageldiği için bunu fark etmeyiz. Standart bir mobil uygulamada birtakım kaygılar öne çıkar; örneğin, ekranın boyutu, cep telefonunun işlemci gücü. Dolayısıyla çok güçlü bir iMac'ten ya da MacBookAir'dan farklı düşünmek gerekir; "ortam" farklıdır.

iPad ile birlikte Apple'ın sağladığı bu alandaki kolaylık ise, Apple ailesi ürünlerinin bir bütün olarak çalışmasıdır. iPhone ya da iPad tercih eden bir kullanıcı aynı ekosistemin bir bileşeni olan Mac bilgisayarı kullanması gerektiğini bilir. Çünkü Apple ailesi doğasından gelen bu bağlantıyı rahatça kurmaya yardımcı olur. Sevdiği fotoğrafları görüntülemek için fotoğraf uygulamasını (iPhoto) açar ve orada dilediği fotoğrafları kolayca görüntüleyebilir, iCloud'a yükler ve heryerden erişir. Aynı şekilde iTunes'dan iPod'una indirdiği bir müziği, Mac'inden de aynı şekilde erişebileceğini bilir. En kaba anlatımıyla, Apple kimliğinizle tüm cihazlarınızın nerede olduğunu bile her bir cihazınızdan takip edecek şekilde birbirini tanıyan bir aileden söz ediyoruz.
Akıllı telefon ve tabletlerde herhangi bir fotoğrafı veya şarkıyı uygulama olmaksızın, doğrudan dosyayı bulup açarak çalıştırmanın ne kadar zor olduğunu tecrübe edebilirsiniz. Ama o cihaz bir Apple olmayacaktır.

-Mobil uygulamaların yararları nelerdir? Neden mobil uygulama önemsenmeli ve nasıl bir strateji gerekiyor?

-Mobil uygulamalar sadece hayatı kolaylaştırmakla kalmıyor, alışkanlıklarımızı tahmin bile edemeyeceğimiz şekilde değiştiriyor. Her şeyden önce çok pratik...

İnternet ile başlayan dijital pratik yaşam anlayışı, akıllı telefonlar ve tabletler sayesinde bir başka boyut daha atladı.

Yararlarının en başında özellikle şehir yaşamında sağlanan zaman, enerji ve para tasarrufu geliyor. Sadece "fotoğraf" örneğini vermem yeter. Güzel bir seyahatimizi arşivlemek için her yere iyi, pahalı bir kamera taşımak, en güzel fotoğrafı seçmek ve fotoğrafı üretmek için bir dolu emek ve makara harcamak zorundaydık. Bugün, fotoğraf makinesi, cep telefonunuzun, e-posta okuduğunuz tabletin, sıkıldığınızda film izlediğiniz, oyun oynadığınız cihazın, banka şubesi olarak kullandığınız minicik mobil aletin içinde. Üstelik Instagram gibi "tamamlayıcı" şahane bir uygulama ile neredeyse profesyonel bir fotoğrafçı kadar iyi bir kare yaratabilirsiniz. Dahası, arkadaşlarınız da bir tık ötenizde, stres atmak artık Twitter gibi sosyal ağlarla daha da rahat.

Günlük yaşamda bir insana birçok olanak sunarken, kurumlar için de çok değerli bir pazar mobil uygulama pazarı; önümüzdeki yıllarda da insanlığa hizmet sunmaya devam edecek. Önemli olan dahice fikirler ortaya çıkması... Stratejiler tamamen "kullanılmak istenilen fikirlere" odaklı olmalı. Beni çok etkileyen bir örnek vermek istiyorum. Yurtdışında bir süpermarket zinciri, kasa entegrasyonu ve CRM altyapısıyla kadın hedef kitlesine yönelik markalarla işbirliği yaparak çok güzel bir proje gerçekleştiriyor. Yapılan her alışverişte kasa fişinin altında kişiye özel bir yemek tarifi çıktısı veriliyor. Neye göre? O günkü alışveriş listenize göre... Mağaza hiçbir reklam yatırımı yapmadan, kadınlar arasında ağızdan ağıza pazarlama sayesinde iyice popüler oluyor.

Sonunda uygulamayı mobile de taşıyor. İşte size şahane bir entegre kurgu. Bir ucu markalara, bir ucu tüketici memnuniyetine diğer ucu ise pazarlamanın yarayıcı gücüne dokunuyor. Sonuç ise beklenti ötesi kârlılık ve şöhret... Ama işin kilit noktası ise "tüketiciye sağlanan fayda"

Türkiye'nin de bu pazarda ciddi bir oyuncu olması için toplumda bir farkındalık oluşturulması, başta lisans ve önlisans eğitimi olmak üzere, ilkokuldan itibaren öğrencilerin mobiliteyi de kapsayan bir eğitime tabi tutulması gerekiyor. Mobil dünyanın bir çöplüğe dönüşmesini engellemek de, cihaz ve platform üreticilerinin ana sorumluluğu olmalı diye düşünüyorum.

Özetle, dijital yaşam koçu olma misyonumuz mobil uygulamaların gelişimini takip etme ve dijital yaşam koçlarımız vasıtasıyla da yönlendirme gibi bir görevi Bilkom'a yüklüyor; Bilkom'un platform olduğu buluşmalarda Türkiye adına tüm bu soruları sık sık irdeliyoruz. Sizlerin aracılığıyla tüm bilişim dünyası profesyonellerini etkinliklerimize ve network'ümüze katılmaya davet etmekten memnuniyet duyarız.

Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen:

Amacımız, bu pazarı Türk insanı için bir ekonomi fırsatına döndürmek

Türk uygulama geliştiricilerin çoğalması, Türkiye'nin yazılım ihracatına katkıda bulunabilmeleri ve gençleri bu pazarda üretici konumuna geçirmek üzere "Açık Akademi" projesini hayat geçirdiklerini bildiren Özmen, isteyen herkesin uygulama yazmayı öğrenip dünya pazarında başarı kazanmaması için hiçbir neden olmadığına inanıyor.

- Dünya ve Türkiye'de mobil yazılım ve mobil uygulama geliştirme pazarı nasıl gelişiyor? Bu pazarda Türkiye ne kadar pay alıyor? Türkiye, dünyada uygulama geliştiren ülke sıralamasında kaçıncı sırada yer alıyor?

-Türkiye, bugün dünyanın en dinamik ve genç nüfusuna sahip ülkelerinden biri olma özelliğine sahip. Cep telefonu kullanım rakamlarına baktığımız zaman Avrupa'nın 3'üncü büyük mobil ülkesiyiz. Sosyal medyayı en hızlı benimseyen ve yaşamının bir parçası haline getiren ülkelerden biri olduğumuzu söyleyebiliriz. Aynı zamanda Türkiye, dünyanın 6'ncı büyük dijital toplumu konumunda. Gartner'ın raporuna göre 2013 yılında toplamda 81 milyon uygulama indirilmesi öngörülürken, 2016 öngörüsü 310 milyon uygulama indirileceği ve 74 milyar dolar gelir elde edileceği yönünde. Türkiye bu pazardan maalesef çok az bir pay alıyor. Microsoft Türkiye olarak Türk uygulama geliştiricileri çoğalması ve Türkiye'nin yazılım ihracatına katkıda bulunabilmeleri amacıyla "Açık Akademi" projesini hayat geçirdik. Sosyal medyayı bu denli çok kullanan ülke gençliğinin bu pazarda üretici konumuna geçmesi, bu hayalimizin aslında en temel çıkış noktası oldu. Amacımız, bu pazarı Türk insanı için bir ekonomi fırsatına döndürmek. İsteyen herkesin uygulama yazmayı öğrenerek bu uygulamalarla dünya pazarında başarı kazanmaması için hiçbir neden yok.

-Mobil uygulama geliştirici olarak kimlerle birlikte çalışıyorsunuz? Tedarikçi ve çözüm ortaklarınız kimlerdir?

-Türkiye'deki yerel yazılım ekonomisini geliştirmek ve girişimciliği desteklemek amacıyla bir yandan Microsoft'un dünya çapında hayata geçirdiği projeleri başarılı şekilde

Türkiye'ye taşırken diğer yandan da Türkiye'ye özel olarak geliştirdiğimiz ve tüm dünyaya örnek teşkil eden "Açık Akademi" gibi projeleri hayata geçiriyoruz. Girişimcilere destek olabilmek adına 2012 yılı başında başlattığımız Açık Akademi projemiz ile gençlere uygulama geliştirme konusunda eğitimler vererek, onlara sürekli büyüyen bu pazarda geliştirecekleri yaratıcı uygulamalar ile yer alabilme fırsatı sunuyoruz. Dijital alanda tüketici konumundan, üreterek girişimci konumuna geçme sürecinde önemli bir adım olarak hayata geçirdiğimiz Açık Akademi programına gösterilen yoğun ilgi bizleri çok mutlu ediyor. Açık Akademi Türkiye'de en fazla potansiyel girişimcinin bir arada bulunduğu bir eğitim portalı.

-Mobil uygulamalar, kullanıcıların beklentilerini ne ölçüde karşılıyor? Çeşitli araştırmalarda Türk katılımcıların yüzde 20'si mobil uygulamaların beklentilerini karşılamadığını belirtiyor. Dünya ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek olan bu oran, yeni Türk geliştiriciler için pazarda bir fırsat oluşturur mu?

-Windows 8 Mağazası'nda binin üzerinde uygulama mevcut. Kurumlar ve bireyler Windows Mağaza'da yerlerini önceden alabilmek, uygulamaları ile Türkiye'de ve dünyada ilk olabilmek için uygulama geliştirme çalışmalarına çok önceden başladılar. Microsoft Türkiye'de gerçekleştirdiğimiz 12 etkinlikte 2000'in üzerinde kişi yaptığımız on-line ve yerinde eğitimlerle ve uygulama geliştirme sürecinde verdiğimiz teknik destekle uygulamalarını şimdiden hazır hale getirdiler. Bugüne kadar finans, otomotiv, eğitim, eğlence, seyahat gibi birçok kategoride 50'den fazla uygulama Windows 8 Mağaza'da yerini almaya hazırlanıyor. Önümüzdeki dönemde bu sayıların on binleri aşacağını inanıyoruz. Özellikle de uygulama geliştirme platformumuz Açık Akademi'nin uygulama sayısının artışı için büyük bir etken olacağını düşünüyoruz.

-Mobil uygulamaların yararları nelerdir? Neden mobil uygulama önemsenmeli ve nasıl bir strateji gerekiyor?

-Kasım ayı başında Türkiye'de Türkçe olarak kullanıcılara sunulan Windows 8 ile telefon, tablet ya da PC bütün cihazlarınızda tek bir cihaz kullanıyormuş gibi hayatı kolaylaştırıp tamamen kesintisiz deneyim yaşamak mümkün. Klavyesi takılıp çıkarılabilen, ekranı dönebilen, katlanabilen pek çok tipte yepyeni cihazlar ile piyasaya sunuldu. Windows Mağazası'nda şimdiden Türkiye'nin önde gelen birçok markasının Türkçe uygulamasının mevcut olması ise bizi oldukça memnun ediyor. Örneğin, Garanti Bankası Windows Mağazası'nın dünyadaki ilk bankacılık uygulamasına imza atarken TAV ise Windows Mağazası'nda dünyada ilk havacılık uygulamasını hayata geçiren kurum oldu. Bu gelişmeler Türkiye'deki markaların Windows 8'e olan inancını ortaya koyan son derece önemli bir gösterge.

Pozitron Kurucu CEO Fatih İşbecer:

Mobil uygulama yeni bir alan, yazılımcıların mobile geçmesi kolay olmuyor

2012'de öz kaynaklarıyla geliştirdikleri uygulamaların 5 milyonun üzerinde indirildiğini bildiren İşbecer, Türkiye'de ve Avrupa eko-sisteminde farklı alanlarda destek-ler olduğunu be-lirtti. Genç uygu-lama geliştirici ve yazılımcıların bu destekleri yakından izlemelerini öner-en İşbecer, mo-bil uygulamaların tasarım ve kullanıcı deneyimi odaklı olduğunu vurguladı.

Dosya konumuz kapsamında Pozitron Kurucu CEO Fatih İşbecer sorularımızı yanıtladı. İş Bankası, Yapı Kredi, Fin-ansbank, Garanti, Türk Hava Yolları, Hepsiburada.com, Turkcell, Vodafone, Eczacıbaşı gibi şirketlerin müşterisi olduğu, çözüm ortakları arasında Intel, Apple, RIM ve Microsoft'un bulunduğu Pozitron, ilk uygulaması olan Bilyoner'i 2005'te geliştirdi. Son yıllarda yurtdışında da faal-iyetlerini sürdüren firma, Amerika, Katar, Dubai, Polonya ve Almanya'nın da arasında bulunduğu 9 farklı ülkeye yazılım ihraç ediyor.
Yüzde yüz kendi öz kaynaklarıyla yazılımlar geliştirdiklerini vurgulayan İşbecer, mobilin ciddi bir potansiyel barındırdığına dikkat çekti.

-Dünya ve Türkiye'de mobil yazılım ve mobil uygulama geliştirme pazarı nasıl gelişiyor? Bu pazarda Türkiye ne kadar pay alıyor? Türkiye, dünyada uygulama geliştiren ülke sıralamasında kaçıncı sırada yer alıyor?

-Mobil teknolojilere (servis ve uygulamalara) odaklanan girişimci sayısında son yıllarda ciddi bir artış oldu. Ekosistem mobil pazarlamacıları daha fazla dijitale kaydırırken yazılımcıları da özellikle uygulamalar ekseninde mobile yöneltti. iPhone ve iPad üzerinde çalışan iOS işletim sistemini ayrı bir yere koymak gerekiyor. Türkiye'de aktif iOS yüklü cihaz sayısı 2 milyonu geçti. Dünyada ise bu yıl 500 milyon aktif iOS yüklü cihaza ulaşıldı. Bu cihazlarla birlikte yüzlerce milyon kredi kartının da aynı zamanda aktif olması önem taşıyor. O yüzden "monetization" anlamında Apple ürünlerine yaklaşabilen bir başka platform yok. Bu sayede de uygulama geliştirici girişimciler, en çok bu platformda aktifler çünkü gelir olanakları çok yüksek. Türkiye'nin işlem hacmi açısından uygulama geliştirme pazarındaki payı yüzde 2 civarında. Uygulama indirme ve kullanım sırasında ise dünyada ilk 15 arasında yer alıyoruz.

-2012 sonu itibariyle Türkiye'de mobil uygulama pazarının cirosu/büyüklüğü ne oldu? Sizin Türkiye'deki uygulama pazarında aldığınız pay nedir? Mobil uygulama pazarı 2013'te nasıl gelişecek?

-Türkiye'de mobil ekosistemin yıllık yüzde 80'ler mertebesinde büyüdüğü tahmin ediliyor. Tabletlerin yaygınlaşması ile beraber büyüme hızı da artacak. Ancak donanım tarafındaki yüksek vergi, yazılım alanında sunulan teşviklere rağmen yüksek teknolojiye sahip cihazların kişi ve kurumlar tarafından alımını engelliyor. Ölçülebilir ve kayıt içi bir alan olduğu için akıllı telefon ve tabletlerde vergilerin indirilmesi veya fiyatlamanın dünya standartlarına çekilmesi tüm ülkeye yazılım sanayinde büyüme ve mobil teknoloji kullanan kurumlarda verim artışı ve ek satış olarak geri dönecek ve bütün ekonomiyi yukarı çekecek.

Türkiye'de mobil uygulama pazarının hacmi mobil oyunlar, reklam uygulamaları ve firmalara geliştirilen uygulamalar (B2B) olarak üçe bölünüyor. Biz, firmalara geliştirilen uygulamalar alanında pazar lideriyiz. Mobil bankacılıkta ise pazar payımız yüzde 60'ın üzerinde. Yazılım ihracatına çok önem veren bir firma olarak 2013'te bizim önceliğimiz yurtdışında Türk mühendisler tarafından geliştirilen yazılımların daha fazla kullanılmasını sağlamak olacak. Ayrıca Türkiye'deki pazar lideri konumumuzu kaybetmeden, yurtdışında daha farklı pazarlara gitmek istiyoruz. Özellikle Amerika ve Ortadoğu'daki faaliyetlerimizi artıracağız.

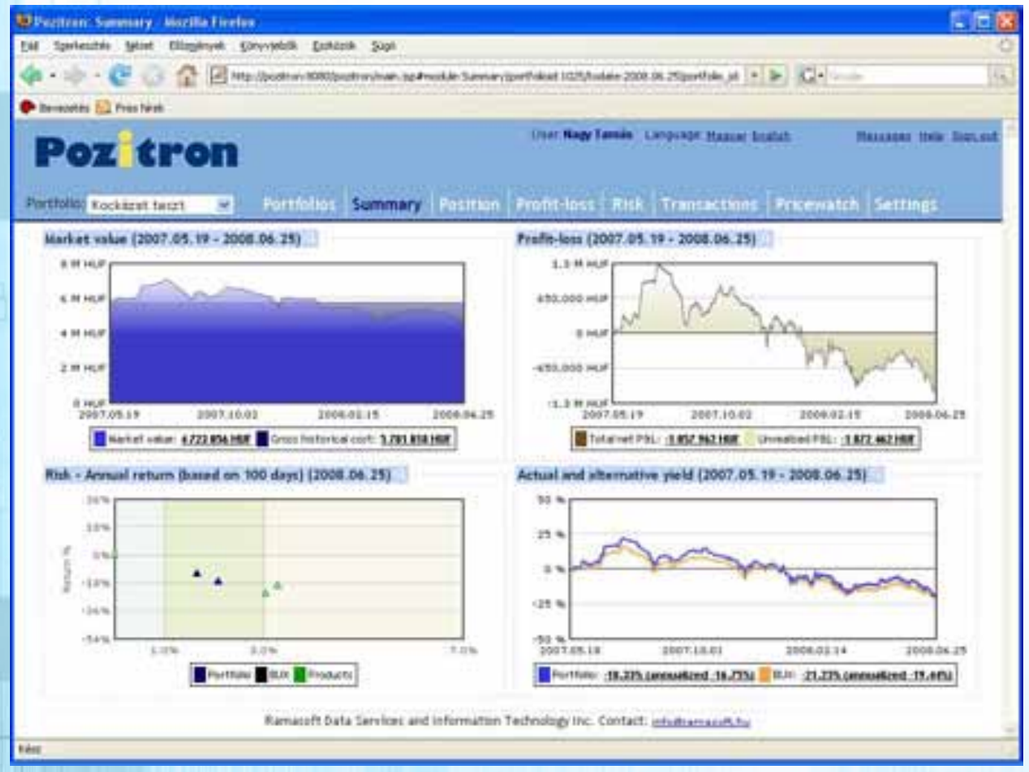

-İlk mobil uygulamanızı ne zaman geliştirdiniz?

-Bizim ilk uygulamamız 2005 yılında geliştirdiğimiz Bilyoner uygulaması oldu. Ancak Türkiye'de bankaların mobilin öncüleri olduğunu söyleyebiliriz. İlk uygulama tabanlı mobil bankacılık uygulamasını 2007'de Türkiye İş Bankası için geliştirdik. İşCep uygulaması şu anda 6 ayrı platformda hizmet veriyor ve 100'ün üzerinde finansal işlemi destekliyor. Yarım milyondan fazla kullanıcısı var.

-Geliştirdiğiniz mobil uygulamalar nelerdir? Bugüne kadar kaç tane mobil uygulama geliştirdiniz? Türkiye'de en çok hangi mobil uygulamalar geliştiriliyor ve kullanılıyor?

-Tüm mobil işletim sistemlerini destekleyen uygulamalarımız milyonlarca son kullanıcıya ulaşarak sadece 2012'de 100 milyondan fazla finansal işlem ve 200 bini aşkın bilet satışının mobil cihazlar yoluyla gerçekleşmesini sağladı. 2000 yılından itibaren aralarında Türkiye İş Bankası, Yapı Kredi Bankası, Türk Hava Yolları, eBay Global, Turkcell ve GlaxoSmithKline gibi kendi sektörlerinin öncüleri olan şirketler için farklı uygulamalar geliştirdik. Son yıllarda yurtdışında da faaliyetlerimizi sürdürerek Amerika, Katar, Dubai, Polonya ve Almanya'nın da arasında bulunduğu 9 farklı ülkeye yazılım ihraç ediyoruz. Türkiye'de mobil uygulamalar en yaygın olarak bankacılık sektöründe geliştirildiğini söyleyebiliriz.

-Hangi uygulamanız ne kadar indirildi?

-2012 yılında Pozitron tarafından geliştirilen uygulamalar toplam 5 milyon adedin üzerinde indirme sayısına ulaştı. Türk Hava Yolları için geliştirdiğimiz Fly Turkish uygulaması ise 1 milyon adet indirme rakamını aştı.

-Mobil uygulamalarınız kullanıcının hangi ihtiyacını karşılıyor? Geliştirdiğiniz mobil uygulamaların ne kadar sıklıkta kullanıldığına ilişkin istatistiki veriler varsa bizimle paylaşır mısınız?

-Mobil uygularımız çoğunlukla bankacılık, e-ticaret, ilaç ve GSM operatörlerinin katma değerli servislerinden oluşuyor. En çok kullanılan uygulamalarımız, seyahat ve mobil bankacılık uygulamalarımız oluyor. Mobil bankacılık uygulamalarını indiren her 100 banka müşterisinin yüzde 90'ınana yakını mobilden bankacılık işlemlerini yapmaya başlıyor. Herhangi bir işlem için mutlaka uygulama kullanmayı tercih ediyor.

-Mobil uygulama geliştirici olarak kimlerle birlikte çalışıyorsunuz? Tedarikçi ve çözüm ortaklarınız kimlerdir?

-Pozitron olarak yüzde yüz kendi öz kaynaklarımızla yazılımları geliştiriyoruz. Türk mühendis ve tasarımcılardan oluşan çok kaliteli bir ekibimiz var. Müşterilerimiz arasında İş Bankası, TEB, Yapı Kredi, Hepsiburada.com, ING Bank, Doha Bank

(Katar), Finansbank, Garanti, Vodafone, Eczacıbaşı gibi Türkiye'nin önemli şirketleri yer alıyor. Önemli çözüm ortaklarımız olarak Intel, Apple, RIM ve Microsoft'u sayabilirim.

-En çok hangi sektörde ve cihaz (Notebook, PDA, GSM POS, cep bilgisayarları, barkod okuyucular, cep telefonları vs) için mobil uygulama geliştiriyorsunuz?

-Bankalar ve finansal kurumlar en çok çalıştığımız iş ortaklarımız arasında yer alıyor. Ayrıca e-ticaret firmaları, havayolları, operatörler ve ilaç firmaları ile çeşitli projeler gerçekleştiriyoruz.

-Mobil uygulamaların yavaşlığından şikâyet ediliyor. Uygulamalar sizce neden yavaş?

-İyi tasarımcı ve yazılımcıların elinden çıkan uygulamalar yavaş olmaz. Biz her zaman "native" uygulama yapılması gerektiğinin arkasında duran bir şirketiz. Web tabanlı ya da hibrid uygulamalar, native yani telefonun tüm özelliklerini kullanabilen ve daha sofistike tasarıma sahip bir uygulamanın yaşattığı kullanıcı deneyimini sunamıyor ve performans açısından aynı hızı yakalayamıyorlar. Dolayısıyla biz her platform için onun özelliklerini en iyi şekilde kullanacak native yazılım opsiyonunu kullanıyoruz. Bu esnada basit, şık tasarım ve kullanıcı deneyimi son yıllarda en çok önem verdiğimiz özelliklerin başında geliyor.

-Mobil uygulama geliştiren yazılımcıların karşılaştığı zorluklar neler?

-Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de mobil uygulama yeni bir alan. Yazılımcıların özellikle web alışkanlıklarından mobile geçmesi kolay olmuyor. Mobil uygulamalar ise oldukça tasarım ve kullanıcı deneyimi odaklı. Bu nedenle yazılımcıların kendilerini kullanıcı deneyimi ve tasarım alanlarında geliştirmeleri gerekiyor. Ufak ekran da yine farklı bir kısıt.

-Uygulama geliştirirken hangi donanım ve diğer cihazları kullanıyorsunuz?

-iPhone uygulamalarını geliştirme sürecinde 27 inç büyüklüğünde iMac'ler kullanıyoruz. Ekipte herkeste iPad, iPhone ve diğer iOS cihazları var. Android geliştirmelerinde çok kuvvetli işlemcisi olan bilgisayarlar kullanılıyor. Tabii ki Android tablet ve telefonlarımız var. Ayrıca ofiste 500'den fazla test cihazımız var.

-Mobil uygulamalar, kullanıcıların beklentilerini ne ölçüde karşılıyor? Çeşitli araştırmalarda Türk katılımcıların yüzde 20'si mobil uygulamaların beklentilerini karşılamadığını belirtiyor. Dünya ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek olan bu oran, yeni Türk geliştiriciler için pazarda bir fırsat oluşturur mu?

-Kesinlikle. Türkiye'de mobil uygulama çok fazla olmasına rağmen kaliteli uygulama

sayısı az. Uygulamada kaliteli olmadığı zaman tüketicinin belirli bir ihtiyacına yanıt veremiyor. Türkiye'de birinci dalga olarak adlandırabileceğimiz süreçte bütün kurumlar mobil uygulamaları denedi fakat ikinci dalgada herkesin hedefi kaliteli mobil uygulama yapmak. Aksi takdirde müşterilerin beklentileri karşılanmıyor.

-İnternet'ten de hızlı büyüyen mobil uygulama pazarında Türkiye olarak pay alabilmek için neler yapılmalı? Mevcut uygulama sayısını kaça çıkarmalıyız?

-"Nicelik"ten ziyade "nitelik" önemli diyebilirim. Oyun geliştiricilerin çok ciddi finansal desteklerle kaliteli oyunlar geliştirmeye odaklanması gerekiyor. Bizim gibi yazılım firmalarının ise yurtdışı referanslarını kuvvetlendirmeleri gerekiyor. Pozitron olarak geçen yıl gelirimizin yüzde 30'unu ihracattan elde ederek bu konuda önemli bir ilerleme kaydettik.

-Masaüstü ve dizüstü bilgisayarlarda böyle bir ayrım yok da neden mobil işletim sistemlerinde her şey için ayrı bir uygulamaya ihtiyaç duyuyoruz?

-Özellikle küçük ekranlı telefonların çeşitli kısıtlamaları bulunuyor. Mobilde insanlar aradıkları bilgilere en hızlı, basit ve anlaşılır şekilde ulaşmak istiyorlar. Bunun için uygulama kullanımı çok önemli. Herhangi bir işlem, normal bir tarayıcıdan yapıldığı zaman mobildeki kişiye çok zaman kaybettiriyor. Oysa zaman mobildeki kullanıcı için çok önemli. Tarayıcının yeteneklerinin kısıtlı olması mobil uygulamaların popülerliğini artırdı. Özellikle iPhone ile birlikte bu popülerliğin en üst seviyeye ulaştığını söylemek yanlış olmaz.

-Mobil uygulamaların yararları nelerdir? Neden mobil uygulama önemsenmeli ve nasıl bir strateji gerekiyor?

-Mobil uygulamalar bilgi ve hizmetin çok çabuk bir şekilde hiçbir yere bağlı olmadan alınmasını sağlar. Önümüzdeki dönemde e-ticaretin yüzde 15'lik bir kısmının mobile kayması bekleniyor. Bu nedenle firmaların mobili çok önemsemesi gerekir. Mobil trenini kaçıran kurumlar rekabette geri kalacaklar.

-Bu arada mobil uygulamaların birçoğunun kullanıcıların haberi bile olmadan yok olduğu bildiriliyor. Bunun önüne nasıl geçilebilir?

-Bunun önüne geçilmesi mümkün değil. Kaliteli uygulamalar hayatta kalacak, kalitesiz yapılan uygulamalar ise yok olup gitmeye mahkûm olacak.

-Türkiye'nin uygulama geliştirme pazarındaki potansiyeli nedir? İnternet'ten de hızlı büyüyen uygulama geliştirme pazarında mobil uygulama geliştiricilere ne gibi teşvikler verilirse Türkiye, büyüyen bu pazarda nasıl yer alır?

-İhracata yönelik teşvikler açıklandı. Bu yönde atılan adımlar heyecan verici. Ayrıca teknoloji ve Ar-Ge destekleri yapılıyor. Türkiye'de ve Avrupa ekosisteminde farklı alanlarda destekler mevcut. Genç uygulama geliştirici ve yazılımcıların bu tip destekleri çok yakından takip etmeleri ve dikkatli bir şekilde başvuru yapmaları gerekiyor.

Türkiye'de şu anda 65 milyon cep telefonu, 12 milyon mobil İnternet kullanıcısı bulunuyor. Akıllı telefonların sayısı her gün biraz daha yükseldiği için mobil ciddi bir potansiyel barındırıyor. Türkiye'de 10 milyonu aşan akıllı telefon sayısı dünyada bu yıl itibariyle 1 milyarı geçti. Ayrıca Türkiye Bankalar Birliği (TBB) raporlarına göre Türkiye'de 2 milyon mobil bankacılık müşterisi var. Bu da mobil bankacılık ve ticarette ciddi bir trafik oluşmaya başladığını gösteriyor.

Terra Bilgi İşlem Kurucusu Kemal Demir:

Cihaz ve uygulamaların yaygınlaşması, insanların içindeki girişimcilik ruhunu açığa çıkardı

Mevcut uygulama sayısını arttırmanın global mobil pazarda Türkiye'yi öne çıkaramayacağını, nicelikten önce niteliğe önem verilmesini isteyen Demir, bunun özelleştirilmiş ve konuya odaklı eğitim ile sağlanabileceğini düşünüyor. Demir, çoklu dil desteğine sahip bir uygulama geliştirmenin global pazarda popülerliği getireceğine işaret etti.

"Mobil uygulama geliştiriciler" sayfalarımız için Terra Bilgi İşlem Kurucusu Kemal Demir ile görüştük. Platform bağımsız tablet ve akıllı telefonlar için mobil uygulama geliştiren Terra Bilgi İşlem, ilk mobil uygulamasını 2010'da Doğa Koleji Okulları için yapmış. Ülke genelinde kullandığı k12.net portalı ile bir işbirliğine giden Terra, k12.net'in kullanımını sağlayacak bir mobil uygulama geliştiriyor.
Parmak dokunuşları ve hareket halinde kullanıldıkları için mobil uygulamaların, özgün bilgisayar uygulamalarından farklı bir yaklaşımla geliştirilmesi gerektiğine dikkat çeken Demir, mobil pazardaki hızlı gelişmenin, eğitim kurumlarının müfredatlarını da değiştireceğine inanıyor. Çoklu dil desteğine sahip bir uygulama geliştirmenin global pazarda popülerliği getireceğine işaret eden Demir, kendi dillerindeki bir karşılama mesajının insanları fazla etkilediğini vurguladı.
Mobil uygulamaların artık şirketler için bir prestij göstergesi ve tanınırlık artırma aracı konumuna geldiğini anlatan Demir, görsel tasarıma ve kullanıcı deneyimine önem veren mobil uygulamaların beklentileri karşılayacağını düşünüyor.

-İlk mobil uygulamanızı ne zaman geliştirdiniz?

-İlk mobil uygulamamızı 2010 yılında Doğa Koleji Okulları için geliştirdik. Uygulama sayesinde öğrenci velileri çocuklarının okuldaki gelişimlerini mobil aygıtları üzerinden takip edebiliyor ve okul yönetiminin duyurularından anında haberdar oluyordu.

-Geliştirdiğiniz mobil uygulamalar nelerdir? Bugüne kadar kaç tane mobil uygulama geliştirdiniz? Türkiye'de en çok hangi mobil uygulamalar geliştiriliyor ve kullanılıyor?

-Doğa Koleji için geliştirdiğimiz bu uygulama sonrası diğer özel okullar da kendileri için benzer mobil uygulamalar geliştirmemizi istediler. Üsküdar Amerikan Koleji ve Okyanus Kolejleri bunlardan bazıları.
Son olarak ise özel okulların birçoğunun ülke genelinde kullandığı k12.net portalı ile bir işbirliği geliştirip, k12.net'in mobil cihazlar üzerinden öğretmen, veli ve öğrenci tarafından kullanımını sağlayacak bir mobil uygulama geliştiriyoruz. Geçen yıl ise bir tane oyun uygulaması geliştirip markete attık.

Soccer Arena isimli uygulama belli bir yaş gurubunun çocukluğundan hatırladığı çek-bırak futbol oyununun mobil versiyonu olarak tasarlandı.

Eğitim teknolojileri konusundaki deneymlerimiz ve tabletlerin tüm dünyada eğitim için baskın araç konumuna gelmeye başlaması, tümleşik bir çözüm olarak TEA (Terra Education Application) uygulamasını ortaya çıkarmamıza neden oldu. Temel özelliği sınıf içi eğitimlerde kablosuz ağ

üzerinden paylaşım ve etkileşim sağlamak olan TEA, basit kullanımı ve klasik eğitim sistemine kolay adaptasyonu sayesinde, tüm eğitim piyasası tarafından ilgi ile karşılandı. Bu uygulamanın çalışmalarını, hükümetin Fatih projesini duyurmasından önce başlatmış olduğumuzu özellikle belirtmek isterim.

--Hangi uygulamanız ne kadar indirildi?

-Eğitim kurumlarına özel geliştirdiğimiz uygulamalar kurumla ilişkisi olan veli ve öğrenciler tarafından indiriliyor. Yaklaşık bir sayı vermek gerekirse 30 bin civarındadır. Diğer yandan ücretsiz olarak dağıttığımız Soccer Arena oyunu 20 bin indirme sayısına ulaştı.

--Mobil uygulamalarınız kullanıcının hangi ihtiyacını karşılıyor? Geliştirdiğiniz mobil uygulamaların ne kadar sıklıkta kullanıldığına ilişkin istatistiki veriler varsa bizimle paylaşır mısınız?

-Ağırlıklı olarak eğitim sektörüne çalıştığımızdan dolayı, geliştirdiğimiz mobil uygulamalar e-öğrenme konusunda kullanıcılara yardımcı oluyorlar.

Sınıf içinde kolay paylaşım ve etkileşimin yanı sıra, eğitimin zaman ve mekândan bağımsız olarak devamlılığını sağlamak, bu uygulamaların en önemli katkısı olarak görünüyor.

Diğer yandan kurumların veritabanlarıyla entegre olarak çalışan e-bilgi mobil uygulamalarımız, özellikle öğrenci velilerinin bu bilgilere mobil cihazları üzerinden kolayca erişimini sağlıyor.

--Mobil uygulama geliştirici olarak kimlerle birlikte çalışıyorsunuz? Tedarikçi ve çözüm ortaklarınız kimlerdir?

-Müşterilerimizi ağırlıklı olarak eğitim kurumları ve kurumların eğitim departmanları oluşturuyor. Bazı üniversitelerin ilgili bölümleriyle işbirliği yaparak projelerimize danışmanlık desteği alıyoruz. Diğer yandan, okullarla birlikte proje geliştirmek isteyen bazı akıllı tahta ve tablet üreticileri ve mobil servis sağlayıcılar ile işbirliği görüşmelerimiz var.

-En çok hangi sektörde ve cihaz (Notebook, PDA, GSM POS, cep bilgisayarları, barkod okuyucular, cep telefonları vs) için mobil uygulama geliştiriyorsunuz?

-Platform bağımsız olarak tabletler ve akıllı telefonlar için mobil uygulama geliştiriyoruz.

-Mobil uygulamalar, kullanıcıların beklentilerini ne ölçüde karşılıyor? Çeşitli araştırmalarda Türk katılımcıların yüzde 20'si mobil uygulamaların beklentilerini karşılamadığını belirtiyor. Dünya ile karşılaştırıldığında oldukça yüksek olan bu oran, yeni Türk geliştiriciler için pazarda bir fırsat oluşturur mu?

-Mobil uygulamalar, fonksiyonelliğinin yanı sıra, tasarımı ve arayüzü ile de kullanıcılar tarafından değerlendirilen yazılımlar. Bu nedenle geliştirme aşamasının bir kısmını tasarım ve taslak ekranları hazırlamak oluşturur. Mobil uygulama geliştiricilerinin reklam ajanslarıyla beraber çalışmasının (veya tersi) en büyük nedeni bu gereksinimdir.

Görsel tasarıma ve kullanıcı deneyimine önem veren mobil uygulamaların beklentileri karşılayacağını düşünüyorum. Çünkü bir mobil uygulamanın sağlaması gereken en önemli şey istenilen bilgiyi hızlı ve anlaşılır biçimde verebilmesidir. Uygulama üzerindeki tek bir tuşla etraftaki ATM makinelerini görebilmek veya trafik durumu hakkında anlık bilgi alabilmek gibi.

-Mobil uygulama geliştiricilerin önündeki en önemli sıkıntıları sıralayabilir misiniz?

-İlk akla gelen yetişmiş eleman sıkıntısı. Her şeyden önce mobil cihazların bir kişisel bilgisayar olmadığını belirtmek gerekiyor. Sahip olduğu kısıtlayıcı fiziksel özellikler (ekran boyutları gibi), girdi biçimlerinin genelde parmak dokunuşlarıyla yapılması ve hareket halinde kullanılmaları gereği mobil uygulamalar, özgün bilgisayar uygulamalarından farklı bir yaklaşımla geliştirilmeli. Diğer yandan yazılım geliştirme konusunda eğitim veren akademik kurumlar, henüz bu yeni yaklaşıma uyum sağlamış değiller. Sanırım mobil pazardaki hızlı gelişme, eğitim kurumlarının müfredatlarını da bu açıdan değiştirmelerine neden olacak. Böylece pazarın ihtiyacı olan kalifiye eleman sıkıntısı giderilebilir.

-İnternet'ten de hızlı büyüyen mobil uygulama pazarında Türkiye olarak pay alabilmek için neler yapılmalı? Mevcut uygulama sayısını kaça çıkarmalıyız?

-Bana göre mevcut uygulama sayısını arttırmanın global mobil pazarda Türkiye'yi öne çıkaracağını düşünmek doğru değil. Nicelikten önce niteliğe önem vermeliyiz. Bunun ise ancak özelleştirilmiş ve konuya odaklı eğitim ile sağlanabileceğini düşünüyorum. Asıl üstesinden gelinmesi gereken diğer sorun ise tanıtım. Son yapılan araştırmalar Apple ve Android uygulama marketlerindeki uygulama sayısının, her birinde 700 bin, Windows market içinse 150 bin civarı olduğunu gösteriyor. Artık mükemmel uygulamaları oluşturmanın yanı sıra çok iyi bir PR çalışması da yapmak gerekiyor. Aksi halde geliştirdiğiniz ürün uygulama denizinde boğulup gidiyor.

Geliştirdiğiniz uygulamanın global pazarda ilgi görebilmesinin bir gereksinimi de dil desteğidir. Çoklu dil desteğine sahip bir uygulama geliştirmek, global pazarda popüler olmak için gerekli bir unsur gibi görünüyor. Kendi dillerindeki bir karşılama mesajı insanları oldukça fazla etkiliyor.

-Mobil uygulamaların yararları nelerdir? Neden mobil uygulama önemsenmeli ve nasıl bir strateji gerekiyor?

-90'lı yılların başlarında cep telefonlarıyla beraber mobil iletişimle tanıştık. Mobil uygulamalar ise bu iletişimi etkileşim ile birleştirdi ve mobil cihazların daha interaktif olarak kullanılmasını sağladı. İş dünyası için home ofis uygulaması henüz yeni iken artık cafe ofis veya street ofis kavramlarından söz ediyoruz. Müşteri açısından baktığımızda ise mobil uygulamalar artık şirketler için bir prestij göstergesi ve tanınırlık artırma aracı konumuna geldiler.

- Türkiye'nin uygulama geliştirme pazarındaki potansiyeli nedir? İnternet'ten de hızlı büyüyen uygulama geliştirme pazarında mobil uygulama geliştiricilere ne gibi teşvikler verilirse Türkiye, büyüyen bu pazarda nasıl yer alır?

-Mobil cihaz ve uygulamaların piyasada yaygınlaşmasının, insanların içindeki girişimcilik ruhunu açığa çıkardığını söyleyebiliriz. Mobil uygulamalar geliştirdiğimizi öğrenen yeni tanıştığımız insanların bazıları, hemen kafalarındaki uygulama fikirlerinden söz tmeye başlıyor. Bunların bir kısmı ise uygun bir projelendirme ile hayata geçirilebilecek potansiyele sahipler. Özellikle, mobil dünyanın içine doğmuş ve onunla birlikte büyümüş olan genç kuşakların fikirlerine kulak vermek ve bu gençlerin girişimlerini finansal olarak desteklemek gerektiğini düşünüyorum.

Qualcomm Türkiye Genel Müdürü Barış Ruacan:

Türkiye, uygulama geliştirici ve mobil girişimciler için büyük bir pazar

Önümüzdeki yıllarda mobil cihaz ve servislerin kullanımı katlanarak artacağını vurgulayan Ruacan, 2014'te Türkiye'nin, dünyada en fazla uygulama indirme oranına sahip 3. ülke olmasının beklendiğini bildirdi.

Yeni nesil mobil teknolojiler alanında faaliyet gösteren Qualcomm Türkiye Genel Müdürü Barış Ruacan da dosya sayfalarımıza değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'nin mobil uygulama geliştirme deneyimi ve mobile yönelik değişik iş modellerinin pazara sunulması alanında hâlâ öğrenecekleri olduğunun altını çizen Ruacan, son dönemde teknoloji girişimcileri arasında mobile ciddi bir yönelim olduğunu gözlemlediğini belirtti. Ruacan'ın gönderdiği kısa değerlendirme şöyle:

Mobil mecranın artık insanlık tarihinin en büyük platformu haline geldiğini söyleyebiliriz. Mobil altyapıların getirdiği en büyük yenilik de insanların artık ofislerin belirli köşelerinde uzun vakitler geçirmek yerine gittikleri her yerden içinde bulundukları her an bilgi ve içerik takibi yapabilmeleri. Taşınabilir cihazların da bu şartların oluşturduğu yeni talepleri karşılayacak niteliklerde olması gerekiyor.

Önümüzdeki yıllarda mobil cihaz ve servislerin kullanımı katlanarak artacak. Türkiye'nin ayrıca, mevcut uygulama indirme verilerine dayanıldığında, 2014'te dünyada en fazla uygulama indirme oranına sahip 3. ülke konumuna gelmesi bekleniyor.

Dünyada bugün 1,8 milyar 3G abonesi bulunuyor. 2016'ya gelindiğinde ise bu rakamın 3,4 milyara ulaşması bekleniyor. Türkiye'deki 3G abonesi sayısı ise 35 milyonun üzerinde ve ülke olarak Avrupa'da en hızlı büyüme rakamlarını yakalamış durumdayız. Akıllı telefonlarda da geldiğimiz noktada ülkemizde yeni satılan her iki telefondan birinin akıllı telefon haline geldiğini görüyoruz. Bu rakamlar ışığında Türkiye pazarının yarattığı ekonomik boyutu ile uygulama geliştiriciler ve mobil girişimciler için oldukça büyük hale geldiğini söyleyebiliriz.

Mobil uygulama geliştirme tecrübesi ve mobile yönelik değişik iş modellerinin pazara sunulması alanında hâlâ öğreneceklerimiz var ancak son dönemde teknoloji girişimcileri arasında mobile ciddi bir yönelim olduğunu gözlemliyorum.

Bu varsayımlar doğrultusunda biz de sektörü teşvik etmek adına yarışmalar düzenliyoruz. Yeni nesil mobil teknolojilerde dünya lideri Qualcomm Türkiye Ofisi olarak Türkiye'de geliştirilen mobil uygulama ve iş fikirlerini desteklemek amacıyla bir "Mobil İş Fikri ve Uygulama Yarışması" düzenledik. Yarışmada mobil eğlence, mobil sağlık, lokasyon tabanlı servisler ve mobil platformun diğer alanlarına yönelik en iyi uygulama ve iş fikirlerini değerlendirdik. Ayrıca yeni ekonomiyle ilgili bilgi ve iş fikri sahibi olan girişimcilerle bu konuda yatırım yapabilecek şirket ve profesyonelleri buluşturmayı hedefleyen Etohum'a yönlendirme ve mentorluk desteği verme kararı aldık.

Türk Cumhuriyetleri'nde Bilgi ve İletişim Teknolojileri kullanımı

Doç. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin, Kübra Çalış

İnternet kullanımı hakkındaki sayısal verilere bakıldığında özellikle "Bilgi ve İletişim Teknolojileri Gelişmişlik Endeksi - ICT Development Index" değerlerinde Kazakistan öne çıkıyor. Türkiye ve Azerbaycan ise Kazakistan ile yakın değerlere sahip...

Dünya üzerinde bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT), İnternet kullanımı her geçen gün artan bir grafik gösterirken 2011 sonunda elde edilen verilere göre, dünya nüfusunun üçte biri İnternet ile bağlantılı halde. Bu 2,3 milyar kişinin İnternet'i aktif olarak kullanmakta olduğunu ortaya koyuyor.

On-line bir kimliğe bürünen dünyamız, son 11 yılda 360 milyon olan bilgisayar kullanıcı sayısını müthiş bir artış göstererek 6 katına çıkardı. Kıtalar bazında en fazla nüfusa sahip olan Asya, 922 milyon kullanıcı ile birinci sırada bulunuyor. Avrupa'da aktif kullanıcı sayısı 476 milyon, Kuzey Amerika'da ise 271 milyon oldu. Ülkelerin kullanıcı penetrasyon oranına bakıldığında Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa ülkelerinde bu oran yüzde 100 doğru ilerliyor...

Türk Cumhuriyetleri İnternet kullanım değerleri

Türkiye hariç diğer Türk Cumhuriyetleri'nin hepsi Sovyetler Birliği'nin dağılması ile bağımsızlığını kazandılar. Bugün Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Türkmenistan bağımsız birer devletler. Türkiye, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra bağımsızlıklarını kazanan Türk Cumhuriyetleri'ni ilk tanıyan ülke oldu. Din, dil, ırk ve kültürel bağlar ilişkilerin gelişmesi için uygun bir zemindir. Zaten Türkiye de, bağımsızlıklarını ilan ettikleri günden bu yana kardeş devletlerle yakından ilişki kurup onların batıya açılan penceresi konumunu kazandı.

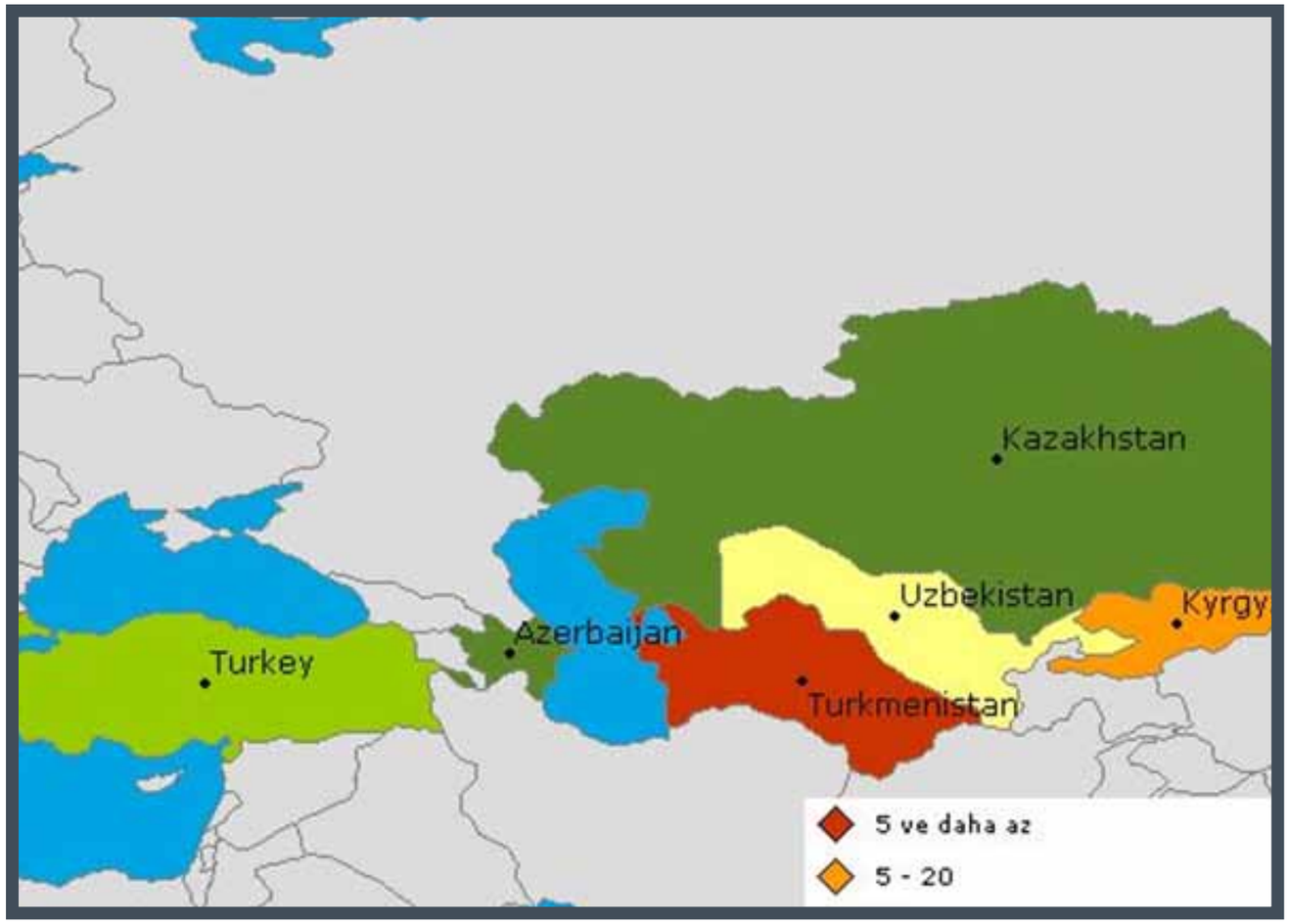

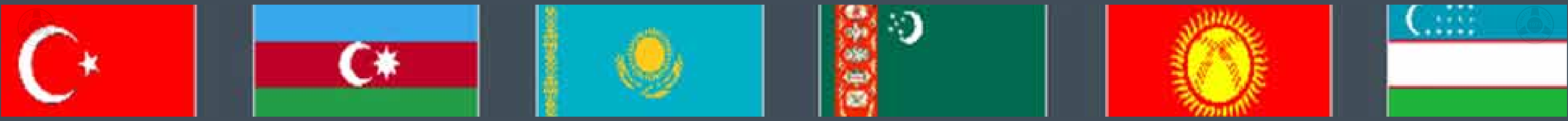

Tüm dünyada olduğu gibi Türk Cumhuriyetleri de yaşanan global krizin getirdiği durgunluktan kurtulmak için BİT'i anahtar bir unsur olarak görüyor. Yapılan araştırmalar, bu alanda yapılan yatırımların gayri safi yurtiçi hasılaya doğrudan etki ettiğini ortaya koyuyor. Tabii ki tersi bir şekilde ülkelerin ekonomik refah düzeyi ile İnternet kullanıcı sayısı, bağlantı sahipliği, hanelerde bilgisayar sahipliği gibi etmenler doğrudan orantılıdır. Şöyle ki; en temel ihtiyaçlar kategorisinde olmayan BİT kullanımın artması için bireylerin alım gücünün bu ihtiyaca yanıt verebilecek düzeyde olması gerekir. Yakın ekonomik ve siyasi ilişkiler içinde bulunan bu ülkelerin bilişim sektöründeki kullanım durumuna bakıldığında; dünya üzerindeki ekonomiye bağlı kullanım dağılımı bu ülkeler için de geçerli. Türk Cumhuriyetlerinin ekonomik gelişmişlik düzeyi ile bilgi ve iletişim alanındaki kullanım eğrisi genellikle paralel bir seyir izliyor.

Ülkeler	GSMH($)	Nüfus (milyon)	Kullanıcı Sayı (milyon)	Penetrasyon (Kullanıcı sayısını nüfusa oranı)
AZ	6.832	9,493	4,746	%49
KA	8.220	17,522	7,884	%44
KR	920	5,496	2,194	%39
TR	10.410	79,749	36,455	%45
TUR	4.110	5,054	0,252	%5
UZ	1.510	28,394	8,575	%30

Kişilerin İnternet kullanımlarındaki başlıca nedenleri arasında bilgi edinme, sosyal ağları kullanma ve iletişim (elektronik posta, on-line sohbet) kurma isteği yatıyor. Özellikle sosyal paylaşım siteleri İnternet kullanımın artmasında büyük bir rol oynuyor. Son yıllarda Facebook, Twitter ve YouTube çok sayıda üye sayısına ulaştı. Küresel olarak tüm bireyleri etkisi altına alan sosyal paylaşım siteleri, Türk Cumhuriyetleri üzerinde de etkili oldu. Bu alanda liderliği 31.483.200 kullanıcı ile Türkiye çekerken, en az kullanıcıya sahip ülke ise 10.120 ile Türkmenistan. İnternet kullanıcılarının sayısını nüfus ile oranladığımızda ise değerler %30-%40 arasında değişmektedir. Sadece Türkmenistan % 5 oranı ile çok dikkat çekmektedir. Sonuçta tüm bu ülkelerin penetrasyon oranlarını ciddi bir şekilde yükseltmesi gerekmektedir.

Türk Cumhuriyetleri BİT gelişmişlik endeksi değerleri

BİT artan bir hızla gelişiyor ve tüm dünyada daha fazla kullanım alanı buluyor. Özellikle BİT artan bir hızla gelişiyor ve tüm dünyada daha fazla kullanım alanı buluyor. Özellikle son yıllarda mobil uygulamalar ve sosyal medyada yaşanan büyük gelişim, ülke, kurum ve kişilerin yaşam biçimlerini ciddi anlamda değiştiriyor. BİT'in başta finans olmak üzere sağlık, enerji, eğitim gibi diğer sektörlere sağladığı kaldıraç etkisi de hesaba katıldığında, aslında bu sektörün ülke gelişmişliğine yarattığı etkinin çok büyük olduğu görülür. Bu anlamda BİT insanların sadece hizmet aldığı bir sektör olmaktan çıkıp, ülke ekonomisine katkı sağlayan ve ülkelerin mukayese edilmesinde kullanılan bir parametre halini aldı ve bu teknolojilere ilişkin uluslararası kabul edilen endeksler yayınlanmaya başlandı. Türkiye için hazırlanan raporlarda görülüyor ki, BİT tarafından yapılan 1 birimlik yatırım ülke ekonomisine yaklaşık 1,8 birimlik bir etki yaratıyor. Bilgi ve iletişim teknolojileri gelişmişlik endeksi (ICT Development Index- IDI), ülkelerin BİT alanındaki gelişimlerini izlemekte kullanılan Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) tarafından hazırlanan bir endeks. Bu endeks, ülkeler çapında BİT'in evrimini görmek, gelişmişlik düzeyini analiz etmek ve sayısal uçurumu ortaya koymayı amaçlıyor. Endeks incelendiğinde Güney Kore'nin en üst sırada olduğu, takiben de İskandinav ülkelerinin geldiği görülmektedir. Günay Kore BİT alanındaki bu büyük çıkışını diğer sektörlere de yansıtarak birçok ülkeye örnek başarı hikayesi olmaktadır.

Ülkeler	IDI Endeksi 2011	IDI Sıralaması 2011	IDI Endeksi 2010	IDI Sıralaması 2010
Kore	8.56	1	8.40	1
İsveç	8.34	2	8.23	2
Danimarka	8.29	3	7.97	4
İzlanda	8.17	4	8.06	3
Finlandiya	8.04	5	7.87	5
US	7,48	15	7.09	17
KA	5,27	49	4.02	68
AZ	4,39	68	3.78	74
TR	4.38	69	4.42	59
UZ	3,05	102	2.55	110
TUR	2,49	110	2.50	111
KR	*	*	2.84	100

2008 yılında oluşturulan ve ilk olarak 2009 yılında kullanılan endeks, 3 ana konudan girdi alıyor. Bunlar BİT'e erişim, BİT kullanımı ve son olarak BİT yetenek alt endeksleridir.

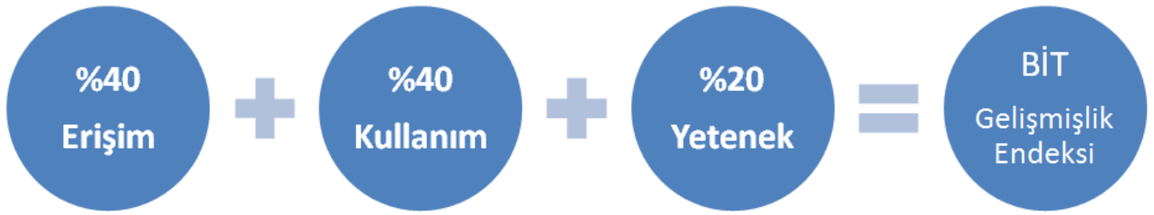

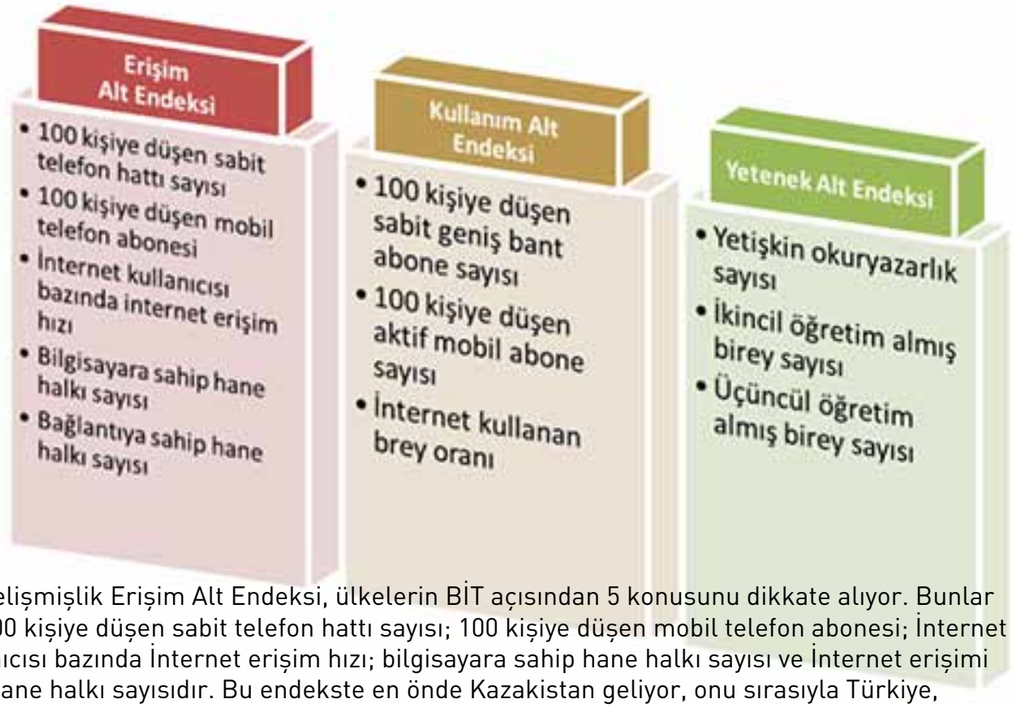

BİT Gelişmişlik Erişim Alt Endeksi, ülkelerin BİT açısından 5 konusunu dikkate alıyor. Bunlar ise, 100 kişiye düşen sabit telefon hattı sayısı; 100 kişiye düşen mobil telefon abonesi; İnternet kullanıcısı bazında İnternet erişim hızı; bilgisayara sahip hane halkı sayısı ve İnternet erişimi olan hane halkı sayısıdır. Bu endekste en önde Kazakistan geliyor, onu sırasıyla Türkiye, Azerbaycan izliyor. Bu arada en üstte yer alan Kazakistan bile dünya sıralamasında birinci olan Kore'nin çok altında bulunuyor.

BİT Gelişmişlik Kullanım Alt Endeksi ise, İnternet kullanıcısı, 100 kişiye düşen sabit geniş bant abonesi ve 100 kişiye düşen aktif mobil abone sayısını içeriyor. Bu endekste Türk Cumhuriyetleri arasında Türkiye üçüncü sırada bulunuyor. İlk iki sırayı ise Kazakistan ve Azerbaycan alıyor. Yetişkin okuryazarlığı ve okul durumlarının ele alındığı BİT Gelişmişlik Yetenek Alt Endeksinde, yine en üstte Kazakistan yer alırken, Azerbaycan ilginç bir şekilde bu endekste Türk Cumhuriyetleri arasında en sonda bulunuyor.

Ülkeler (2011)	Erişim Alt Endeksi	Kullanım Alt Endeksi	Yetenek Alt Endeksi
AZ	74	54	85
KA	53	49	49
TR	69	65	68
TUR	111	139	83
UZ	114	83	78

Özetle; Türk Cumhuriyetleri'nde İnternet kullanımı hakkındaki sayısal verilere bakıldığında özellikle IDI değerlerinde Kazakistan'ın öne çıktığı görülüyor. Bununla birlikte; Türkiye ve Azerbaycan da Kazakistan ile yakın değerlere sahip. Türkmenistan ve Özbekistan ise bu ülkelerin gerisinde.

SEÇENEĞİMİZ DUYARLI OLMAK

Nezih KULEYIN
nezih@semor.com.tr

Türkiye Bilişim Derneği bugünlerde yaşamsal nitelikte önemli olan bir süreçten geçmektedir. Bu sürecin adına kısaca 'kurultaylar dönemi' diyebiliriz. Bu dönemler derneğin geçmiş dönemlerinin irdelendiği ileriye yönelik umut ve stratejilerin tartışıldığı dönemler olması nedeniyle hem çok önemli hem de çok yaşamsaldır.

Çok önemlidir çünkü eğer bu dönemlerde kendimizin eksikliklerini doğru olarak anlayamaz ve onlar için yeni stratejiler geliştiremezsek bu süreçten elde edebileceğimiz yararı elde edemediğimiz gibi süreci kötü yönetmekten dolayı da zaafa uğrayabiliriz.

Yaşamsaldır çünkü geleceğe yönelik kararların alınabileceği ve yeni kadroların sürece dahil edilebileceği yerler kurultaylardır. Bu dönemler eğer iyi yönetilemezse kişisel kırgınlıklar, ilerde katkısını alabileceğimiz nitelikli bilişimcileri süreçlerin dışına itebilir.
İşi yaşamsal kılan, teker teker konuşulduğunda temel kaygısı derneği ileriye götürmek olan kişilerin, grup psikolojisi ile kaştı tarafı ötekileştirerek süreçlere dahil olmalarını imkansız hale getirmesidir.

Burada sorumlu olan her Türkiye Bilişim Derneği üyesine ciddi görevler düşmektedir.

Unutmamamız gereken temel noktaları tekrar burada yinelemek istiyorum.

• TBD Bilişim Teknik Bilimi'ni toplumsal kalkınmada bir araç olarak kullanmak amacıyla yola çıkan bilişimcilerin yığınsal demokratik, örgütüdür bu amacın dışında herhangi başka bir siyasi yüklemin derneğimize zarar vereceğini gözden uzak tutmamamız gerekmektedir.
• Unutmayalım TBD bizim derneğimiz ve buna yapılacak herhangi bir dış müdahale geri dönülemeyecek sonuçlar yaratabilir. Her şeyi kendi içimizde çözmek zorundayız.
• Her TBD Üyesi derneğimiz açısından vazgeçilemeyecek bir yapı taşıdır. Dernek üyelerinin değişik karalamalarla dernek dışına itilme olgusu ile sonuna kadar savaşım vermek zorundayız.
• Güçlü dernek olmak demenin katılımcı üye sayısı yüksek olan dernek olduğunu unutmamamız gerekmektedir. Bu nedenle üyeleri birbirine düşürecek en ufak bir davranışa dahi izin verilmemelidir.
• Unutulmaması gereken nitelikli çalışma yapacak arkadaşlarımızın dernek içerisinde çalışmaları için şimdiye kadar büyük bir hassasiyetle oluşturduğumuz ortamın sürdürülebilirliğini sağlamamızdır.
• Demokratik niteliklerimiz kaybetmememiz gerekmektedir. Demokrasi iki olgu olmadan olmaz. Bunlardan birincisi eleştiri hakkı ikincisi de sorumluluktur. Sadece eleştirmekle demokrat olunamadığı gibi sorumlu olmak ta eleştiri yapma hakkının ortadan kaldırılmasının nedeni olamaz.
• Unutulmaması gereken en temel olgu insanlar olmadığı taktirde derneklerin bir şey ifade etmeyeceğidir.
Bizim ayrıca yüksek nitelikli insana ihtiyacımız vardır.

Toplumu değiştirmek için yola çıkanların en az toplumu değiştirecek kadar yüksek bir anlayışa sahip olmaları gerekmektedir.

Son söz, Mevlana 'gel' derken benimle aynı düşünceyi taşıyorsan gel demiyor. Diyor ki 'kırk kere tövbe edip bozmuş olsan da gel' ve sonra devam ediyor 'hataları örtmekte gece gibi ol'.

Dikkat bunu söyleyen düşünür sekiz yüz yıl önce yaşamıştı.

Yerli dizüstü bilgisayar MONSTER, uluslar arası markalarla yarışıyor

8 yılı aşan bir süredir yerel pazarda dizüstü bilgisayar üreten ilk ve tek firma olduklarını belirten FOKUS Bilgisayar Genel Müdürü Yılmaz, MONSTER'da işletim sistemi konusunda müşterileri sınırlayıp zorlamadıklarını söyledi. Müşteri memnuniyetini ön planda tuttuklarını vurgulayan Yılmaz, gelişmiş servis ve koşulsuz iadegarantisi sunduklarını bildirdi.

Fatma Ağaç

Yerel pazarda dizüstü bilgisayar üreten ilk ve tek firma olan FOKUS Bilgisayar Ltd. Şti. Genel Müdürü İlhan Yılmaz, MONSTER markalı dizüstü bilgisayar üretimine 2004 sonlarında başladıklarını söyledi. Dizüstü bilgisayar sektöründe müşteri isteğine göre konfigüre edebilen ilk ve tek kurumsal şirket olduklarının altını çizen Yılmaz, "Dizüstü bilgisayar modellerimizin tam olarak istenilen özelliklerle ve kişiye özel üretilerek teslim edilebilmesini sağlamak konusunda ciddi bir çalışma içerisindeyiz" dedi.
Yılmaz, bu konuda gelebilecek her türlü talebi karşılayabilmek amacı ile www.monsternotebook.com.tr Web sitelerinin altyapısını oldukça etkin bir hale getirdiklerini kaydetti. Yılmaz, sorularımızı şöyle yanıtladı:

-Firmanız ne zaman ne amaçla kuruldu? Faaliyet alanlarından söz eder misiniz?

-2000 yılından bu yana masaüstü ve dizüstü bilgisayarlar, bilgisayar parçaları, yazıcılar, yazılım vb. ürünlerin bilgisayar firmalarına toptan ve nihai tüketicilere perakende satışını gerçekleştiren FOKUS Bilgisayar olarak, 2004 yılı son dönemlerinden başlayan MONSTER marka dizüstü bilgisayarların üreticisi olma faaliyetlerimize etkin biçimde devam ediyoruz. 2008 yılı sonu itibariyle tüm dizüstü bilgisayar markaları ile ilgili satış sonrası bakım - onarım hizmetleri ile ilgili çalışmalarını FOKUSSERVİS markası altında oldukça etkin bir hale getiren firmamız aynı zamanda tüm dizüstü bilgisayar markaları için batarya, adaptör, LCD panel vb. her tür yedek parçanın toptan ve perakende satışını da gerçekleştiriyor.

-Firmanız, özellikle oyun, tasarım veya mimari alanda yüksek performansa ihtiyaç duyan kullanıcıların hizmetinde olan bir firma. Firmanızı benzer firmaların özelliklerinden ayırd eden yan nedir ?

-MONSTER markası ile dizüstü bilgisayar pazarındaki üretimimize 2004 yılı sonları itibariyle başladık. Bu dönemde perakende mağazacılık ve İnternet uygulamaları tarafında etkinliğin ciddi biçimde artması, dizüstü bilgisayar özelliklerinin masaüstü bilgisayarlar ile rekabet edebilir hale gelmesi, üretim için gereken bileşenlerin tedarik edilebilmesi tarafında yaşanan sıkıntıların hafiflemiş olması ve dizüstü bilgisayar kullanım oranlarının hızla artan bir eğilim göstermesi bizi notebook üretimi yapmaya teşvik etti.

MONSTER markası ile yerel pazarda 8 yılı aşan bir süredir "dizüstünden en yüksek performansı bekleyen bilinçli bir kullanıcı profiline" oyun, mimari ve grafik tasarım, cad/cam, animasyon, 3d modelleme, render, simülasyon, programcılık vb. uygulamalarda sorunsuz olarak kullanılabilecek; uluslararası markalara göre oldukça ekonomik, daha iyi özellikte bileşenler içeren ve en yüksek performanslı dizüstü bilgisayarların üretimini yaparak destek veriyoruz.

Fiyatlarımız elektro marketlerde bulabileceğiniz sıradan dizüstü bilgisayarlara göre biraz yüksek gibi görünebilir. Ama bizi, muadilimiz olan uluslararası markaların performanslı ürünleriyle kıyasladığınız zaman uygun fiyatlı olduğumuzu göreceksiniz. Çünkü biz uluslararası markalar gibi fiyatlarımıza marka değeri ve yüksek kâr rantları eklemiyoruz.

Yaptığımız araştırmalarda birçok uluslararası markanın, bizim ürünlerimizden daha az performans gösteren ürünlerinin bile 300 Dolar ila 1000 Dolar daha fazla fiyatlarla satıldığını gözlemledik. Özel modellerde ise bu fark çok daha fazla.

Biz, tüm modellerimizde her zaman en yeni teknoloji ürünleri kullanıyoruz. Yüksek

kapasiteli SSD ya da 7200 RPM sabit diskleri, en yüksek performanstaki bellekleri ve en yeni ekran kartı modellerini uluslararası markalardan önce müşterilerimize sunuyoruz. Dünyanın en yeni, en iyi parçalarını en uyumlu şekilde bir araya getiriyoruz. Ama bunu müşterilerimizin isteklerini de göz önüne alarak yapıyoruz. Örneğin; bilgisayarı tasarım yapmak için kullanacak müşterilerimiz ekran kartını daha yüksek performanslı isterken, müzik programlarını kullanacak müşterimiz ses özelliklerinin daha yüksek performanslı olmasını isteyebiliyor. Biz tüm bu kişisel istekler doğrultusunda en iyi parçaları bir araya getiriyor, en yüksek performansı sunuyoruz. Hiçbir uluslararası markada bulamayacağınız bu esnek modelleme sistemi, hem kişilerin beklentilerine özel bilgisayarlar tasarlamamızı, hem de çok seçenekli konfigürasyonlar üretmemizi sağlıyor.
Biz, uluslararası markalar gibi işletim sistemi konusunda sizi sınırlamıyor ve zorlamıyoruz. Yeni bir MONSTER alırken, isteyenler Microsoft, isteyenler Linux ya da Pardus işletim sistemlerini seçebiliyor. Bu da önemli bir fiyat avantajı getiriyor. Biz uluslararası markalar gibi aldığınız ürünü küçücük nedenlerden dolayı garanti kapsamı dışına çıkarmıyoruz. Müşteri memnuniyetini ön planda tuttuğumuz için gelişmiş servis ve koşulsuz iade garantisi sunuyoruz. İlk 15 gün koşulsuz ürün iade garantisi veriyoruz. Ürünlerimizin performansına o kadar güveniyoruz ki oynayamadığınız oyun ya da çalıştıramadığınız program olursa anında

iade garantisiyle satıyoruz. Herhangi bir modeli satın aldıktan sonra 15 gün boyunca ürün üzerinde istediğiniz uygulamaları çalıştırarak test edebilir ve en küçük bir memnuniyetsizliğinizde (masamın rengine uymadı deseniz bile) ürünü hemen iade ederek paranızın iadesini talep edebiliyorsunuz.

İlk 30 gün içinde çıkabilecek sorunlarda, anında yeni bir ürünle değişim garantisi veriyoruz. Bu süreç içinde üründe oluşabilecek tüm teknik sorunlarda ürünü hemen birebir yenisiyle değiştiriyoruz. İlk 30 gün içinde çıkabilecek PIXEL hatalarında anında yeni bir ürünle birebir değişim garantisi veriyoruz. Uluslararası markalar ölü PIXEL nedeniyle değişimlerde en az 5-6 kusurlu nokta ararken, biz 1 adet PIXEL hatasında bile ürünü yenisiyle değiştiriyoruz.

-Hangi özellikleriniz ön plana çıkıyor ?

-Yüksek işlem gücü özellikle endüstriyel ve mimari tasarımda ciddi biçimde ön plana çıkıyor. Bu tür ürünlere tasarım sunumlarını müşteri yanında yapabilmek konusunda ciddi sıkıntı çeken tasarımcıların ve masaüstündeki işlem gücünü gerektiğinde ofis dışındaki alanlarda kullanmak isteyen mühendislerin, mimarların, tasarımcıların ciddi biçimde ihtiyaç duyduğunu tespit etmiş durumdayız. Bu konuda MONSTER ürünlerinin ciddi bir açığı kapatacağını düşünüyoruz.

Endüstriyel uygulamalarda kullanılan yazılımların yüksek performans ihtiyacı, tasarımcıların etkin biçimde mobil olma beklentileri ve NVIDIA'nın CUDA vb. yazılım teknolojilerinin de etkisiyle profesyonel kullanıcıların bu segmentte yer alan ürünleri daha ciddi bir oranda tercih edeceğine inanıyoruz.

Endüstriyel tasarım, 3D modelleme, haritacılık, animasyon, programcılık, simülasyon, mimari ve mühendislik uygulamaları gibi özel alanlarda tercih edilen QUADRO ekran kartlı mobil iş istasyonu modellerimizin sipariş üzerine gelmeyen, stoktan hemen ve istenilen özelliklerle oluşturulabilir bir yapıda olması ve 15.6", 17.3" gibi farklı ekran boyutuna sahip modellerimizde bu opsiyonu sağlayabiliyor olmamızın ciddi bir ihtiyaca çözüm sağlayacağını umuyoruz.
En yüksek performans ve en yüksek işlem gücüne sahip mobil ürünlere ihtiyaç duyan profesyonel kullanıcılarımız için XEON işlemci, NVIDIA GTX680M SLI (Çift) ekran kartı ve 32 GB' a kadar bellek destekli Mobil Server & İş İstasyonu modellerimizin bilgi işlem yöneticilerinin, programcıların, simülasyon, 3D modelleme konusunda çalışan profesyonellerin en büyük yardımcısı olacağını biliyoruz.
En yüksek eğlence ve gerçek zamanlı oyun deneyimi için dizüstü bilgisayarınızı 3 BOYUTLU bir eğlence üssüne dönüştürecek NVIDIA 3D VISION (3 boyut) teknolojisini 2013 yılı içinde MONSTER kullanıcıları ile 17.3" ve üzeri modellerimizde buluşturmaya devam etmeyi hedefliyoruz.

2013 yılı 2. çeyreği sonunda lanse edilmesi beklenen Haswell tabanlı 4. Nesil Intel Core i7 işlemciler ile çalışan MONSTER dizüstü bilgisayar modelleri ile daha düşük güç tüketimi ile uzun pil ömrü ve en az yüzde 10 performans artışı sunmayı planlıyoruz. DirectX 11.1 teknolojisi destekli ekonomik ama yüksek performanslı eğlence ve oyun konusunda sınırları ortadan kaldıran modellerimizi BLU-RAY, FULL HD ekran çözünürlüğü, parlak ve mat ekran seçenekleri ile kullanıcılarımızla buluşturmaya devam etmeyi istiyoruz.

-Satış sonrası verdiğiniz müşteri hizmetlerinin ve garantinin inovasyon niteliğinde olduğunu belirtiyorsunuz. Bundan neyi kastediyorsunuz?

-Biz uluslararası markalar gibi aldığınız ürünü küçücük nedenlerden dolayı garanti kapsamı dışına çıkarmıyoruz. Bırakın güvenlik etiketini çıkarmayı; bilgisayarınızın içini kendiniz

açsanız, parçalarını söküp yeniden taksanız dahi 2 yıl boyunca parça ve servis garantisi sunuyor. Hatta ilk 30 gün içinde çıkabilecek sorunlarda anında yenisiyle değiştirme garantisi veriyoruz.
Müşteri memnuniyetini ön planda tuttuğumuz için gelişmiş servis ve koşulsuz iade garantisi sunuyoruz. İlk 15 gün koşulsuz ürün iade garantisi veriyoruz. Ürünlerimizin performansına o kadar güveniyoruz ki oynayamadığınız oyun ya da çalıştıramadığınız program olursa anında iade garantisiyle satıyoruz.

Hepimiz biliyoruz ki teknoloji çok hızlı gelişiyor ve bugün aldığımız sıradan bir dizüstü bilgisayar en fazla 2 yıl sonra gelişen teknolojinin ve yeni çıkan program gereksinimlerinin gerisinde kalıyor. Ama MONSTER'da böyle bir sorununuz yok. Çünkü MONSTER, dizüstü bilgisayarda upgrade olanağı sunuyor. Bu da MONSTER'ınızın istediğiniz parçasını, gereksinimleriniz doğrultusunda daha güçlüsüyle değiştirebileceğiniz ve uzun yıllar boyunca performanstan ödün vermeden kullanabileceğiniz anlamına geliyor.

- Dizüstü bilgisayar sektöründe müşteri isteğine göre konfigüre edebilen ilk ve tek kurumsal şirket olduğunuzdan sözediyorsunuz. Bu konuyu daha da detaylandırır mısınız?

Dizüstü bilgisayar modellerimizin "tam olarak istenilen özelliklerle ve kişiye özel üretilerek" teslim edilebilmesini sağlamak konusunda ciddi bir çalışma içerisindeyiz. Bu konuda gelebilecek her türlü özelleştirme talebini karşılayabilmek amacı ile www.monsternotebook.com.tr web sitemizin altyapısını oldukça etkin bir hale getirdik. MONSTER dizüstü bilgisayar modellerini ürünün desteklediği özelliklerle istediğiniz işlemci, ekran kartı, sabit disk, bellek, LCD panel ve işletim sistemi seçeneklerinden tercih ettiğiniz herhangi biri ile beklemeden satın alabilmeniz mümkün.

Dünyanın en yeni, en iyi parçalarını müşterilerimizin isteklerini de göz önüne alarak en uyumlu şekilde bir araya getiriyoruz. Örneğin; bilgisayarı tasarım yapmak için kullanacak müşterilerimiz ekran kartını daha yüksek performanslı isterken, müzik programlarını kullanacak müşterimiz ses özelliklerinin daha yüksek performanslı olmasını isteyebiliyor. Biz tüm bu kişisel istekler doğrultusunda en iyi parçaları bir araya getiriyor, en yüksek performansı sunuyoruz. Hiçbir uluslararası markada bulamayacağınız bu esnek modelleme sistemi, hem kişilerin beklentilerine özel bilgisayarlar tasarlamamızı, hem de çok seçenekli konfigürasyonlar üretmemizi sağlıyor.

-Eklemek istediğiniz başka konular varmı?
Önümüzdeki en önemli engelin teknoloji yatırımlarının yetersizliği olduğunu ve en kısa zamanda Avrupa ülkeleri ve dünyadaki kullanım oranlarına erişebilmek adına aşağıdaki düzenlemelerin yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

-Hükümetler tarafından yapılan çalışmalar hız kazanmalı,
-İnternet ve iletişim maliyetleri en kısa zamanda ciddi biçimde ucuzlamalı,
-Vergi oranları konusunda yapılacak etkili bir düzenleme ile teknoloji ürünleri, kolay satın alınabilir bir hale getirilmeli ve hane bilgisayar sahiplik oranı en hızlı biçimde arttırılmalı,
-Eğitim seviyesinin ve yüksek öğrenim görmüş birey sayısı yükseltilmeli,
-İşsizlik oranları düşürülmeli ve gelir seviyesinin yükseltilmesi sağlanmalı.

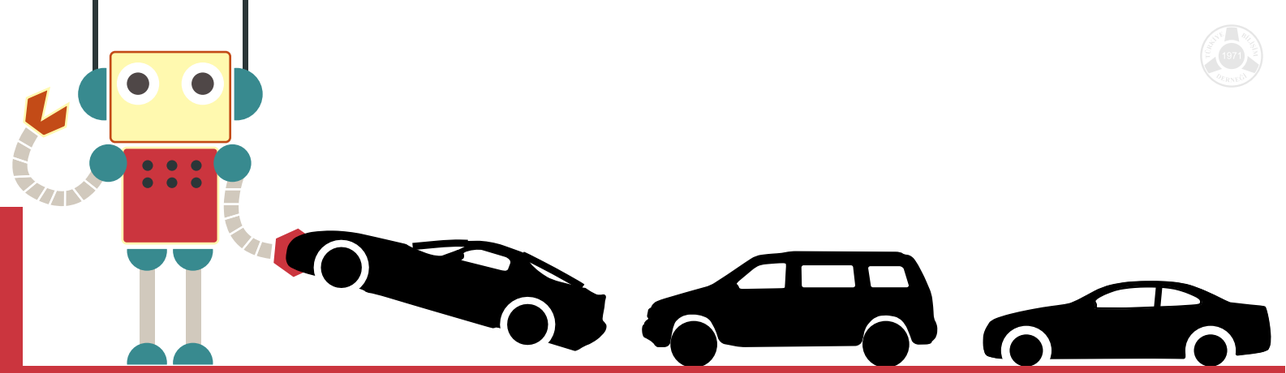

Araçları robotlar park edecek

8 yeni teknolojik otoparkla, sektöre çağ atlatmaya hazırlanan İSPARK, robot teknolojisiyle çalışan tam otomatik otoparklarla İstanbulluları park derdinden kurtarmayı planlıyor.

2005 yılında değnekçiliği bitirmek için kurulan İstanbul Otopark İşletmeleri Ticaret A.Ş (İSPARK), teknolojik otopark projesiyle İstanbulluları araç park etme derdinden kurtarmayı planlıyor. 2 bin 500 personel ile yaklaşık 100 bin İstanbulluya hizmet veren İSPARK, teknolojik otoparklar ile hizmet kalitesini artırmayı hedefliyor. Bu teknolojisi ile vatandaşların bıraktığı otomobiller, otomatik olarak park edilecek. Robot teknolojisi ile çalışan tam otomatik otoparklar, ilk etapta Kâğıthane, Beyoğlu ve Maltepe'de açılacak.

Bu sayı daha sonra 8'e çıkaracak. Bu teknoloji ile Türkiye'de bir ilki gerçekleştirmek isteyen İSPARK, proje için yerli teknoloji şirketleri ile görüşüyor.

Kentin doğal dokusunu bozmadan 2 katlı ve 80-100 araçlık olması planlanan bu otoparklarda, havalandırma sorunu olmayacak. Sürücü otoparklara aracıyla girmeyecek, aracını bekleme yerinde bırakacak ve robot teknolojisi sayesinde araç otoparka götürülecek. Öncelikle Şişli'de başlatılacak projenin, kademeli olarak kent genelinde uygun noktalarda yaygınlaştırılması hedefleniyor.

Ali yazar, Veli bozar

Bilgisayar mühendisliğinin uygulama alanı genellikle yazılım geliştirmedir. Yazılım denince de aklımıza, kurumsal kaynak planlama, belge yönetimi, hastane yönetimi, finans, insan kaynakları yönetimi, eğitim yönetimi, coğrafi bilgi sistemi gibi uygulama yazılımı sistemleri gelmektedir.

Ülkemizin bilişim alanındaki çalışmalarının başlangıcı olarak Karayolları Genel Müdürlüğü'nde yol hesapları yapmak amacıyla alınan ilk bilgisayarın, IBM 650'nin geldiği 30 Eylül 1960 günü kabul edilebilir.

Bu sistemdeki programların sistemdeki adres alanlarının takılıp çıkarılmasıyla, lehim yapmadan bağlanarak oluşturulması nedeniyle, bu işleme SOFTWARE adı verilmiştir.

(IBM 650 – Karayolları Eğitim Tesisleri Müzesi, Ankara

(Delikli kart okuyucu ve kartlar)

(1960'lardaki bir yazılım)

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

1966 yılında, dünyada bir ilk olarak, kendi anadilinde "software" karşılığında "Yazılım" sözcüğünü kullanan ise biz olduk. "Yazılım" sözcüğünü, tıpkı "Computer" yerine "Bilgisayar" (1968) sözcüğünü de dilimize kazandıran, ülkemizde Bilgisayar Mühendisliğinin kurucusu (1977) Sn. Aydın Köksal'a borçluyuz.

Gelişen teknoloji ile birlikte yazılım ürünlerinin de bulunduğu ortamlar değişti. Delikli kartlarla hazırlanan yazılım sistemleri uygulamada yerini aldı.

Bu dönemde yazılım sistemlerinin fiziksel yapısı nedeniyle kopyalanması ya da çoğaltılması söz konusu olamazdı. Olsa bile, oldukça zahmetli bir uğraş gerektirmekteydi.

Bilgisayarların gelişmesi ve yeni kuşak donanımların da ortaya çıkması ile yazılım ürünleri de biçim değiştirdi. Yazılımların saklanma ortamları farklılaştı. Yazılım sistemleri çoğaltılabilir hale geldi. Kaynak kodların önemi arttı. Kopyalama ve yasa dışı kullanma olayları arttı. Yazılım üreticisi olanları bu durumdan koruyacak çeşitli donanımsal önlemler alınabilmekle birlikte, büyük boyutlu kurumsal uygulamalarda bu tür kısıtlamalar yerine hukuki koruma yöntemleri benimsenmektedir. Uygar ülkelerdeki gelişmişlik düzeyi bu tür önlemlerin alınmasında devletin rolünü ön plana çıkarmakta olup koruma önlemleri devlet tarafından uygulanmaktadır.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) ile yazılım için eser sahipliği kavramını getirmiş olan ülkemizin, patent konusunda Avrupa Patent Örgütü ilkeleri çerçevesinde uygulama yapması nedeniyle, Amerika Birleşik Devletleri'nde geçerli olan "Yazılıma Patent Alma" uygulaması geçerli olmayıp aksine, 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 6.c maddesinde patent verilemeyecek konular arasında "Bilgisayar Yazılımı" özellikle yer almaktadır.

Patent Verilemeyecek Konular ve Buluşlar
Madde 6 - Aşağıda sayılanlar buluş niteliğinde olmadıkları için bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında kalır:

a - Keşifler, bilimsel teoriler, matematik metotları;
b - Zihni, ticari ve oyun faaliyetlerine ilişkin plan, usul ve kurallar;
c - Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, bilgisayar yazılımları;
d - Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü bulunmayan usuller.

Yazılımevleri tarafından geliştirilen uygulama yazılımı sistemlerinin iyelik (telif) haklarının korunması, ülkemizin içinde bulunduğu büyüme atılımına katkı sağlayacaktır.

Dünyanın en zengin insanı olan Bill Gates daha 13 yaşındayken, 1968'de "Bilişim Teknikbilimini Ulusal Bir Kalkınma Aracı Olarak Kullanacağız" diye yola çıkan Sn. Aydın Köksal ve arkadaşlarının ülkemizi bu hedefe taşırken yasa yapıcılardan yeterli desteği göremediği de açık değil mi? Yazılım ürünlerine patent alan Bill Gates bir tarafta, bu koruma mekanizmasından yoksun kalmış Türk Yazılım Sanayi bir tarafta...

Ali yazar, Veli bozar; Bill'dik biri kazanır...

(*) Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Harf Devriminin 84. Yılı ve **Bilişim**

N.Kaya KILAN
kkilan@baskent.edu.tr

Cumhuriyet 'in Türkçe Alfabesi ile yaratılan Harf Devriminin yasal kimlik kazanması 1 Kasım 1928 dır. " Mustafa Kemal Atatürk 1907 Yılında Selanik'te Vardar isimli kahvede Bulgar Türkolog İvan Manolov'a, ilerisi için görüşlerini anlatırken şunları söylüyor:
"... Batı uygarlığına girmemize engel olan yazıyı atarak Latin kökünden gelen bir alfabe seçmeli, kılık kıyafetimize kadar her şeyimizi de Batılılara uydurmalıyız. Emin olunuz bunların hepsi bir gün olacaktır. " (1)
Cumhuriyet "aydınlanmasının" en önemli devrimlerinden birisi kuşkusuz, Harf Devrimi ile geliştirilen yeni Türk Alfabesinin hayata geçirilmesidir. Türkler, tarih boyunca değişik alfabeler kullanmışlardır. Türklerin kullandığı ilk alfabe, Göktürk Alfabesi'dir. Bu alfabe aynı zamanda ilk millî alfabemizdir. Bundan sonra Uygur Türkleri kendilerine özgü bir alfabe kullanmışlardır. İslâmiyet'in kabulünden sonra Arap Alfabesi kullanılmaya başlanmış ve böylece dil, Osmanlı İmparatorluğu boyunca Arap ve Fars dilleri ve kültürünün etkisine girmiştir. Giderek medrese eğitiminde Arapça, edebiyatta Farsça ağırlık kazanmış. Arap alfabesi halkın kolay öğrenemeyeceği ve kullanamayacağı güçlük ve uyumsuzluklar içerdiğinden okuma yazma oranı binde birlerde kalmış. Türkçe Dili, Arapça ve Farsça sözcüklerin günlük hayatta bile kullanıldığı, yoz bir dil olmaya yönelmiştir.

Çoğunluğu Türk kökenli olduğunu bilmese de, Anadolu topraklarında yaşayan halk Türkçe konuşmaktadır. Örneğin 1277 yılında Konya'yı ele geçiren Karamanoğlu Mehmet Bey'in "Bugünden sonra divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste ve meydanda Türkçeden başka dil kullanılmaya!" buyruğunu vermesi anımsanmalıdır..(2)

Osmanlı toplumunun yönetim merkezi olan İstanbul'un saray ve sözde aydın kesimi Arapça ve Farsçayı yazı ve edebiyat dilini öne çıkarırken, medrese eğitiminde de söz sahibi olan din adamları Kuran'ın dili Arapçadır diye sanki Arap dilinin kendisi kutsalmış ya da onda büyülü bir güç varmış, anlamadan da Kuran'ı ya da hadisi Arapça olarak söylemek din sahibi olmaya yetermiş gibi dine de, akla da aykırı bir tutum, yüzyıllarca sürdürülmüştür. (2)

1 Atatürk ve Yazı Devrimi, Yaşar Öztürk. Bütün Dünya sayı 2012/8 1 Ağustos 2012
2 www.serenti.org/latin-alfabesine-neden-gectik

Dil ve Alfabe

Toplumları birbirinden ayıran, toplumun içselleştirdiği ve yaşadığı; aile, eğitim, bilim, iletişim, devlet, din, dil... bir toplumun sosyal varlık kurumlarıdır. Her toplumda var olan benzer ya da çok farklı özellikler gösteren bu sosyal kurumların tümü, toplumsal kültürü ve kimliği oluşturur. Tüm bu sosyal kurumlar içinde dilin önemli ayrıcalığı vardır. Çünkü dil, iletişimi ve etkileşimi sağlayan, tüm toplumun yaşamını, geleneğini ve bilimini yaşatan ve kuşaklara taşıyan tek araçtır.

Dil, her ne kadar bir iletişim aracı olarak tanımlansa da, milletlerin gelişmesine öncülük eden, geçmişiyle geleceği arasında köprü görevi gören bir kültür mirasıdır. Ayrıca dil, tüm teknik, ekonomik ve toplumsal bilim dallarında bilimsel düşüncenin taşıyıcısı ve eğitimin aracıdır. Dilin bir işlevi de, kuşkusuz düşünmenin yaratıcılık aracı olmasıdır. Tüm toplumsal bilimler ve teknik bilimler insan zihninin düşünebilirliğinden gelişe gelmiştir. İnsanı diğer yaratıklardan ayıran düşünebilme yeteneğidir ancak sonuçları, sözcüklerle dile dönüşmediği sürece bir işleklik kazanamaz, üretemez, iletilemez. (3)

Cumhuriyet Devrimi Alfabe ve Dil

Cumhuriyet ile yönünü gelişmiş batının olanaklarından yararlanma ve gelişimine ayak uydurabilmek için, Türk Diline hiç uygun olmayan Arap alfabesini terk etme gereğini ancak, Ata'nın ileri görüşü ve yönlendirmesi ile gerçekleştirebilmiştir.

Latin alfabesinden esinlenerek Türkçe söz ve ses dizimine uygun ve kolayca öğrenilebilir bir alfabe Harf Devrimi ile kazanılmıştır. Konuşulan dilin seslerini tanımlayan harfler dizisi olan yeni alfabe, Türk toplumunu millet yapan özgün dilinin yeniden kazanmasını sağlayan değişimin, temel araçı olmuştur. Harf Devriminin gerçekleştirilmesi diğer devrimler gibi kolay olmamıştır. Ancak bunu zorunlu kılan Atanın kesin kararlılığıdır. İnsanlığı yeni bir çağa götüren "Sanayi Devrimini" yakalayamamış olmanın, Osmanlı İmparatorluğunu küçük bir kasaba yapan "Montrö Analaşmasını" imzalamaya boyun eğdiren etmenlerin arasında kuşkusuz, teknik, bilim ve ekonomik alanda batıya yetişememenin payında dil ve dil kültürünün payı yadsınamaz.

Batının bilim ve teknolojisinde olduğu kadar, insan değerlerini de özümseyememiş olan toplumu değiştirmenin gereğini, yazı ve dil devrimini hızla gerçekleştirme ve yaygınlaştırmada gören Atatürk, bu kararlılığını şöyle özetliyor. ". Eğer bugün beyinlerimizi demir çerçeve içinde bulunduran bu kıskacı parçalayamassak, bütün ihtilal ve devrim başarılarının mutlu sonuçlarına karşın parçalanırız... Ulusu bilgisizlikten kurtarmak için, kendi diline uymayan Arap harflerini bırakıp Latin kökünden Türk harflerini almaktan başka çıkar yol yoktur!" (4).

Dilin yaygınlaşmasının getireceği çağdaş olanaklardan öncelikle yararlanabil-mek ve milli bir kültür kazanabilmek için; yeni Türk harfleri ile başlayan dil devrimi Türkiye Türkçesi sözcüklerini kaynak edinecek bir Türkçe sözlüğünü yaşatmak, geliştirmek ve "dilimizi yabancı diller boyunduruğundan kurtarmak" amacı ile 1932 de "Türk Dili Tetkik Cemiyeti " adı ile kurulan "Türk Dil Kurumu" bu değişimin gereklerini yerine getirmekle görevlendirilmiştir.
"Dilin yeni Alfabe" ile doğru öğrenimini, düzgün kullanımını, yalnışsız yazılmasını sağlayacak ana yapıtları ortaya kayma sorumluluğu taşıyan tek kuruluş olmuştur Türk Dil Kurumu. (5)

Kuşkusuz, harf devrimi yazı dilinin yeni alfabe ile gelişmesini beraberinde getirdi. Yeni alfabe ve yazı dilini tanıtmak ve öğretmek için yurt çapında yoğun çalışmalar başlatıldı. Örneğin ta 1925'lerde, bir kurul ilaçlara verilecek Türkçe isimler ve kutuların üstüne halkın anlayacağı açıklamaların yazılması, bir başka kurulun, sokak isimlerinin Türkçeleştirilmesi çalışmaları çarpıcı örneklerdendir.

Dilin zenginliği ya da yoksulluğu dilin her alanda özgünce kullanılabilirliğinin ölçüsüdür. Hayatın her alanında yeni olgular ve uygulamalar genişledikçe, yeni problemler ortaya çıktıkça ancak "kendinden" çözümler üretme çabası içerisinde dil zenginleşecektir.

3 Kaynak: http://www.forumlord.net/komposizyon-ornek-arsivi/121746-turk-dilinin-onemi-ile-ilgili-kompozisyon.html#ixzz2EHTMRkjy., http://www.forumlord.net/sorular-cevaplar/100279-turk-dilinin-korunmasinda-turk-kulturunun-onemi-nedir.html#ixzz2EHSMtSzT
4 Bütün Dünya sayı 2012/8 1 Ağustos 2012
5 Ne yazık ki, 1980'lerde Kurumun amacı devletin amacı olmaktan çıkarılmış ve toplumun bir kesiminin eskide kalma eğilimi kurumu işlevsiz bırakılmıştır

Türkçe Bir Eğitim, Bilim ve Teknoloji Dili de Olmalıydı.

Görülmektedir ki, halkın inancını bilerek oluşturup kendi dilinde, bilim ve değer üretmesi, uzun yıllar olanaksız olmuştur. Bu koşullar altında bilim dilinin de kısa zamanda Türkçe olması düşünülemezdi. Bu konu eğitim kurumlarına ve başta üniversitelere düşen bir sorumluluktu...

Batıya açılan Türkiye bir ölçüde eğitim devrimi de yaparak bilim ve teknik kaynakları ve yenilikleri batıdan aktarmaya da koyuldu. Yeni alfabe ile özellikle Orta ve Yüksek Eğitimde ilişkili konularda kaynak ve ders kitapları hızla Türkçeye çevrilerek uygulamaya açıldı. Ne yazık ki bunlar yapılırken Teknik ve Bilimsel terim ve sözcükler ya Türkçe okunuşu ile ya da bozulmuş Türkçe yazımı ile aktarıldı. Her bilim ve uygulama dalında Türkçe sözcük ve terim yaratılarak "bizden yapılmasına" özen gösterilmedi. Ulu önderin "Geometri Kitabı " olmasaydı belki dörtgene "kuadratur, üçgene "triangular", ya da "müselles " demeye devam" diyecektik...

Genç Bilişimcilerin Katkısı

21. Yüzyıla geçerken yaşanan yüzyılın büyük devrimi kuşkusuz yeni toplumları oluşturan "Bilişim" Devrimidir. Endüstri devriminden daha etkili öğeleri ile yeni bir yaşam, uygulama, bilim ve teknik olgular dizgeleri getiren Bilişim Devriminin ayak sesleri "Bilgisayar" adı verilen, insan zekasının son ürünü olan, özdevimli programlanabilir araçla 1960'larda duyulmuştur. Bu yeni teknolojiye bugün bir de sınır ve coğrafya tanımayan "iletişim"eklenince Bilişim- Bilgi toplumu adı ile gelişen yeni bir yüz yıl açılmıştır.

Beraberinde yeni bir teknik mühendislik bilimini de yaratan bu yeni, çok amaçlı uygulamalı bilim, "Bilişimi en çok geliştiren ve üreten ülkenin dilinde- İngilizce Dilinde", bize göre yabancı dilde, bir dizi özel kavram, kural, terim ve sözcük de oluşturarak, yeni bir ortam, konuşma ve yazı dilini bozan yeni bir oluşumu da kaçınılmaz olarak beraberinde getiriştir. Kimi ülkelerin bu konuda yasal önlemler aldığını biliyoruz.

Hepimizin bilip heyecanla söylediğimiz Onuncu yıl marşının; "On Yılda On Beş Milyon Genç Yetiştirdik" dizeleri aynı zamanda Cumhuriyetin Aydınlanma devriminin yetiştirdiği genç, dinamik, çağdaş bilgili insanları "Bilgisayarı" en gelişmiş çağdaş ülkelerle beraber ülkemizde de kullanıma koyarken; bu bilim ve teknolojinin dile getirdiği terim ve sözcükleri "kendi dilinde" herkesin kolaylıkla kullanabileceği, seslendirebileceği Türkçe konuşma ve Bilim Dili yapmayı ilke edinmişlerdir.

Bu girişimin el ile tutulur ilk çıktıları konunun baş mimarı ve terim üreticisi Dr. Aydın Köksal olmuştur. Diğer taraftan bir avuç bilişimcinin, kısaca "...alanında çalışanları bir araya getirmek, yeni teknolojiyi yurt kalkınmasına katkı ile ve verimliliği arttıracak biçimde kullanılmasını sağlamak..." gibi amaçlarla 1971 Yılında kurduğu Türkiye Bilişim Derneği-TBD' nin ilk çalışma Gruplarından biri, "Terim Kolu Çalışma Grubudur. İlk yıllardan başlayarak, Bilişim Terimleri Üretme ve Yayma" görevini üstlenmiş olan Terim Kolu, 4 yıllık bir çalışma ile, 1996 da üç bini aşkın Yabancı Bilişim Terim ve Sözcüğüne Türkçe karşılık oluşturmuş ve bu çalışmayı içeren "Bilişim Terimleri Sözlüğü" kitapçığını Mayıs 1996 da yayınlamıştır.

TBD Terim kolu bu konudaki ikinci büyük hamlesini beş yıllık bir çalışmadan sonra, 2000 yılında 12.000 den çok Türkçe karşılık içeren sözlüğü www.tbd/sozluk web sitesinden kullanıma açmıştır.

Özellikle İngilizce bilişim terim ve sözcüklerine Türkçe karşılık bulma ve kullanma konusunda ülkede bilişim teknolojisi pazarlayan yerli ve yabancı kökenli şirketlerdeki kimi bilişimcilerin çalışma ve destekleri de konunun yaygınlaşmasına etkili olmuştur. Örneğin, TBD tarafından yayımlanan ilk Bilişim Terimleri Sözlüğünün çalışma grubunda Bilkom, Simens, IBM, Microsoft şirketlerinin "terim" ilgilileri katkıda bulunmuşlardır.

TBD Çalışmalarında çeşitli bilişim katmanlarında çalışan yirmiden çok TBD Üyesi görev almıştır. Bu arada Türkiye Bilişim Vakfı çatısı altında Dr.Tuncer Ören öncülüğünde kurulan Terim Çalışma Grubu ve özellikle Ören tarafından Bilişimin içi ve yakın komşuları için, süregelen Türkçe karşılık üretme çalışmaları önemlidir.(6) TBD Sözlüğünün ayrıcalığı alanında uzman geniş bir kurul tarafından geliştirilip onaylanarak hazırlanmış olmasıdır.

TBD Dışında Bilişim Terimleri Sözlüğü geliştiren önemli çalışmalarda konuyu "kendinden etme" çabasına katkı vermektedir. Bu çalışmalar gösteriyor ki, bu gelişime gereksinme doğmuştur ve vardır.

Türkçe Alfabe ve Bilişim

Endüstri devriminden sonra 21. yüzyıl aşamasının bilim ve teknolojiye getirdiği bilgisayar türleri ve ona bağlı iletişim yapısı teknolojilerini kullanma ve yararlanma düzeyleri bugün çağdaş olmanın temelini oluşturmaktadır. Devletlerin, küçük büyük şirketlerin ve bilimin her alandaki yarışında temel kurgu bilişim teknolojileri olarak karşımıza çıkıyor.

Ülkelerin gelişmişliği; gerek yönetimsel gerekse teknolojik başarımları bu teknolojinin geliştirdiği yöntemlerin kullanılması ya da bilimsel ve uygulama ölçütleri ile büyüyor. Ülkelerin gelişmişlik ölçülerinden biri olan okuma yazma oranı yerini bilgisayar ve iletişim teknolojilerini "yararlı" kullanabilme becerisi ile ölçülüyor. Bilgisayar ağları aracılığı ile sınır tanımayan bir birliktelik ve iletişim geliştikçe gelişiyor. Bu alanın gerek ön yüzüne gerekse arka yüzüne baktığımızda yürütümün temeldeki ilk yapısı sayısal tanımlamayı da içine alan Latin Alfabesi olarak karşımıza çıkıyor.

Türkiye'miz Arap Harfleri alfabesi ile bu ortama ve çağa nasıl katılabilir ya da yeni teknolojiye paralel ayak uydurabilirdi?

Bu açıdan bakıldığında Cumhuriyet Devrimlerinden biri olan, yeni Türkçe Alfabesinin çağdaşlığı getiren ne kadar önemli ve katkılı olduğu ispata gerek olmayacak açıklıkta ortadadır.

Bu Gün

Bugün Türk Dili, temel sözlüklerini geliştirmiş, biçim bilgisi yeterince incelenmiş, sözcük yapım ekleri işlerlik kazanmış, sözcük dağarcığı yeterine büyümüştür. Gelişen Türkçe, en gelişmiş dillerden her tür çeviri yapılabilen yetkin bir içerik kazanmıştır.

Ana dilin kök ve eklerinden yeni bir kavramı tanımlayan "terim" ya da "sözcük" türetmek olanaklıdır. Bu oluşumda yerel ağızlardan, eski betiklerden kalmış isim ve fiillerden yeni kök ve köklere ulaşılabilir. Ayrıca, Türk Dil Kurumunun Derleme ve Tarama Sözlükleri kaynak olabilir zenginliktedir(7).

Göreve Devam ve Öneri

Bu yazı ile bilişimcileri son Onikibin'lik "Bilişim Terimleri Sözlüğü"nü güncelleştirmek için, yaklaşık iki yıl sürecek bir çalışmaya davet etmek istiyorum. Çalışma programı, çalışmaya katılacak alanında uzman kişi ve kuruluşların çokluğuna, kimi katılımcılardan gelecek önerilere göre daha sonra saptanabilir. Örneğin, çalışmanın süreci; öncelikle Türkçe karşılık aranması ön görülen sözcük ve terim havuzunu belirlemek, ilgi alanlarına göre sınıflamak ve ilgi çalışma alt gruplarını saptamak ve ön çalışma için ilgi alanlarına ayrılmış terim ve sözcükleri ilgi alt gruplarına dağıtmak ve belirli süre çalışacak alt grupların belirleyecekleri en az ikişer karşılıktan oluşacak alt grup listelerini toplanacak alt gruplar karma grubunda incelemek ve olanaklı ise bir karşılığa indirgemek ve sonuçta İngilizce Türkçe karşılıklar listesini hazırlamak ve olanaklı görülürse listeyi tüm TBD Üyelerinin görüşüne sunmak, Türkçe ve Türk Diline uygunluk yönünden Dil Derneği ilgililerinin incelemesine sunmak ve sonuçta oluşturulacak, sonuç karşılıklar dizgisini kullanılmakta olan sözlüğümüze eklemek şeklinde bir süreç izlenebilir.

Terim Çalışma Grubu üyeliği ve önerileriniz için 2013 yılının ilk ayının sonuna kadar tbdterimkolu@tbd.org.tr adresine ya da kkilan@baskent.edu.tr adresine gönderebilirsiniz.

20 Aralık 2012 Ankara

6 Dr. T.Ören'nin hazırladığı "Veriable" sözcüğünü içeren tamlamalar sözlüğü Bilişim Dergisinin 143 ve 144. sayısında bulabilirsiniz. Örneğin: "Lead variable-Öncü değişken", "Sentential variable-tümcesel değişken" gibi 7 Örneğin, "client" sözcüğüne bir karşılık ararken, tanımın temel işlevi "istemek-bir şeyin kendisine verilmesini ya da yapılmasını söylemek, dilemek.." anlamını içeren fiili ile örtüşmektedir. ismin son hecesindeki "ci" takısı Yapan, yerine getiren, mesleği o olan anlamını ekler. Böylece "client" sözcüğüne Türkçe karşılıkta "istemci" sözcüğü yeterince anlamlı ve Türkçe söz dizimine uygun olarak türetilmiştir.

TBD şubelerinde yeni yönetimler işbaşında

Ankara, İstanbul, Eskişehir, Antalya, Samsun ve İzmir şubelerinde yapılan seçimlerle TBD'nin kimi şube başkanları değişti, kimisi ise bir önceki başkan yönetiminde çalışmaya devam kararı aldı.

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) Mart ayında yapılacak genel kurulu öncesinde, şubelerdeki olağan genel kurullarla yeni yönetimler seçildi. Yapılan seçimlerle Ankara, İstanbul, Eskişehir, Antalya, Samsun ve İzmir şubelerinin kimisinde başkanlar değişirken kimisi ise bir önceki başkan yönetiminde bazı yöneticilerin değişmesiyle faaliyetlerine devam edecek. TBD'nin 29. Olağan Genel Kurul Toplantısı, 16 Mart 2013'te gerçekleştirilecek.

İstanbul ve Ankara'ya yeni başkanlar

En eski şubelerden olan İstanbul Şubesi'nin yönetimi değişti. 1998'de kurulup Birinci Olağan Genel Kurulu'nu 28 Mayıs 1998'de yapan İstanbul Şubesi, 10. Dönem Yönetimi, 13 Ocak 2013'te yapılan 9. Olağan Genel Kurul toplantısında seçildi.
Saygı duruşu ile başlayan TBD İstanbul Şube Genel Kurul'da başkanlık divanının seçiminin ardından TBD İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Levent Karadağ, yapılan çalışmaları anlattı. Yönetim ve denetim kurulu raporlarının okunup ibra edilmesinden sonra bütçe okunup onaylandı.
Konuşmaların ardından yönetim, denetim ve onur kurulu seçimine geçildi.

TBD İstanbul Şubesi'nin yeni dönemde görev yapacak kurulların seçilmesinin ardından 16 Ocak 2013'te ilk Yönetim Kurulu Toplantısı yapıldı ve Yönetim Kurulu görev dağılımı şöyle belirlendi:
Ahmet Tosunoğlu (Başkan), Serdar Günizi (2. Başkan), Ceyda Akaydın (Sayman), Deniz İlkay Tiryakioğlu (Yazman), Taner Arsan, Nihat Aydemir ve Ahmet Ayvalı yeni yönetime girdi. Denetim Kurulu'nda Osman Arslan Tunçelli, Kadir Osoydan ve Mehmet Kami Sakbaş görev alırken Onur Kurulu'na Mehmet Erdal Balaban, Levent Karadağ ve Osman Vedat Şarapçı seçildi.
Diğer şubelerin ilgi alanı dışında kalan 56 ildeki üyeleri kapsayan TBD Ankara Şubesi'nin 3. Olağan Genel Kurulu ise 12 Ocak 2013'te yapıldı. TBD Onursal Başkanı Prof. Dr. Aydın Köksal, TBD Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Menteş ve Merkez Yönetim Kurulu Başkanı eski Başkanı Rahmi Aktepe'nin de katıldığı Genel Kurul'un açılışında konuşan TBD Ankara Şube Başkanı İ. İlker Tabak, oluşacak yeni yönetimin "geleneği sürdürerek geleceği yakalayacağına" inandığını vurguladı. Tabak, görevi süresinde yapılanları anlattı.
459 üyenin katılımı ile gerçekleşen Genel Kurul'da yapılan seçimler sonucunda Yönetim, Denetim ve Onur Kurulları belirlendi. TBD Ankara Şubesi Yönetimine; M. Kemal Nalçacı (Başkan), Yüksel Vardar (2. Başkan), İ. Nejat Çerçi (Sayman), F. Leyla Ersun (Yazman) A. Cengiz Güray, Remime Koçoğlu ve Selçuk Özdemir de üye olarak seçildiler. Denetim Kurulu'nda Seher Çiğdem Çamurdan, Cahit İleri ve E.Tufan Yalvaç yer alırken Nurten Kuleyin, H. Cemal Tura ve A. Sinan Birengel de Onur Kurulu'nda görev aldılar.

TBD Antalya Şubesi Başkanı yine Akyelli

Antalya Şubesi'nin Olağan Genel Kurulu, 12 Ocak 2013'te Ramada Plaza Antalya Oteli'nde toplandı. 40 üyeden 19 üyenin toplantıda hazır bulunduğu toplantıda yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile Merkez Delegesi seçimi yapıldı.
Yapılan oylama sonucunda Mehmet Akyelli, Ramazan Toksöz, Ümit Gündüz, Yiğit Tunçel, Yılmaz Vural, Ahmet Heman ve Ersen Gençaslan TBD Antalya Şube yönetimine seçildiler. Denetim Kurulu'nda Erol Türk, Selami Yakut ve Hüseyin Yıldırım yer alırken Onur Kurulu'na Prof. Dr. Osman Saka, Volkan Loglaroğlu ve Oğuz Altıkardeşler getirildiler.

Eskişehir'de yeni başkan Aşıkoğlu

TBD Eskişehir Şubesi de 13 Ocak 2013'te seçim yaptı. 181 üyeden 31'inin katıldığı toplantıda blok liste seçildi. Buna göre TBD Eskişehir Şubesi'nin yeni yönetiminde Ömür Aşıkoğlu, Taşkın Kızıl, M. Emin Mutlu, Levent Özel, Barış Günaydın, Salih Gümüş ve Özer Çelik görev aldılar. Recep Okur, Erhan Altuntaş ve G. Deniz Dinçer Denetim Kurulu'nda görev alırken Onur Kurulu'na Ali Ekrem, Mehmet Şişman ve Hüseyin İlhan seçildi.

İzmir ve Samsun'da başkanlar değişmedi

6 Ocak 2013'te yapılan genel kurul ile TBD Samsun Şube başkanlığına yine Mustafa Karabiber geldi. Hüseyin Kurt, Burak Şekercioğlu, Sami Şahin, Oğuzhan Cesur, Özcan Yıldırıcı ve Mehmet Erhan Erdoğan'ın yer aldığı TBD Samsun Şube Denetim Kurulu'na Mehmet Yazıcı, Bayram Çapkın ve Adil Akbulut seçildi. Onur Kurulu'nda ise Mehmet Özdağ, Mustafa Çetin ve Mustafa Ulutaş yer aldı.
TBD İzmir Şubesi'nde Başkanlığa Fikret Kavzak yeniden getirilirken şube yönetimine Salih Özçiftçi, Güler Sezer, Feyzullah Oktay, Feridun Tuna, Lütfiye Alev Gürtunca ve Mehmet Ferudun Keskinkılıç seçildi. Denetim Kurulu'na N. Levent Ercan, Kaan Kurtel ve Necdet Yakal gelirken Onur Kurulu'nda Halis Püskülcü, Halil Şengonca ve Recep Alp Kut görev aldı.

İnternet, insan kimliğini yeniden tanımlıyor...

Yayımlanan bir rapora göre, özellikle gençler arasında, kimlik tanımları, sosyal paylaşım sitelerindeki ilişkiler ve İnternet oyunlarında üstlenilen rollerle belirleniyor.

BBC Türkçe'de yer alan haber göre, İngiltere'de 21 Ocak 2013'te yayımlanan "Gelecekte Kimlikler" başlıklı raporda, geleneksel kimlik düşüncelerinin daha az anlam taşıyacağı ve bunun bir sonucu olarak, topluluklar içinde birbirine bağlılığın azalacağını belirtiliyor. Bilim muhabiri Pallab Ghosh imzalı haberde, İnternet'le neredeyse sürekli olan ve "hiper-bağlanırlık" olarak tanımlanan ilişki, gelecek 10 yılda toplumda köklü değişimler yaratacak.

Bu değişimin olumlu hale dönüştürülebileceği göz ardı edilirse toplumsal dışlanmaya yol açabileceği kaydedilen raporda, "2012 Londra Olimpiyatları'ndaki dayanışma ruhunda görüldüğü gibi, bu olumlu bir güç haline getirilebilir ya da 2011 protestoları gibi yıkıcı bir hal alabilir" denildi.

Kimlik konusundaki bu rapor için, İngiltere ve diğer ülkelerden önde gelen uzmanlar, 20 ayrı incelemede, bilgisayar bilimi, kriminoloji ve sosyal bilimler alanındaki araştırmaları değerlendirdiler. Raporda, kimliklerin değişen yapısının, topluluk ve sosyal bütünleşme kavramları üzerinde önemli etkilerde bulunacağı kaydedildi; kişinin kimliğini şekillendiren din, etnisite, meslek ve yaş gibi unsurların, eskisine kıyasla daha az önemli olduğu vurgulandı. Bunun yerine, özellikle gençler arasında, kimlik tanımlarının İnternet'teki sosyal paylaşım sitelerindeki ilişkiler ve İnternet oyunlarında üstlenilen rollerle belirlenir olduğuna dikkat çekildi.

Bilim ve teknoloji alanında yeni eğilimleri ortaya koymak ve hükümeti bilgilendirmek üzere söz konusu araştırmayı yaptıran Prof. Sir John Beddington, BBC'ye verdiği mülakatta, "Kimliğin belirlenmesinde en dinamik eğilim, hiper bağlanırlık oldu. Hükümet ve özel sektörün veri toplaması ve kullanımı, mahremiyet ve güvenlik kavramlarına karşı bireysel hak ve özgürlüklerin dengelenmesi, bu eğilimlerden etkilenecek. Umarım yayımlanan rapor, siyasetlerin belirlenmesinde yol gösterici olur" dedi.

İnternet'te "gerçek kimliği" arama

Bazı eleştirel çevrelerce "yapay ya da hayal ürünü kimlikler yarattığı" belirtilen İnternet oyunlarının, aslında birçoklarına, çevrelerindeki önyargılardan kaçıp kendi "gerçek" kimliklerini bulma olanağı sağladığı kaydedilen raporda, özürlü şahısların İnternet oyunları sayesinde diğer insanlarla eşit düzeyde ilişki kurma olanağı bulduklarını anlattıkları da aktarıldı.

Raporda, "İnternet birçok insanın kimliklerini tam anlamıyla ortaya çıkarmalarına olanak verebilir. Utangaç olan, yalnızlık çeken ya da kendilerinin çekici olmadığını düşünen insanlar, internet ortamında daha başarılı şekilde inanlarla ilişki kurabiliyor ve kendilerini daha iyi ifade edebiliyor" ifadesi yer aldı.
Raporda, İnternet ortamı ile gerçek hayattaki kimlikler arasındaki ayrımların yavaş yavaş ortadan kalkmasının, suçlulara yeni alanlar yaratacağı ve sosyal paylaşım siteleriyle mesleki ve mali sitelerden derlenen bilgilerle kimlik hırsızlıklarının artacağı belirtiliyor.

“Dünya, bir siber silahlanmaya tanıklık edecek”

“Küresel Trendler 2030” raporuna göre, 2030’da bilgi, şirketleri hükümetler kadar güçlü kılarken siber alanda uzmanlaşan bireyler, hizmetlerini satıp ekonomik ve finansal sisteme büyük zararlar verebilecekler.

Amerika Birleşik Devletleri’ndeki (ABD) istihbarat kuruluşlarını bünyesinde toplayan Ulusal İstihbarat Direktörlüğü tarafından 5 yılda bir hazırlanan ve dünyanın geleceğine ilişkin senaryoların ele alındığı rapor yayımlandı.

ABD Ulusal İstihbarat Direktörüne bağlı İstihbarat Konseyi’nin 10 Aralık 2012’de Washington’da sadece yabancı basın mensuplarına yaptığı özel bir sunumla açıkladığı rapor, önümüzdeki dönemde dünyayı etkileyecek trendler, yeni ortaklıklar ve risklere odaklanıyor. “Küresel Eğilimler 2030: Alternatif Dünyalar” adlı raporda, Türkiye’nin dünya sahnesindeki rolü ile bölgesinde yaşanabilecek gelişmelerden nasıl etkileneceği yönünde tespitlere de yer verildi. Raporda söz edilen dört mega trend şöyle sıralandı:

Bireyler güçlenecek; Ülkelere arasında güç paylaşılacak; Dünya demografik değişimlerinden yoğun olarak etkilenecek, özellikle Avrupa’daki yaşlanan ülkeler geride kalacak ve Gıda, su ve enerji belirleyici unsurlar olacak.

Google ve Facebook’un gerçek zamanlı bilgi konusunda bütün hükümetlerden daha ileri olacağı ve bilginin, şirket ve toplumsal davranışları etkileme konusunda hükümetler kadar güçlü kılacağının vurgulandığı raporda dünyanın önümüzdeki dönem bir siber silahlanmaya tanıklık edeceği uyarısı da yapıldı.

Raporda Türkiye’nin 2030 yılına kadar bölgesel aktör olarak küresel ekonomi için önemli hale gelmesinin beklendiği kaydedilirken, Ulusal İstihbarat Konseyi Danışmanı ve raporun başyazarı Mathew Burrows’a göre, bu bağlamda Türkiye’nin uluslararası sistemde daha geniş bir etkisi olacak.

Raporun küresel bazdaki öngörülerinden biri de, 2030 yılında Çin’in Amerika’yı geride bırakarak dünyanın en büyük ekonomisi olacağı. Ulusal İstihbarat Direktörlüğü, en iyi senaryo olarak ABD’ye, Çin ile birlikte hareket edilmesi, küresel problemlerle başa çıkmada işbirliğine gidilmesi önerisinde bulundu. 2030’da yiyecek, su ve enerji ihtiyacının yüzde 35 ila 50 oranında artacağı, bunun da özellikle Afrika ve Ortadoğu gibi bölgelerde çatışmalara yol açabileceği öngörüsü de raporda yer alıyor.

Rapordan çarpıcı bölümler

- Çin ekonomisi, 20 yıldan az bir süre içinde ABD’yi geçecek ve Asya 2030’a kadar küresel güç olmayı Kuzey Amerika ve Avrupa’nın elinden alacak.
- Avrupa, Japonya ve Rusya’da ekonominin yavaş yavaş gerilemesi muhtemelen devam edecek.
- Küresel ekonominin başarısı, geleneksel Batı’ya değil, gelişmekte olan ülkelerin ilerlemesine bağlı olacak.
- 15-20 yıl içinde teknolojik aktiviteler Çin, Hindistan ve Brezilya gibi ülkelere kayacak.
- Google ve Facebook gibi ülkeler gerçek zamanlı bilginin başında oturmaya devam edecek ve bu konuda bütün hükümetlerden daha ileri olacaklar.
- Bilgi, şirketleri toplumsal davranışları etkileme konusunda hükümetler kadar güçlü kılacak.
- Yeni teknolojinin gelişimi, Ortadoğu’da görüldüğü gibi vatandaşları hükümetlere karşı çıkmak için bir araya getirme kabiliyeti kazandırırken, hükümetlere de benzeri görülmemiş biçimde insanları izleme yeteneği sunacak.
- Siber alanda uzmanlaşan bazı bireyler hizmetlerini örneğin teröristlere yüksek ücretlerle satarak, ekonomik ve finansal sisteme büyük zararlar verebilirler.
- Büyük ihtimalle dünya önümüzdeki dönem bir siber silahlanmaya tanıklık edecek.

Gençler de ebeveynler de kendini İnternet'te güvenli hissediyor

İnternet'teki bilgi ve becerilerin aslında "hayat bilgisi" anlamına geldiğini belirten Kuzey, çevrimdışı dünyada olduğu gibi çevrimiçi dünyada da bilinçli olmanın önemini vurguladı. Ailelerin çocukları ile gerçek hayatta paylaştıkları önerileri, on-line dünya için de yapabilecek donanıma sahip olmaları gerektiğinin altını çizen Kuzey, Keşfet: Bilinçli İnternet Hareketi'nin çok geniş bir çevrede İnternet konusunda bir bilinç oluşturulmayı amaçladığını bildirdi.

Arzu Kılıç

İnternet ihtiyacının her geçen gün arttığı günümüzde Google Türkiye Toplum Gönüllüleri Vakfı ve İnternet Geliştirme Kurulu'nun desteğiyle "Keşfet:Bilinçli İnternet Hareketi" başlatıldı. Projeyle üniversite gençliğinden, 13-15 yaş arası çocuklara, ailelere, öğretmenlere kadar çok geniş bir çevrede İnternet konusunda bir bilinç oluşturulmaya çalışılacak. Proje ilk olarak İskenderun, Gaziantep, Bursa ve Sakarya'da bulunan Toplum Gönüllüleri tarafından pilot olarak uygulanmaya konulacak. Dört ilde yaşları 13-15 olan öğrencilere ulaşılarak, onlarla atölye çalışmaları yapılacak. Ailelerin İnternet konusunda bilinçli olmaları gerektiğini belirten yetkililer İnternet'te oluşabilecek tehditlerin öncelikle gençleri hedef aldığına dikkat çekti. Keşfet: Bilinçli İnternet Hareketi"ile ilgili tüm ayrıntıları Google Kamu İlişkileri Müdürü Pelin Kuzey'ye sorduk.

-"Bilinçli İnternet" ne demek? Bu kavramla neyi kastediyorsunuz?

-İnternet sonsuz bir kaynak olmasının yanı sıra her an her yerden ulaşılabilir durumda olan açık bir ortam. Kullanıcıların on-line (çevrimiçi) dünyada karşılaşabilecekleri risk ve fırsatların ne olduğu konusunda bilgi sahibi olmaları, onları bu ortamda avantajlı kılıyor. Çünkü kullanıcı ne kadar bilinçli olursa kaliteli ve doğru içeriğe ulaşması o kadar kolay. Bu noktada gençlerin bu bilinci erken yaşta edinerek, bu ortamda doğru bilgiye en hızlı şekilde ulaşmaları onları hayatta donanımlı kılacak şeylerin başında geliyor.

-İnternet nasıl bilinçli kullanılır? Türkiye'de İnternet'in bilinçli kullanılmadığına ilişkin elinizde veriler var mı? İnternet'in bilinçli kullanımını nasıl sağlayacaksınız?

-Toplum Gönüllüleri Vakfı ve Google olarak, gençler için artık vazgeçilmez olan dijital dünyada alacakları aksiyonlar konusunda doğru ve bilinçli kararlar vermeleri hem gençlerin hem de ailelerin gerekli bilgi donanımına sahip olmalarını gerektiğine inanıyoruz. Teknolojideki ve yeni hizmetlerin hayatımıza gelişimi çok hızlı ve kısa sürede oluyor. Eğitimin de bu hızla paralel olması gerekiyor.

21. yüzyılda artık İnternet'teki bilgi ve becerilerimiz aslında "hayat bilgimiz"

anlamına geliyor. Off-line (çevrimdışı) dünyada çocuklarımızı eğitmek için yaptıklarımızın tümü on-line dünya için geçerli.

Google olarak biz tüm kullanıcılarımızın özellikle çocuk ve gençlerin bu dünyada var olan fırsatları doğru kullanmaları konusunda gerekli bilgilere sahip olmaları gerektiğine inanıyoruz. Ve bunun 3 temel prensipte mümkün olabileceğine düşünüyoruz.

• Bilgi ile güçlendir: İnternet dünyasında teknoloji şirketleri, bizlere içeriğimizi paylaşma, tartışma, sesimizi duyurma ve eğlenme fırsatını sunan platformları sunuyorlar. Buradaki içeriği geliştirme, kontrol etme ve uyarma kontrolü ise biz kullanıcılarda. Bu noktada ebeveynlerin, ailelerinin on-line dünyada yapacakları aktiviteler konusunda seçim yapma şansına sahip olmalarını sağlayacak araçları konusunda bilgilendirilmeleri çok önemli.

• Eğitim: Çocuklar, on-line dünyada nasıl güvende olabilecekleri konusunda eğitilmeli.

• Koruma: Sektörel ve karar vericiler ile işbirliği yaparak çocukların korunmasına yönelik çalışmalar yapılmalı.

- İnternet'in bilinçli kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla "Keşf@: Bilinçli İnternet Hareketi"ni başlattınız. Bu projenin amacı nedir, proje ne zaman başladı, kimleri kapsıyor ve projede neler yapılacak?

-Toplum Gönüllüleri Vakfı ve Google ortaklığı ile yürütülen proje kapsamında her geçen gün önemi artan dijital dönüşümde bilinçli İnternet kullanımı nedeniyle Türkiye'nin dört bir yanında doğru araçlarla, güvenli ve bilinçli İnternet kullanımının yaygınlaşması amaçlanıyor. Çünkü "Off-line" dünyada çocukları bilgilendirmek için yapılanlarının tümünün "on-line" dünya için de geçerli olduğuna inanıyoruz. Proje ilk aşamada İskenderun, Gaziantep, Bursa ve Sakarya'da bulunan Toplum Gönüllüleri tarafından pilot olarak uygulanmaya başlayacak. Bu geçen süre zarfında sonuç ve bulgulara bakılarak Bilinçli İnternet Hareketine yön verilecek, akabinde proje hızlandırılacak. Her şehirden altı gönüllü, dört pilot şehirde olacak. Onlar gittikleri şehirlerde kampanyaların oluşumu ve yönetiminden sorumlu olacak. Önce 13-15 yaş arasındaki gençlere bilinçli İnternet kullanımı, sonra bu bilincin çevrelerine yaygınlaştırılması için birlikte bir kampanya düzenleyecekler.

-Keşf@: Bilinçli İnternet Hareketi ile güvenli İnternet konusunda nasıl bir farkındalık oluşturmayı planlıyorsunuz?

-Ailelerin çocukların on-line dünyada yaptıkları konusunda ne kadar bilgi sahibi olduğu konusunda yapılan çalışmalarda bazı algı farklılıkları olduğu sonucunu ortaya koyuyor. Ekim 2012'de Hart Research Associates tarafından 13-17 yaş arasındaki gençler ve ebeveynleri arasında yaptığı araştırmada ilginç sonuçlar göze çarpıyor.
• Gençlerin yüzde 39'u ailelerinin kendilerini İnternet'teyken yakından takip ettiğini söylerken, ebeveynlerin yüzde 84'ü çok yakından çocuklarının on-line dünyadaki hareketlerini takip ettiğini söylüyorlar.
• Gençler ve ebeveynler İnternet'te güvenli hissetme konusunda buluşuyor. Gençlerin yüzde 95'i İnternet'te güvende hissettiklerini belirtirken aileler için bu rakam yüzde 94.

Bu proje kapsamında üniversite gençliğinden, 13-15 yaş arası çocuklara, ailelere, öğretmenlere kadar çok geniş bir çevrede İnternet konusunda bir bilinç oluşturulacağına inanıyoruz.

-Bu proje sonuçlandığında nasıl bir kazanım elde edilecek?

-Artık off-line ve on-line dünya ayrımı kalmadı. Gerçek hayattaki paylaşımlarımızı on-line dünyaya taşıyoruz. Bu noktada gerçek hayatta aileler çocuklarının eğitimi için paylaştıkları önerileri aynı şekilde on-line dünya içinde yapabilecek donanıma sahip olmalılar. Hızla değişen bu dünyanın dinamiklerini yakından takip edip hatta çocuklarının bir adım önünde olmalılar. Bu proje eğiticilere, İnternet'i daha etkin nasıl kullanılabilecekleri ve çocuklarının daha güvenli bir şekilde doğru içeriğe nasıl erişecekleri konusunda bilgilendirmeleri konusunda yol gösterici olacaktır.

PTT'nin KEP hizmetleri devri başladı

Kayıtlı e-posta hizmetlerinin BTK koordinasyonuyla başlatılmasını PTT Genel Müdürü Tural, "Artık e-posta, hukuki hale getirildi" diye değerlendirdi.

Elektronik ortamda oluşturulan bir belgenin, kişi ve kurumlar arasında hukuken geçerli olmasını sağlamak ve e-imza kullanımını yaygınlaştırmak için oluşturulan bir sistem olan Kayıtlı Elektronik Posta Hizmetleri (KEP), Posta Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü (PTT) ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) koordinasyonu ile başlatıldı. PTT'nin KEP tanıtım töreni, 17 Ocak 2013'te Rixos Otel'de düzenlendi. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer, PTT Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Osman Tural açılış konuşmalarını gerçekleştirdiler.

"Artık e-posta hukuki hale getirildi. Avrupa Birliği (AB) ve dünya normlarına uygun hale geldi" diyen PTT Genel Müdürü Tural, sistem hakkında bilgi verdi. Tural, KEP hizmetlerinde, istenmesi halinde göndericiye, cep mesajı veya başka yollarla bilgi verileceğini de bildirdi.

BTK Başkanı Acarer, siber güvenlik ile KEP hizmetlerinin birbiriyle ilişkili olduğuna değinip KEP hizmetlerinin bilgi güvenliğini sağlamada önemli bir araç olacağını kaydetti. KEP hizmetinin kısa bir süre sonra resmi işlemlerin önemli aracı haline geleceğini vurgulayan Acaer, e-imzada ortamın

güvenli olmamasının en önemli sorun olduğunu, KEP hizmetleri ile bu sorunun ortadan kalktığını söyledi. BTK'nın hizmet sağlayıcıları yetkilendirdiğini anımsatan Acarer, PTT'nin kurumun belirlediği tüm standartları gerçekleştirdiği ve yetkilendirilip faaliyete başlayan ilk kuruluş olduğunu belirtti.

Eleştiren devletten "e"leştiren devlete geçtik

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Yıldırım ise, daha önce devlet dairelerinde yazılan resmi yazıların, bu yazıların altına basılan mühürlerin ve bu yazıların zarfa konulup gönderilme işinin artık elektronik hale geldiğini anlattı. Bu işin, elektronik yani sanal ortamda güvenli haberleşme sistemi olduğunu kaydeden Yıldırım, "KEP sanal ortamda güvenli haberleşme sistemidir. Burada yapılan her işlem hukuki sonuç doğurur" dedi.

Bir Çin atasözünde, binlerce kilometrelik yolculukların bile "tek bir adımla" başladığının anlatıldığını belirten Yıldırım, bugün binlerce kilometrelik adımların tek bir tuşla başladığını, binlerce kilometrelik yolculukların saniyeler sürdüğünü söyledi. Artık binlerce kilometrelik yolculukların tek bir tuşla yapıldığını, sanal ortamın gücünün de buradan ortaya çıktığını vurgulayan Yıldırım, "Sanal ortamda yapılan işler zamandan da maliyetten de tasarruf sağlıyor. Devlet-vatandaş gerginliği yaşanmıyor. Eleştiren devletten, 'e'leştiren devlete geçiş yaptık. 570'e varan değişik kalemde e-devlet kapısında hizmet veriliyor. 2013 e-devlet hizmetlerinde hamle yılıdır" diye konuştu.

"Kalite asla tesadüf değil, akıllı bir gayretin sonucudur" diyen Yıldırım, yapılan işlerin tesadüfî olmadığını, arkasında 4 yıllık zahmetli bir çalışma yürütüldüğünü, hukuki altyapı, yazılım ve donanımın yapıldığını söyledi.

Daha sonra, PTT Genel Müdürü Tural, Bakan Yıldırım'ın e-postasına, güvenli ve resmi belge niteliği taşıyan elektronik posta gönderdi.

İhracat stratejisi üzerine

Son söyleneceği baştan söylemek gerekirse: İhracat amaç değil araçtır. Amaç, toplumun (değer) ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Bir şeyin (değer)i, ona sahip olmaktan doğan tüm hak ve çıkarların toplamı olarak tanımlanabilir.

Tınaz Titiz (*)

İnsanoğlu hangi uygarlık düzeyinde yaşarsa yaşasın, ihtiyaç ve isteklerinin karşılanması sorunu ile yaşam boyu uğraşmak zorundadır.
Bu yolda kendi ihtiyaçlarını karşılamak için, başkalarının ihtiyaçlarını karşılamaya razı olan kişi, karşısındakilerden göreceli zekâ, kurnazlık veya zorbalık üstünlüğüyle bu takas işleminde avantaj sağlamak ister. Yani, ihtiyacının (değer)inden daha az zaman + çaba + para + vd (değer) harcamaya çalışır. Bu aslında bir (değer) değişimi, yani takas işlemidir.
Takas işlemine esneklik kazandırmak amacıyla oluşmuş pazar sisteminde kullanılan para, standardize edilmiş (değer) olup, herhangi bir 1 birim para, o birimdeki paranın ne kadar emek veya üzüm ya da "şey" almaya yeter olduğunun ölçüsüdür.
(Not: Bu standardizasyon sıradan insanlar için olup, aklı, kurnazlığı ya da zorbalığı daha yüksek olanlar için söz konusu değildir. Onların para birimleri ne olursa olsun, 1 birim paraları herkesinkinden "daha fazla eşit"tirler.) J
Buna göre örneğin, ithal etmek zorunda olduğumuz petrolün bedelini ödemek için:
- Ürettiğiniz (değer)lerin ihtiyaç fazlasını vererek satın alacağınız, kabul edilir bir para birimi (yani döviz) ile ya da
- (Değer)i söz konusu bedele eşdeğer olabilen bir mal veya hizmet karşılığında (ihracat).

Alan ve satanların, her iki durumda da bu işlemlerden tek beklentisi vardır: Verdiği (değer)den daha fazlasını almak; en kötü durumda başabaş olmak. Bunun için akıl, kurnazlık ve sopa gibi etkili araçlar kullanılır.
Herkesin bildiği bu ansiklopedik bilginin tekrarlanmasındaki amaç kimseye bir şeyler öğretmek gibi absürd bir amaç olmayıp, en derinde yerleşmiş olduğu için çoğu zaman gözden kaçmaya en yakın olabilen bilgilerin üzerine üfleyip tozları uçurmaktır.

Türkiye'nin sorunu ihracat değil (değer) üretimidir

Türkiye'ye (değer) kazandırabilecek zenginlikteki ülkeler, fındık, alüminyum tencere, torna tezgâhı ya da otomobil üretemedikleri için Türkiye'den ithalat yapmıyorlar. Türkiye, o mal / hizmetlerin o ülkelerdeki (değer)lerden daha düşük (değer) karşılığında –yani döviz geliri karşılığında- ihraç ediyor da onun için..
Böylece, Türkiye'den dışarı bir (değer) transferi oluyor. Halbuki bizim (değer) açığımız olduğu için transferin ters yönde olmasına ihtiyacımız var. Bir bakıma ihracat yapıp (değer) kazanmak amaçlanırken, ürünle birlikte (değer) de ihraç etmiş oluyoruz.
Ama mesela yüksek teknolojili silah (İsrail), domates tohumu (Hollanda) ya da banker (Belçika) ihraç eden bir ülke, (değer) ithal etmiş oluyor. Ne ilginç bir matematik değil mi!

Çünkü bu bir katma değer savaşıdır

Türkiye iki tür ülkeye ihracat yapabiliyor:

(1) İhtiyacı olan (değer)leri üretemeyen ülkelere –ki bu, o ülkeler için bir zorunluluktur-. Türkiye bu ülkelere ihracat yaparken az da olsa aslında (değer) ithal etmiş olur.
(2) İhtiyacı olan (değer)leri üretebilen, ama üretim maliyetleri (=değer) yüksek olduğu için, daha düşük maliyetlerle (değer) üretebilen ülkelerden ithal edip, (değer) ithalini de becerebilen ülkeler.

Zengin ve gelişmiş ülkelere Türkiye'nin ihracatı, ihraç edilen (değer)ler onların maliyetlerinden (değer) düşükse gerçekleşebiliyor.

Bu nedenle de, nominal değeri yüksek olan TL, Türkiye'nin net değer kaybı anlamına geliyor.
Görülüyor ki, ikinci sırada sayılan ülkelerle bir (değer) transferi savaşı yaşanıyor.
Kim ürettiği ürünün maliyetini (-değer) azaltıp, satış fiyatını (+değer) artırabiliyor ve yine de hedef ülke maliyetlerinin altında kalabiliyorsa, Türkiye'ye bir (değer) katıyor.
Böylece oluşan katma değer, düşük (değer) harcayıp yüksek (değer) üretebilmek anlamına geliyor.
Bu ise, üretimin her türlü girdisinin maliyetini (-değer) artıran sorunları çözebildikçe katma değer'in artması demektir. Yani Katma Değer = Sorunlarını Çözebilme Kabiliyeti' demektir.

Katma değeri düşük ihracat bir ölümcül sarmaldır

Bu açıklamalara göre salt ihracat artışı bir hedef olamaz. Düşük katma değerli ihracat, bir ülkenin çeşitli türde (değer)lerini, daha düşük (değer)ler karşılığında takas etmek demektir. Bu sürekli olduğu takdirde ise ölümcül sonuçlar vermesi kaçınılmazdır.

Katma değeri kimler üretmeli?

Genel ve o derecede basit kural, katma değer (KD) üretim sorumluluğunun her zaman, her yerde, herkesçe ve her bağlamda olduğudur. Örneğin:
-İletişimde KD (değer iletişimi),
-Bilgi KD: Man, Machine, Material, Money, Marketing, Management (6M) girdilerini birbirine bağlayan çekirdek element "bilgi"dir. Bu 7'nci element küçük olduğu takdirde diğer 6 element bir önem taşımıyor.

-Güvenlik görevlisi ve KD: Korumakla yükümlü olduğu yere hırsız / uğursuz uğramaması, uğrarsa zarar verememesini en iyi yapabilecek beceri ve bilgiye sahip olunması.

-Yönetim Kurulu Başkanı ve KD: Yönettiği kurumun kaynaklarını en az maliyet ve en çok etkililikte yönetebilme bilgi ve becerisine sahip olunması.

Özetle, KD üretiminden sorumlu olmayan hiç bir yurttaş olmamalıdır. Bir başka deyişle KD üretimi belirli bir sınıfın değil, tüm yurttaşların –kendilerinin ve gelecek nesillerinin- varlıklarını sürdürebilmeleri için zorunlu işlevleridir.

Tüm nüfusu sarmalayan böylesi bir vizyon, bir kişi ya da kurumun işi olamaz. Bunun nasıl gerçekleştirilebileceği kuşkusuz güç ama mümkün bir iştir. Ama ilk adım, bundan daha önemli çok az işimizin olduğunun takdiridir.

Değer üretimi -ihracatı da kapsar- için bir vizyon önerisi

"Cumhuriyet'in kuruluşunun 100'ncü yılında, toplumsal rekabet gücü'nün bir ölçüsü olan Rekabet Gücü Endeksi ve İnsani Gelişme Endeksleri'nde ilk 10 sıra içinde yer almak."
Ya da da daha sembolik bir deyişle "100. yıl'a kadar, sorunlarının çözümü için kurtarıcıya ihtiyaç duymayan bir sorun çözme kabiliyeti düzeyine sahip bir toplumsal yapıya erişmek".

Bu bağlamda çeşitli ifadeler geliştirilebilir; ama öz, "rakiplerimizle yarışabilecek düzeyde katma değer üretebilecek bir sorun çözebilirliğe erişmek"tir.

(*) 1988-89 Kültür ve Turizm Bakanı, 1985-88 yıllarında İstihdam, Bilim ve Teknolojiden sorumlu Devlet Bakanı

Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi kurulacak

e-devlet ile ilgili koordinasyonu Ulaştırma Bakanlığı sağlayacak, uygulamalara TÜBİTAK ve TÜRKSAT teknik danışmanlık verecek, projeler özel sektör eliyle yürütülecek. İhalelere katılan firmalara belli standartlar getirilecek, kamunun kullandığı ortak yazılımlar toplu alınacak.

1983 yılında kurulan, ilk toplantısını 9 Ekim 1989'da yapan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK), 25. toplantısı, Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığında yapıldı. Vali Galip Demirel Ankara Vilayetler Evi'nde gerçekleştirilen toplantıya, aralarında dört Başbakan Yardımcısının yanı sıra 10 Bakanın da bulunduğu 90'dan fazla üst düzey yetkili katıldı.

Ana gündemi "Türkiye e-Devlet Değerlendirmesi" ve "Üstün Yetenekli Bireyler" olan toplantı; Başbakan Erdoğan'ın açılış konuşmasıyla başladı ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak ile Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı Dr. Emin Zararsız'ın sunuşlarıyla devam etti. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 25. toplantısında, "Üstün Yetenekli Bireyler Stratejisi'nin İzlenmesi"; "e-Devlet Organizasyonu Yönetim Modeli Çalışmalarının Yapılması"; "e-Devlet Uygulamaları Hizmet Alımları için Firma Belgelendirme Sistemi Oluşturulması"; "Ulusal Veri Merkezi Çalışmalarının Yapılması" ; "Kurumların İhtiyaç Duyduğu Paket Program Çözümlerinin Toplu Alım Yöntemi ile Tedarik Edilmesi" ve "Sağlık Alanının Öncelikli Alan Olması" başlıklarında altı yeni karar alındı.

Alınan yeni kararların yanında BTYK'nın 19. toplantısında alınan "Üstün Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı 2009-2013" kararı kapsamındaki çalışmalar tamamlanarak, sonuçlandırıldı.

BTYK kararları uyarınca, e-devlet ile ilgili koordinasyonu Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı sağlayacak, e-devlet uygulamalarında TÜBİTAK ve TÜRKSAT, teknik danışmanlık verecek ancak projeler özel sektör eliyle yürütülecek. E-devlet ihalelerine katılan firmalara belli standartlar gelirken kamunun kullandığı ortak yazılımlar artık toplu alımla tedarik edilecek. Bu arada Türkiye'nin açık kaynak programlarını yerlileştirme çalışmalarına başladığı açıklandı.

Erdoğan: Savunma sanayinde Türkiye'yi, teknoloji ve ürün ihraç eder hale getirmekte kararlıyız

Toplantının açılışında konuşan Başbakan Erdoğan, Türkiye'nin birçok alanda kendi kendine yetebilen bir ülke konumuna ulaştığını ve bu başarıda kurumlararası diyalog ve işbirliğinin önemine işaret etti. Türkiye'yi tüm alanlarda olduğu gibi bilim, teknoloji ve yenilik alanlarında da 2023 yılına dek dünyanın en ileri ve en gelişmiş 10 ülkeden biri durumuna getirmeyi amaçladıklarına dikkat çeken Erdoğan, "Özellikle savunma sanayi konusunda Türkiye'yi sadece kendi kendine yeterli bir ülke hâline getirmekle kalmayıp

dünyaya teknoloji ve ürün ihraç eden bir ülke hâline getirmekte kararlıyız" dedi.
Savunma sanayi başta olmak üzere, bazı alanları himayeleri altına aldıklarını dile getiren Erdoğan, Türkiye'nin milli seyir füzesini üreten, akıllı bombasını, füze gözünü, dünyada sayılı ülkenin geliştirebildiği ısıl pil teknolojisini kendi olanaklarıyla ve mühendisleriyle geliştiren bir ülke durumunda olduğunun altını çizdi.
Uydu ve uzay konusunda da açıklamalarda bulunan, Göktürk-2 uydusunun geçen ay ve Rasat uydusunun da önceki yıl uzaya gönderildiğini anımsatan Erdoğan, kendi uydusunu, uydu fırlatma rampasını ve ileri teknolojili savunma sanayisini oluşturan bir ülke olmak için yol alındığını söyledi.
Katma değeri yüksek proje üretme kararı doğrultusunda geliştirilen "Akıllı Kimlik Kartı Projesi"nin tamamlandığını, yerli cip ve milli yazılıma sahip kartların hayatın her alanında kullanılacağını müjdeleyen Erdoğan "Sağlık hizmetlerinden sosyal güvenliğe, ulaşımdan alışverişe kadar hayatın her alanında büyük kolaylıklar sağlayacak bu kartların dağıtımına bu yıl başlıyoruz. Hedefimiz 2015 yılı sonuna kadar bütün vatandaşlarımızın akıllı kimlik kartlarına sahip olmalarını sağlamaktır" diye konuştu.

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak, BTYK'de e-devlet uygulamalarının devlet ve vatandaşlar için kritikliğini aktaran bir sunum yaptı. E-devlet sisteminin vatandaş, kamu kurumları ve kamu kurumu çalışanları için hangi alanlarda katma değer sağladığını anlatan Prof. Altunbaşak, başarılı bir e-devlet sisteminin kurulması için atılması gereken adımları paylaştı. Altunbaşak sunumunda ayrıca, dünyadaki başarılı e-devlet sistem ve uygulamalarının incelenmesiyle oluşturulan model ve önerileri aktardı.
Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından hazırlanan Üstün Yetenekli Bireyler Strateji ve Uygulama Planı 2013-2017'nin ayrıntıları, MEB Müsteşarı Dr. Emin Zararsız tarafından bir sunumla paylaşıldı. Sunumda; üstün yetenekli bireylerin eğitimine dair modeller ve Türkiye için önerilen yol haritası aktarıldı.
Sunumların ardından, son 6 aydaki gelişmeler Yüksek Kurul tarafından tartışıldı. BTYK'nın 25. toplantısında altı yeni karar alındı ve bir karar tamamlanarak sonuçlandırıldı.

Kamunun kullandığı ortak yazılımlar toplu alınacak

BTYK toplantısında alınan kararları, ertesi gün Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün açıkladı. Bakan Ergün, yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye'nin kalkınmasına, refahına, vatandaşın mutluluğuna en çok ve en hızlı etki edecek konularda yapılan çalışmalara TÜBİTAK aracılığıyla Ar-Ge kaynağı ayırdıklarını anımsattı. Bakan Ergün, bu kapsamda bilgi ve iletişim teknolojileri ile e-devlet uygulamalarının öne çıkan konulardan olduğunu kaydetti. e-devlet uygulamalarının yaygınlaştırılmasıyla verimlilik artışı sağlanacağını, zamandan ve maliyetten tasarruf edileceğini vurgulayan Ergün, e-devlet ile ilgili koordinasyonu Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın yürüteceğini ve e-devlet çalışmalarının tek merkezden (e-devlet kapısından) yapılacağını belirtti.
e-devlet uygulamalarında TÜBİTAK ve TÜRKSAT gibi kurumların teknik danışmanlık vermesine ancak e-devlet projelerinin özel sektör eliyle yürütülmesine karar verildiğini bildiren Ergün, dünyada yazılım konusunda belli standartların olduğuna (Örneğin Carnegi Mellon Üniversitesi Yazılım Mühendisliği Enstitüsü tarafından geliştirilen Bütünleşik Yetenek Olgunluk Modeli 'Capability Maturity Model Integration- CMMI),belgelendirme sistemi) işaret edip bu tür bir belgelendirme sistemine yönelik çalışmaların başlatılacağını duyurdu.

Türkiye'de çok sayıda yazılımın kamu kurumlarında ortak olarak kullanıldığına dikkat çeken Ergün "Bu yazılımları her kurum ayrı ayrı satın alıyor. Bu durumda her kurumun talebi düşük olduğu için, yüksek fiyatlar çıkabiliyor. Tüm kurumların temel yazılım ihtiyaçları toplansa ve devlet tek bir alıcı olarak satıcının karşısına çıksa daha düşük fiyat alınabilir diye düşünüyoruz. Tıpkı SGK'nin ilaç alımında tek bir kamu müşterisi olarak çıkması gibi. Bu kapsamda gerekli çalışmalar başlatılacak ve BTYK toplantılarına raporlanacak" ifadesini kullandı.

"Ulusal Veri Merkezi" geliyor

Toplantıda ayrıca tasarrufu ve kamu kurumları arasında veri paylaşımını artırmak, siber tehditlere karşı daha güçlü bir yapılanma sağlamak için "Ulusal Veri Merkezi" çalışmalarının başlatılmasına karar verildiğini de açıklayan Ergün, bu çalışmaları Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın yürüteceğini bildirdi.
Türkiye'de kamu kurumlarının ve özel sektörün kullandığı paket programlar olduğuna değinen Ergün, şöyle devam etti: "Bunlar hemen herkesin kullandığı paket programlar. Bu paket programların firmalar tarafından çıkarılan ücretli versiyonları var, bir de yazılımcıların kolektif olarak geliştirdikleri ücretsiz versiyonları var. Açık kaynak ve ücretsiz versiyonların ücretli olanlardan bazı konularda daha iyi olduğu bile söylenebilir. Fakat bu açık kaynak yazılımların arkasında duran bir firma olmadığı için kurumlar veya özel sektör risk almayıp, ücretli versiyonlarını kullanıyor. Aynı kalitede ücretsiz versiyonlar varken, yüz milyonlarca dolar dışarıya yazılım lisansı ödüyoruz. TÜBİTAK, Pardus ile bu durumu değiştirmek için önemli bir adım attı. Linux, bir açık kaynak işletim sistemi. TÜBİTAK, Linux kodunu aldı, bir takım değişikliklerle Pardus'u çıkardı ve arkasında durdu. İşte şimdi Pardus'tan elde ettiğimiz tecrübe ile diğer açık kaynak programlarını yerlileştirme çalışmalarına başladık."

e-Devlet Organizasyonu Yönetim Modeli Çalışmalarının Yapılması [2013/102]

KARAR

e-Devlet çalışmalarının yürütülmesi ve koordinasyonuna yönelik ekteki organizasyon modelinin geliştirilerek Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 26. Toplantısına sunulmasına karar verilmiştir.

SORUMLU KURULUŞLAR

- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

İLGİLİ KURULUŞLAR

- Başbakanlık
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Kalkınma Bakanlığı
- TÜBİTAK
- TÜRKSAT

GEREKÇE

e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kurumsal Yapılanması hakkında, 2003/12[1], 2003/48[2] ve 2007/7[3] sayılı Başbakanlık Genelgeleri ile e-Devlete ilişkin konular dahil ülkemizin bilgi toplumuna dönüşüm sürecine ilişkin önemli adımlar atılmıştır.

Sürecin bugün geldiği aşamada, Ulusal Bilgi Toplumu Stratejileri doğrultusunda e-Devlet ile ilgili eylemlerin hedeflenen sürelerde hayata geçirilmesi için gerekli koordinasyonu sağlayabilecek kamunun katılım ve sahiplenmesini de temin edecek üst seviye bir yapıya ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Ayrıca, bakanlıkları ilgilendiren e-Dönüşüm projelerinde önemli ilerlemeler kaydedilmiş olmakla beraber, projelerin hedefine ulaşması, idari gereksinimlerin karşılanması ve üst düzey sahiplenme olması için her kurumda bu konuda üst düzey bir temsilcinin bulunması gerekmektedir.

Bunun yanında e-Devlet hizmetlerinde veri paylaşımı, entegrasyon vb. konularında kurumlar arası işbirliği sağlamak üzere, kurumların temsilcilerinden oluşan, kurumlardaki paralel çalışmayı temin edecek bir yapıya gerek duyulmaktadır.

Bakanlıkların e-Devlet projelerindeki üst düzey danışmanlık ihtiyaçlarını karşılamak, kurumlar üstü ortak altyapı ve projelerde e-Devlet Koordinasyon Kuruluna teknoloji danışmanlığı sağlamak üzere teknik danışmanlık biriminin oluşturulmasına ve konuyla ilgili yetkin ve tecrübe sahibi kamu kaynaklı kurum ve kuruluşlardan destek alınmasına da ihtiyaç vardır.

Bu kapsamda e-Devlet yönetim modelinin hayata geçirilmesi için çalışma yapılması önem arz etmektedir.

[1] 2003/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile müsteşar yardımcıları ve Sivil Toplum Kuruluşları başkanlarından oluşan Danışma Kurulu oluşturulmuş ve Devlet Planlama Teşkilatı Bilgi Toplumu Dairesi görevlendirilmiştir.

[2] 2003/48 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu kurulmuştur.

[3] 2007/7 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Dönüşüm Liderleri Kurulu, e-Dönüşüm Türkiye Danışma Kurulu oluşturulmuş ve e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu genişletilmiştir.

EK

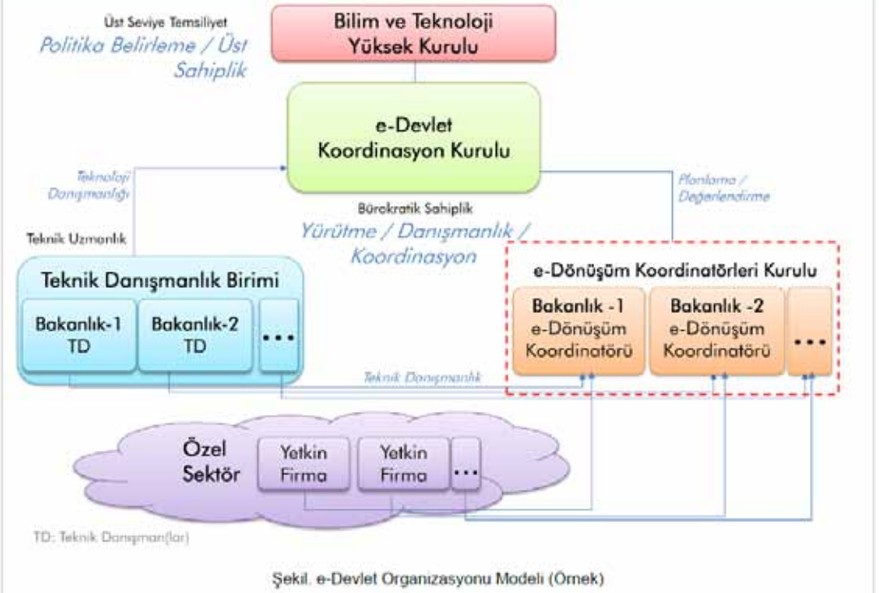

Şekil. e-Devlet Organizasyonu Modeli (Örnek)

Ulusal Veri Merkezi Çalışmalarının Yapılması [2013/104]

KARAR

Kamu kurumlarının veri merkezlerinin birleştirilmesine yönelik hukuki, teknik ve idari yapılanma modelinin oluşturulmasına ve Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi'nin kurulması çalışmalarının yapılmasına karar verilmiştir.

SORUMLU KURULUŞLAR

- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

İLGİLİ KURULUŞLAR

- Başbakanlık
- Kalkınma Bakanlığı
- TÜBİTAK
- TÜRKSAT

GEREKÇE

Ülkemizde kurumlar e-Devlet hizmetlerini verebilmek için kendi altyapılarını geliştirmektedir.

Dünyadaki örnekler incelendiğinde veri merkezlerinin birleştirilmesine dair eğilim gözlemlenmektedir.

Güney Kore'nin 48 merkezi kamu idaresinin bilgi sistemleri 2 ayrı şehre konumlandırılacak şekilde tek bir veri merkezinde birleştirilmiştir. Bu sayede yedeklilik, felaket kurtarma merkezi, siber güvenlik, iş sürekliliği, kamu bulutu, etkin işletme maliyeti, kurumlar arası veri paylaşımı gibi hususların tamamına çözüm sağlanmıştır.

ABD, bulut bilişim ve ortak veri merkezi yaklaşımlarıyla 2015 yılına kadar 800'den fazla veri merkezini kapatmayı planlamaktadır[1]. Bu kapsamda 2015 yılı sonunda 3 Milyar ABD Doları tasarruf edilmesi öngörülmektedir.

İdari ihtiyaçlar, tasarruf imkânı ve siber güvenlik gereksinimleri doğrultusunda, halen her kurumda müstakil olarak işletilmekte olan veri merkezlerinin tek bir çatı altında birleştirilerek Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi'nin kurulması önem arz etmektedir.

1- ABD Bütçe ve Yönetim Ofisi, Mükerrer Veri Merkezlerinin Kapatılması, http://www.whitehouse.gov/blog/2011/07/20/shutting-down-duplicative-data-centers, Erişim: 10.2012

Coğrafi bilgi sistemleri, dünyada yıllık

7 milyar Dolarlık bir pazar

Sağlıklı verilere ulaşmak mümkün değil ancak CBS'nin dünyada yıllık 7 milyar Dolarlık bir pazar yarattığı belirtiliyor. Yaklaşık 30 yıl önce başlayan uygulamalarla Türkiye'de de kullanılan CBS'de farklı kuruluşlarca üretilen verilerin tüm kuruluşlar arasında paylaşımını sağlayacak yeni düzenlemelere ihtiyaç duyuluyor.

Fatma Ağaç

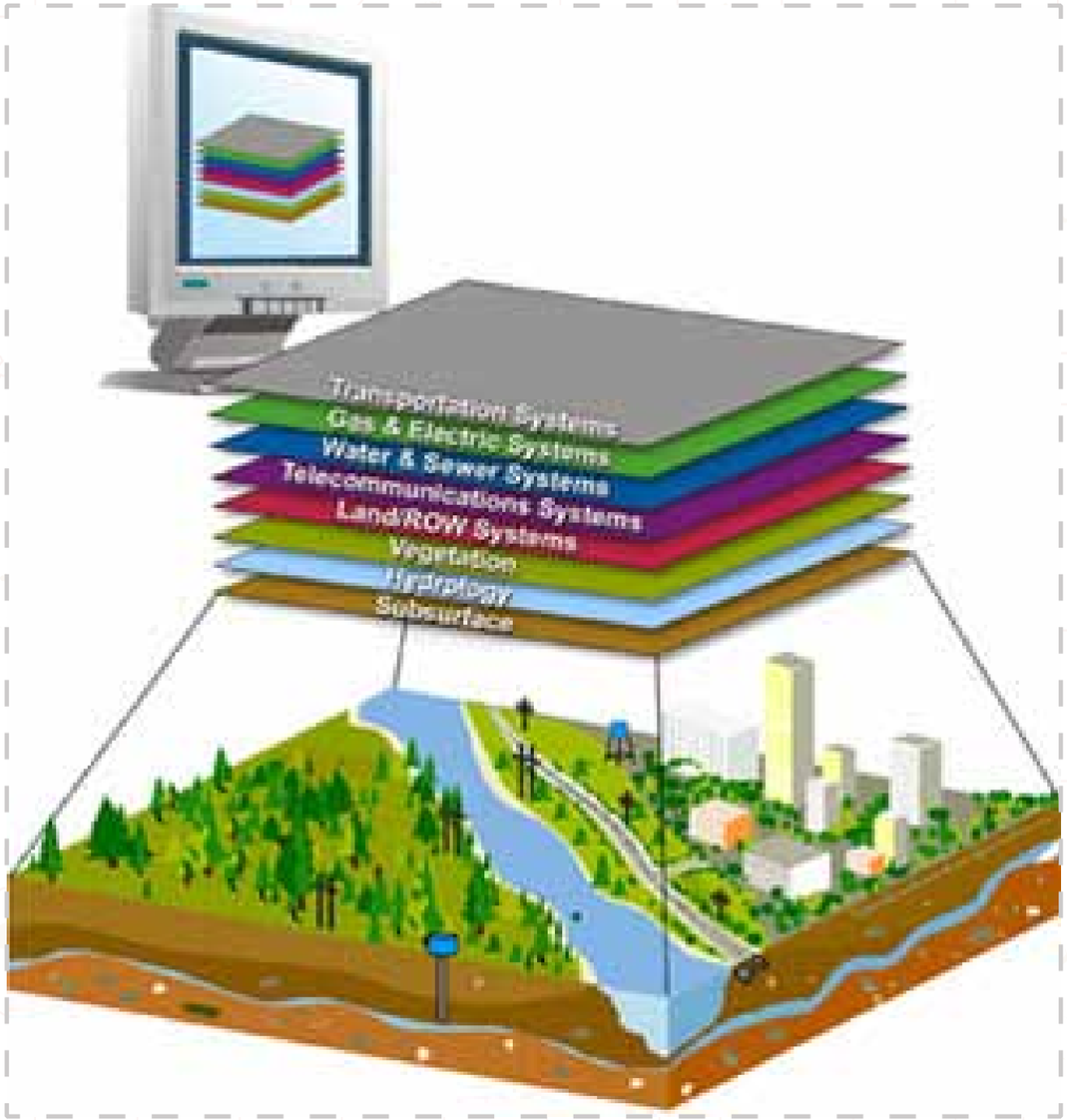

Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) sektörü, 1960'lı yılların başında başladı, 1980'lerin ortasında masa üstü uygulamalar ile ülkemizde görüldü, 1990'ların sonunda Web bazlı, son yıllarda ise bulut teknolojisi kullanılarak yapılabiliyor. CBS, mekânsal konum bilgisine dayalı pekçok sektöre altyapı sağlayıp çok sayıda kurum ve meslekte uygulma alanı bularak pekçok projenin yatırım programlarına giriyor. Bu konuda ülkemiz ve dünyada sağlıklı verilere ulaşmak mümkün olmamakla birlikte dünyada yıllık 7 milyar Dolarlık bir pazar yarattığı tahmin ediliyor.

İngilizce Geographical Information Systems (GIS) ifadesinin Türkçe'ye çevrilmiş hali Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS). Kullanıcıların çok farklı disiplinlerden olması nedeniyle, bu kavram da değişik şekillerde tanımlanıyor. Özellikle CBS'nin dünyada konumsal bilgi ile ilgilenen kişi, kurum ve kuruluşlar arasında geniş bir merak uyandırması, gelişmelerdeki hızlı değişiklikler, ticari beklentiler, farklı uygulama ve fikirler, CBS'nin standart bir tanımının yapılmasına henüz izin vermiyor. CBS, bazı araştırmacılara göre, konumsal bilgi sistemlerin tümünü içeren ve coğrafi bilgiyi irdeleyen bir bilimsel kavram, bazılarına göre; konumsal bilgileri dijital yapıya kavuşturan bilgisayar tabanlı bir araç, bazılarına göre de; organizasyona yardımcı olan bir veri tabanı yönetim sistemi olarak nitelendiriliyor. Buna göre en genel haliyle CBS'nin tanımı şöyle: "Coğrafi Bilgi Sistemleri; konuma dayalı gözlemlerle elde edilen grafik ve grafik olmayan bilgilerin toplanması, saklanması, işlenmesi ve kullanıcıya sunulması işlevlerini bütünlük içerisinde gerçekleştiren bir bilgi sistemi."

CBS, yeryüzüne ait bilgileri, coğrafik anlamda birbiriyle ilişkilendirilmiş tematik harita katmanları gibi kabul ederek saklar. Bu basit ancak konumsal bilgilerin değerlendirilmesi açısından son derece güçlü bir yaklaşım. Bu yaklaşım, örneğin, dağıtım görevi üstlenmiş taşıma araçlarının optimum yük dağıtımından, planlamaya dayalı uygulamalara ait detay kayıtlarına, atmosferdeki değişimlerin modellenmesine kadar birçok gerçek dünya probleminin çözümüne olanak sağlar.

Dünyada CBS

Özellikle teknolojik açıdan gelişmiş olarak değerlendirilen ülkelerde coğrafi bilgi ile ilgili faaliyetler (coğrafi bilgi üretimi ve güncelleştirme, coğrafi bilgi paylaşımı, coğrafi bilgi standartları hazırlama ve kalite kontrolü, bu faaliyetlere ilişkin

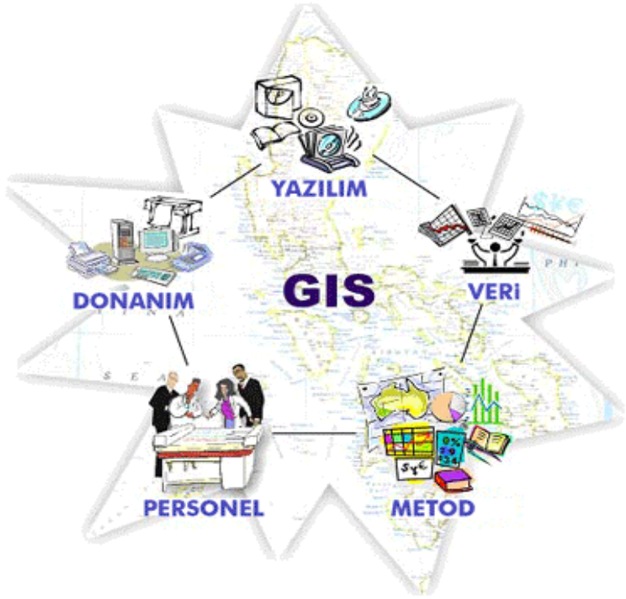

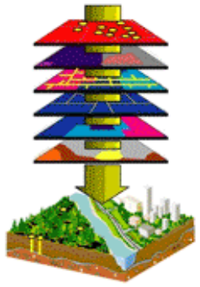

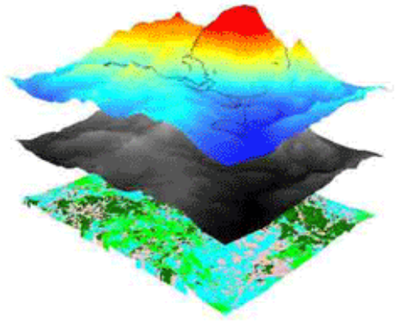

görev ve sorumlulukların tanımlanması ve kontrolü, vb faaliyetler), ulusal düzeyde yasa ile oluşturulup görevlendirilmiş bir "uzmanlar kurulu" tarafından tanımlanıyor, yönlendiriliyor, koordine ediliyor, izleniyor. Bu faaliyetlere ilişkin teknik ve idari düzenlemeler (kanun, yönetmelik, yönerge) hazırlanıyor. CBS faaliyetlerini, uluslararası düzeyde düzenlemeye çalışan kuruluşlar oluşturulurken ulusal düzeydeki CBS faaliyetleri, bölgesel düzeyde koordinasyon ve entegrasyonuna ilişkin proje çalışmaları de devam ediyor.

Türkiye'nin ulusal coğrafi veri altyapısı

Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde olan Türkiye'de, parsel bazında bilgi sistemi olarak da tanımlanabilecek olan harita-tapu ve kadastro faaliyetlerinin bilgi teknolojileri kapsamında modellenebilmesi ve kullanıcılarına sunulması, sürdürülebilir kalkınmanın temel elemanı olarak değerlendiriliyor.
e-Dönüşüm Türkiye Kısa Dönem Eylem Planı'nda, bilgi ve iletişim teknolojileri politikaları ve mevzuatının öncelikle Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde gözden geçirilerek yeniden düzenlenip e-Avrupa 2005 Girişimi hedefleri göz önünde bulunduran eylemlere yer verildi. Bu çerçevede, Kısa Dönem Eylem Planı'nda 47 no'lu "Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin oluşturulması için bir ön çalışma yapılması" kararlaştırıldı, sorumlu kuruluş olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü (TKGM) belirlendi.
TKGM koordinatörlüğünde, Harita Genel Komutanlığı'nın da katkılarıyla, kamu kurum ve kuruluşları, belediye ve üniversite temsilcilerinden oluşturulan çalışma grubu ile yürütülen çalışmalar, eylem takvimine uygun olarak bu raporun hazırlanması ile sonuçlandı. Raporda, ülkemizdeki ve dünyadaki coğrafi bilgi sistemi çalışmaları incelendi, detaylı mevcut durum analizleri yapıldı, sorunlar belirlendi, beklentiler ortaya kondu ve 2005 yılı Uygulama Planı önerisi getirildi.
Türkiye Ulusal Coğrafi Veri Altyapısı, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Projesi'ne (TUCBS) veri sağlamak amacıyla 2004 ve 2007 yılları arasında ilgili kurum ve kuruluşların kullanımına açık, teknolojik gelişmelere uygun bir e-dönüşüm projesi olarak biliniyor. Proje öngörüldüğü gibi 2007'de Türkiye genelinde tamamlandı ve kullanılmaya başlandı.
Projede, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığı öncesinde özellikle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün mekânsal bazlı haritaya dayalı Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) sistemine diğer kurumlar ile işbirliği içerisinde veri eklenmesi amaçlandı. Türkiye'de birçok kamu kurumu tarafından harita ve harita bilgisi üretiliyor. Kurumlar arasında üretim koordinasyonunu sağlamak ve tekrarlanan harita ve harita bilgisi üretimini engellemek amacıyla, bu proje kapsamında,

projeye yardımcı olması için Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri Üretim Yönetmeliği 15 Temmuz 2005'te 25876 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe girdi. Bu sayede, katılımcı kuruluşların sisteme tam olarak odaklanması sağlandı.
TUCBS Projesi, 28 Temmuz 2006 tarihli ve 26242 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve verinin üretildiği yerden sunulmasını öngören Bilgi Toplumu Stratejisi'nin Kamu Yönetiminde Modernizasyon başlığında yer alan eylem planında 75 nolu eylem "Coğrafi Bilgi Altyapısı Kurulumu" projesi Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğunda yürütüldü.
TUCBS Projesi'ne ilişkin fizibilite etüdü hazırlama hizmeti, 5809 sayılı kanunun 67. maddesi kapsamında TÜRKSAT'tan doğrudan alındı. 29 Haziran 2009'da Adana, İzmir, Mersin ve Manisa illerini kapsayan 1/5000 Ölçekli Sayısal Renkli Ortofoto Üretim İşleri ihaleleri tamamlandı.
Ulusal düzeyde teknolojik gelişmelere ve INSPIRE Direktifine uygun CBS altyapısı kurulması, kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri ortak altyapı üzerinden kullanıcılara sunmaları amacıyla bir Web portalı oluşturulması, coğrafi verilerin tüm kullanıcı kurumların ihtiyaçlarına yanıt verecek şekilde içerik standartları ve coğrafi veri değişim standartlarının belirlenmesini amaçlayan bir e-devlet projesi (Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi-TUCBS).

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı CBS Genel Müdürlüğü kuruldu

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü sorumluluğunda yürütülen Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı (CBSA) Kurulumu Fizibilite Etüdü Raporu hazırlandı ve 27 Ocak 2011'de Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Müsteşarlığı'na iletildi. Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin kurulması ve geliştirilmesi görevi,

644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'ne verildiği için artık bu konudaki çalışmalar Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülüyor.
61.Hükümetin kurulmasıyla birlikte yapılan son düzenlemeler kapsamında yeni kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü adı altında bir genel müdürlük kuruldu.
CBS Genel Müdürlüğünün yasa ile verilmiş temel görevleri şöyle sıralanıyor:
a) Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapmak ve yaptırmak.
b) Çağdaş coğrafi bilgi teknolojilerinin ülkede etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını teşvik etmek ve eşgüdümü sağlamak.
c) Coğrafi veri ve bilginin ulusal düzeyde üretimine, kalitesine ve paylaşımına yönelik standartlar ile bunlara ilişkin temel politika ve stratejilerin belirlenmesini sağlamak ve gerekli mevzuatı hazırlamak.
ç) Coğrafi bilgi sistemleri konusunda ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen çalışmalarda ülkemizi temsil etmek, işbirliği ve uyum çalışmalarını koordine etmek.
d) Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamına giren tüm konularda, resmi ve özel kurum ve kuruluşlarca üretilen verilerin Bakanlık birimlerince kullanılmasını ve değerlendirilmesini sağlamak.
e) Bakanlık hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Bakanlık mekânsal veri altyapısının oluşturulması ve geliştirilmesi ile Bakanlığın ihtiyaç duyacağı her türlü verinin iletilmesi ve temin edilmesi konularında çalışmalar yürütmek.
f) Kent bilgi sistemlerinin standart ve yaygın bir şekilde oluşturulması için gerekli düzenlemeler yapmak.
g) Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kapsamında resmi ve özel kurum ve kuruluşlarca üretilen mekânsal verilerin sunulduğu portalı kurmak ve işletmek.
ğ) Uluslararası veri paylaşım ağlarına katılmak.
h) Coğrafi bilgi sistemleri ile ilgili sertifikasyon ve akreditasyon çalışmalarının yapılmasını sağlamak.
ı) Coğrafi bilgi sistemleri uygulamalarını bütünleyen navigasyon, yönetim, otomasyon ve dokümantasyon sistemleri ile uzaktan algılama tekniği konularında uygulama, düzenleme, geliştirme ve izleme faaliyetlerini yürütmek.
i) Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.
j) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Türkiye'de CBS için standart geliştirme

Bilgisayar ve bilgi teknolojileri, 1990'lardan sonra gerek donanım fiyatlarının gerilemesine, gerekse teknolojik gelişmeyle birlikte kullanımının kolaylaşmasına paralel olarak günlük hayatımızın hemen hemen her alanında kullanılmaya başlandı. Daha önce, devlet kurumları, araştırma kuruluşları ve özel sektörde geleneksel yöntemler ile yapılan bilimsel araştırma ve üretim sonuçları kâğıt dokümanlar veya haritalar olarak saklanıyordu. Bu araştırma ve üretim sonuçları merkezi kütüphanelere veya arşivlere konulsa da, bu bilgilere geniş bir kitle erişim sağlayamıyordu. Dolayısıyla, söz konusu bu veriler üzerinden sadece sınırlı olanaklarla bazı analizlerin yapılabilmesi mümkün oluyordu. Bilgisayar ve bilgi teknolojilerinin gelişmesine ve kullanımının yaygınlaşmasına paralel olarak kağıt ortamında hazırlanılarak muhafaza edilen gözlem, araştırma, üretim sonuçları sayısal ortama aktarılıp doğrudan sayısal ortamda üretilir oldu. Önceleri hazırlanılan veriler bireysel veritabanlarında saklanırken zamanla bilgisayar ağları üzerinden paylaşılmaya başlandı ve eldeki veriler ilişkisel veritabanı mantığına göre yeniden derlenerek tek bir veritabanı üzerinden geniş bir kullanıcı kitlesinin hizmetine açıldı.

Eldeki verilerin doğru, güvenilir ve organize bir şekilde sayısal ortama aktarılıp depolanması ve paylaşıma açılmasıyla, söz konusu verilere kurum içinden veya kurum dışından hızlı ve doğru bir şekilde erişildi, verilerin yeniden değerlendirilmesi, analizlerde kullanılması sağlandı, inceleme ve uygulama alanlarında daha detaylı ve rasyonel çalışmaların yapılması mümkün oldu. Ayrıca, değişik amaçlara göre geliştirilen yazılımların kullanılmaya başlanması sonucu eldeki sayısal verilerden değişik analiz ve sorgulamaların doğrudan yapılması, sonuçların ekranda görüntülenerek istenilen çıktıların alınması, geçmişten geleceğe yönelik ayrıntılı modelleme, araştırma ve analizler yapma olanağı doğdu.

CBS'nin en önemli rollerinden biri, farklı kuruluşlar arasında üretilen verilerin tek başına veya birbirlerine entegre edilerek kullanma olanak sağlaması. Dolayısıyla ideal anlamda oluşturulacak olan bir bilgi sistemi, ancak tüm ilgili kamu kuruluşları tarafından üretilen verilerin bütünleştirilmesiyle sağlanabilir. Ancak, ülkemizde mevcut verilerin üretimi ve dağıtımı konusunda günün teknolojik koşullarına uygun bir

yasal düzenleme henüz mevcut değil. Acilen kamu kuruluşlarınca üretilen ve farklı kuruluşların yetki ve sorumluluğu altında bulanan verilerin tüm kuruluşlar arasında paylaşımını sağlayacak yeni düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç duyuluyor.

Değişik kamu kurum ve kuruluşlarının yetki ve sorumluluklarında üretilen coğrafi bilgilerin ortak bir standartta, tekrarları engelleyerek kısa sürede gerçekleştirmek, üretilmiş verilerin dağıtılmış veritabanları ortamında depolanarak on-line bağlantıyla bilgi değişimlerini sağlamak ve kurumlararası koordinasyon ve işbirliğiyle sayısal coğrafi bilgi üretimi ve paylaşımı standartları belirlemek üzere bir takım çalışmalar yapılıyor. Ulusal düzeyde hazırlanılan coğrafi verilerin doğruluğu için geliştirilen ulusal standart, tüm coğrafi tabanlı haritalara, raster, nokta veya vektör formatında bulunan hava fotoğrafları, uydu görüntüleri, yüzey araştırmaları gibi kaynaklardan üretilmiş konumsal verilere uygulanacak.

Ulusal veritabanı oluşturulması kapsamında doğrudan veya dolaylı olarak konumsal veri toplayan veya üreten tüm kuruluşlar, bu çalışma kapsamında konu ile ilgili tüm standartları benimsemiş olarak faaliyetlerini yürütmeli ve öncelikle kuruluş içerisinde kendi standartlarını oluşturarak Ulusal Veri Doğruluk Standardının tam anlamıyla oluşturulması sağlanmalı. Bu nedenlerle, sayısal coğrafi bilgiler için hem veri toplama, hem de veri değişimini içeren standartların bir an önce belirlenmesi önem taşıyor.

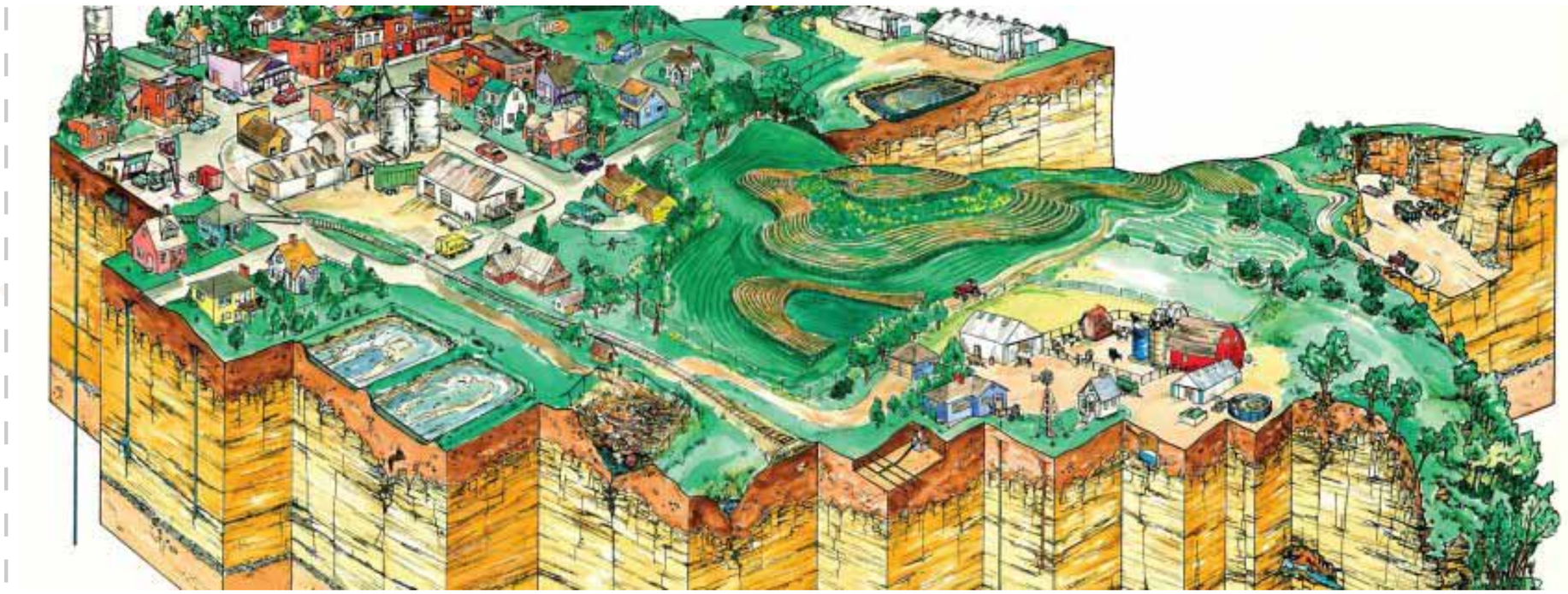

Ulusal coğrafi bilgi sistemi çalışmalarına ilişkin sorularımızı yanıtlayan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürü (TKGM) Davut Güney, harita-tapu ve kadastro faaliyetlerinin bilgi teknolojileri (BT) kapsamında modellenebilmesi ve kullanıcılara sunulmasını, sürdürülebilir kalkınmanın temel elemanı olarak değerlendirildiğini belirtti.

Güney, e-Dönüşüm Türkiye Kısa Dönem Eylem Planı'nda, bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) politikaları ve mevzuatının öncelikle Avrupa Birliği (AB) müktesebatı çerçevesinde gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi gerektiğinin altını çizerek, e-Avrupa 2005 Girişimi hedefleri göz önünde bulundurularak eylemlere yer verildiğini vurguladı. Bu çerçevede, Kısa Dönem Eylem Planı'nda 47 no'lu "Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin oluşturulması için bir ön çalışma yapılmasının" kararlaştırıldığını belirten Güney, sorumlu kuruluş olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün (TKGM) belirlendiğini anımsattı. Güney, TKGM koordinatörlüğünde, Harita Genel Komutanlığı'nın da katkılarıyla, kamu kurum ve kuruluşları, belediye ve üniversite temsilcilerinden oluşturulan çalışma grubu ile bazı çalışmalar yürütüldüğünü söyledi.

CBS çalışmaları hakkında bilgi veren Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü yetkilileri ise, ülkemizde coğrafi bilgi sistemleri kullanımının yaygınlaşması ve coğrafi veriye duyulan ihtiyacın artması ile birlikte 2011'de bu genel müdürlüğün kurulduğu ve genel müdürlüğün kurulmasıyla CBS çalışmalarının ivme kazandığını kaydetti. Yapılan yazılı açıklamada şöyle denildi:

"Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü; Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulmasına, kullanılmasına ve geliştirilmesine dair iş ve işlemleri yapmak, yaptırmak, yerel yönetimlerin planlama, harita, altyapı ve üstyapıya ilişkin faaliyetleri ile ilgili kent bilgi sistemlerinin standartlarının belirlenmesi ve yaygın bir şekilde kullanılmasını teşvik ve Ulusal Coğrafi Bilgi Portalı'nı işletmekle görevlidir."

Gündem:
Coğrafi bilgi sistemleri ve Türkiye'deki durum

CBS'nin bileşenleri

CBS'nin beş temel bileşeni şöyle sıralanıyor:

1) Donanım (hardware): CBS'nin işlemesini mümkün kılan bilgisayar ve buna bağlı yan ürünlerin bütünü donanım olarak adlandırılıyor. Bütün sistem içerisinde en önemli araç olarak gözüken bilgisayar yanında yan donanımlara da ihtiyaç var. Örneğin, yazıcı (printer), çizici (plotter), tarayıcı (scanner), sayısallaştırıcı (digitizer), veri kayıt üniteleri (data collector) gibi cihazlar bilgi teknolojisi araçları olarak CBS için önemli sayılabilecek donanımlar. Bugün bir çok CBS yazılımı farklı donanımlar üzerinde çalışıyor. Merkezileştirilmiş bilgisayar sistemlerinden masaüstü bilgisayarlara, kişisel bilgisayarlardan ağ (network) donanımlı bilgisayar sistemlerine kadar çok değişik donanımlar mevcut.

2) Yazılım (software): Diğer bir deyişle bilgisayarda koşabilen program, coğrafik bilgileri depolamak, analiz etmek ve görüntülemek gibi ihtiyaç ve fonksiyonları kullanıcıya sağlamak üzere, yüksek düzeyli programlama dilleriyle gerçekleştirilen algoritmalar. Yazılımların pek çoğunun ticari amaçlı firmalarca geliştirilip üretilirken üniversite ve benzeri araştırma kurumlarınca da eğitim ve araştırmaya yönelik geliştirilmiş yazılımlar da mevcut. Dünyadaki CBS pazarının önemli bir kısmı yazılım geliştiren firmaların elinde. Bu bakımdan günümüzde CBS, bu tür yazılımlarla neredeyse özdeşleşmiş durumda. En popüler CBS yazılımlarına örmek olarak Arc/Info, Intergraph, MapInfo, SmallWorld, Genesis, Idrisi, Grass vb. verilebilir. Bİr yazılımda olması gereken temel unsurlardan bazıları da ise şunlar:

- Coğrafik veri/bilgi girişi ve işlemi için gerekli araçları bulundurmalı,
- Bir veri tabanı yönetim sistemine sahip olmalı,
- Konumsal sorgulama, analiz ve görüntülemeyi desteklemeli,
- Ek donanımlar ile olan bağlantılar için arayüz desteği sağlamalı.

3) Veri (data): CBS'nin en önemli bileşenlerinde biri de "veri". Grafik yapıdaki coğrafik veriler ile tanımlayıcı nitelikteki öznitelik veya tablo verileri gerekli kaynaklardan toplanabileceği gibi, piyasada bulunan hazır haldeki veriler de satın alınabilir. CBS konumsal veriyi diğer veri kaynaklarıyla birleştirebilir. Böylece birçok kurum ve kuruluşa ait veriler organize edilerek konumsal veriler bütünleştirilir. Veri, uzmanlarca CBS için temel öğe olarak kabul edilirken, elde edilmesi en zor bileşen olarak da görülüyor. Veri kaynaklarının dağınıklığı, çokluğu ve farklı yapılarda olmaları, bu verilerin toplanması için büyük zaman ve maliyet gerektiriyor. Nitekim CBS'ye yönelik kurulması tasarlanan bir sistem için harcanacak zaman ve maliyetin yaklaşık yüzde50'den fazlası veri toplamak için gerekiyor.

4) İnsanlar (people): CBS teknolojisi insanlar olmasa sınırlı bir yapıda olurdu. Çünkü insanlar, gerçek dünyadaki problemleri uygulamak üzere gerekli sistemleri yönetip gelişme planları hazırlar. CBS kullanıcıları, sistemleri tasarlayan ve koruyan uzman teknisyenlerden günlük işlerindeki performanslarını artırmak için bu sistemleri kullanan kişilerden oluşan geniş bir kitle. Dolayısıyla CBS'de insanların istekleri ve yine insanların bu isteklerini karşılamaları gibi bir süreç yaşanır. CBS'nin gelişmesi, mutlaka insanların yani kullanıcıların ona sahip çıkmaları ve konuma bağlı her türlü analiz için CBS'yi kullanabilme yeteneklerini artırmaları ve değişik disiplinlere yine CBS'nin avantajlarını tanıtmakla mümkün.

5) Yöntemler: Başarılı bir CBS, çok iyi tasarlanmış plan ve iş kurallarına göre işler. Bu tür işlevler her kuruma özgü model ve uygulamalar şeklindedir. CBS'nin kurumlar içerisindeki birimler veya kurumlar arasındaki konumsal bilgi akışının verimli bir şekilde sağlanabilmesi için gerekli kuralların yani metotların geliştirilerek uygulanıyor olması gerekir. Konuma dayalı verilerin elde edilerek kullanıcı talebine göre üretilmesi ve sunulması mutlaka belli standartlar yani kurallar çerçevesinde gerçekleşir. Genellikle standartların tespiti şeklinde olan bu uygulamalar, bir bakıma kurumun yapısal organizasyonu ile doğrudan ilgili. Bu amaçla yasal düzenlemelere gidilerek gerekli yönetmelikler hazırlanarak ilkeler belirlenir.

CBS'de temel işlevler

Sağlıklı bir şekilde çalışması için CBS'nin şu dört temel işlevleri yerine getirmesi gerekiyor:

1. Veri toplama: Coğrafik veriler toplanarak, CBS'de kullanılmadan önce mutlaka sayısal yani dijital formata dönüştürülmeli. Verilerin kâğıt ya da harita ortamından bilgisayar ortamına dönüştürülmesi işlemi, sayısallaştırma (digitizing) olarak bilinir. Modern CBS teknolojisinde bu tür işlemler büyük boyutlu projelerde tarama tekniği kullanılarak otomatik araçlarla gerçekleşir. Küçük boyutlu projelerde daha çok masa tipi sayısallaştırıcılar kullanılarak elle sayısallaştırma yapılabilir. Bugün birçok coğrafik veri CBS'ne uyumlu formatta hazır halde piyasada mevcut. Bunlar üretici firmalardan sağlanarak doğrudan kurulacak sisteme aktarılabilir.

2. Veri yönetimi: Küçük boyutlu CBS projelerinde coğrafik bilgilerin sınırlı boyuttaki basit dosyalarda saklanması mümkün. Ancak, veri hacimlerinin geniş ve kapsamlı olması, bunun yanında birden

çok veri gruplarının kullanılması durumunda veri tabanı yönetim sistemleri (data base management systems), verilerin saklanması, organize edilmesi ve yönetilmesine yardımcı olur. Veri tabanı yönetim sistemleri, bir bilgisayar yazılımı olup veri tabanlarını yönetir veya birleştirir. Birçok yapıda tasarlanmış veri tabanı yönetim sistemi var. Ancak CBS için en kullanışlısı ilişkisel (relational) veri tabanı sistemidir. Bu sistem tasarımında, veriler tablo bilgilerinin elde edilişindeki düşünce yapısına uygun olarak bilgisayar belleğinde saklanır. Farklı bilgiler içeren tabloların birbiriyle ilişkilendirilmesinde bu tablolardaki ortak sütunlar kullanılır. Bu yaklaşım basit fakat esnek bir tasarım olup geniş çapta CBS uygulamalarında kullanılıyor.

3. Veri işlem: Bazı durumlarda özel CBS projeleri için veri çeşitlerinin birbirine dönüşümü veya irdelenmesi istenebilir. Verilerin sisteme uyumlu olması bunu gerektirebilir. Örneğin, konumsal bilgiler farklı ölçeklerde mevcut olabilir (yol verileri 1/100.000, nüfus dağılım verileri 1/10.000, bina verileri 1/1.000 gibi). Tüm bu bilgiler, birleştirilmeden önce aynı ölçeğe dönüştürülmeli. Bu dönüşüm görüntü amacıyla geçici olabileceği gibi bir analiz işlemi için sürekli ve kalıcı da olabilir. CBS, gerek bilgisayar ortamında obje üzerine imlecin (mouse) tıklanması ile basit sorgulama kapasitesine, gerekse çok yönlü konumsal analiz araçlarıyla (tools) yönetici ve araştırıcılara istenen süreçte bilgi sunar. CBS teknolojisi artık coğrafik verileri istatistiksel grafikler ve "eğer olur ise.." (if conditions) şeklindeki mantık sorgulamaları ve senaryolar şeklinde irdeleme aşamasına geldi. CBS teknolojisi konumsal verilerin sorgulanması ve analizinde, yazılımlar sayesinde, birçok veri her türlü geometrik ve mantıksal işleme tabi tutulabilir.

4. Veri sunumu: Görsel işlemler yine CBS için önemli bir işlev. Birçok coğrafik işlemin sonunda yapılanlar harita veya grafik gösterimlerle görsel hale getirilir. Haritalar, coğrafik bilgiler ile kullanıcı arasındaki en iyi iletişimi sağlayan araçlardır. Kartoğrafların uzun yıllardır harita üretmesine karşın, CBS kartoğrafya biliminin hızlı gelişmesine de katkıda bulunan yeni ve daha etkili araçları sunuyor. Haritalar, yazılı raporlarla, üç boyutlu gösterimlerle, fotoğraf görüntüleri ve çok-ortamlı (multimedia) ve diğer çıktı çeşitleriyle birleştirebiliyor.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Davut Güney:

Sürdürülebilir bir kalkınma, etkili bir arazi yönetimi ile olur

Başlattıkları bütün projelerin tamamlandığını belirten Güney, geliştirme ve günün şartlarına uyumlaştırma çalışmalarının sürdüğünü belirtti. Bu yıl sonunda Türkiye'nin 30 cm çöznürlüklü ortofoto haritaları tamamlanacağını bildiren Güney, Dünya Bankası finansmanlı Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi'nin de 2014 yılında bitirileceğini söyledi.

Şubat 2013 sayımızın "Gündem" sayfaları için hazırladığımız "Coğrafi bilgi sistemleri ve Türkiye'deki durum" içerikli çalışmamız kapsamında yönelttiğimiz soruları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürü (TKGM) Davut Güney yanıtladı. Genel Müdür Güney, harita-tapu ve kadastro faaliyetlerinin bilgi teknolojileri (BT) kapsamında modellenebilmesi ve kullanıcılara sunulmasının, sürdürülebilir kalkınmanın temel elemanı olarak değerlendirildiğini belirtti.

e-Dönüşüm Türkiye Kısa Dönem Eylem Planı'nda, bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) politikaları ve mevzuatının öncelikle Avrupa Birliği (AB) müktesebatı çerçevesinde gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi çalışmaları yapıldığını anımsatan Güney, e-Avrupa 2005 Girişimi hedefleri göz önünde bulundurularak eylemlere yer verildiğini vurguladı. Bu çerçevede, Kısa Dönem Eylem Planı'nda 47 no'lu "Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin oluşturulması için bir ön çalışma yapılmasının" kararlaştırıldığına değinen Güney, sorumlu kuruluş olarak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün belirlendiğini kaydetti. Güney, TKGM koordinatörlüğünde, Harita Genel Komutanlığı'nın da katkılarıyla, kamu kurum ve kuruluşları, belediye ve üniversite temsilcilerinden oluşturulan çalışma grubu ile bazı çalışmalar yürütüldüğünü söyledi.

Başlattıkları bütün projelerin tamamlandığını belirten Güney, bu yıl sonunda Türkiye'nin 30 cm çöznürlüklü ortofoto haritaların tamamlanacağını, Dünya Bankası finansmanlı Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi'nin ise 2014 yılında bitirileceğini açıkladı. Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin oluşturulmasında sorumlu kuruluş olduklarını vurgulayan Güney, sistemin oluşturulması sürecindeki işbirliklerini anlattı. TKGM'nün BT ve CBS projelerine ilişkin sorularımızı Genel Müdür Güney, şöyle yanıtladı:

- Dünya ve ülkemizdeki coğrafi bilgi sistemleri (CBS) pazarının gelişimi ve mevcut durumu hakkında genel ve istatistiki (bu alanda faaliyet gösteren firma sayısı, üretilen/geliştirilen yazılımlar, toplam ciro, vs) verileri bizimle paylaşır mısınız?

-CBS sektörü1960'lı yılların başında başladı, 1980'lerin ortasında masa üstü uygulamalar ile ülkemizde görüldü, 1990'ların sonunda Web bazlı son yıllarda ise bulut teknolojisi kullanılarak yapılıyor.

CBS sektörünün, mekânsal konum bilgisine dayalı pekçok sektöre altyapı sağlaması, çok sayıda kurum ve meslekte uygulma alanı bulması ve pekçok projenin bileşeni olarak yatırım programlarına girmesi sebepleri ile bu konuda ülkemizde ve dünyada sağlıklı verilere ulaşmak mümkün olmamakla birlikte dünyada yıllık 7 milyar Dolarlık bir pazar olduğu bilinmektedir.

-Kurumunuzda coğrafi bilgi sistemlerini (CBS) içeren proje ya da projeler ne zaman başlatıldı? Projenin ya da projelerin tam adı, amacı, kapsamı ve nihai hedefi nedir? Projenin e-Devlet içindeki yerinden söz eder misiniz?

-Tapu ve Kadastro Müdürlüğü'nde Coğrafi

Bilgi Sistemi (CBS) içeren projeler; 2000'li yıllarda Tapu Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) ile başlamış. TAKBİS projesini; Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS), Sürekli gözlem yapan sabit GPS istasyonları ağı TUSAGA-Aktif, Harita Bilgi Bankası (HBB), Ortofoto Web Servisleri, Kadastro Bitirme, Kadastro Yenileme, 2B ve Tapu Arşiv Bilgi Sistemi (TARBİS) projeleri izlemiş.
Genel Müdürlüğümüzün yaptığı projelere bakıldığında sürdürülebilir bir kalkınma için gerekli olan arazi yönetiminin temel fonksiyonlarını içeren projeler olduğu görülecektir. Bilindiği üzere, sürdürülebilir bir kalkınma, etkili bir arazi yönetimi ile olur. İşte bu projeler arazi yönetiminin bir parçasıdır.

Genel müdürlüğümüzce yürütülen projeleri kısaca şöyle sıralayabiliriz:

TUSAGA-Aktif (Sürekli Gözlem Yapan Sabit GPS istasyonları) Sistemi

TUSAGA-Aktif sistemi, TKGM ve Harita Genel Komutanlığı'nın müşterek müşteri kurumlar olarak yer aldığı, İstanbul Kültür Üniversitesi'nin yürütücüsü olduğu ve Mayıs 2006 başlayıp Mayıs 2009 sona eren bir TÜBİTAK Kamu Ar-Ge projesidir. Projenin amacı; tüm ülke ve K.K.T.C. genelinde 24 saat gerçek zamanda (RTK) coğrafi konumu cm duyarlılığında belirlemek ve mevcut haritaları, Uluslararası Yersel Referans Sistemi (International Terrestrial Reference System-ITRS) dönüştürmek.

Proje kapsamında Türkiye ve K.K.T.C. genelinde 146 adet TUSAGA-Aktif İstasyonu ile TKGM ve HGK da TUSAGA-Aktif Kontrol merkezleri kurulmuştur. 3700 den fazla kullanıcısı olan TUSAGA-Aktif Projesi, TKGM tarafından işletiliyor.

TUSAGA-Aktif projesi ile; ileri teknoloji kullanılarak arazi ve araziye yönelik coğrafi tabanlı her türlü verinin hızlı, doğru, güvenilir ve ekonomik biçimde toplanıyor. Böylece, harita ve kadastro çalışmalarının daha hızlı ve ekonomik olarak gerçekleştirilmesi, e-devlet çerçevesinde yapılan çalışmaların mekânsal altyapısının oluşturulması, yerkabuğu-plaka hareketlerinin incelenmesi gibi faydalar sağlıyor.
Harita ve kadastro işlerinin zaman ve maliyet olarak yüzde 30'unu oluşturan nirengi/poligon tesis ve ölçümüne ihtiyaç olmamakta, yılda yaklaşık 250 milyon TL kaynak ayrılan harita işlerinde yıllık yaklaşık 75 milyon TL tasarruf sağlanıyor.

Harita Bilgi Bankası -HBB (Üretim İzleme Merkezi)

Ülke düzeyinde büyük ölçekli coğrafi bilgi sistemlerinin oluşturulması hedefine yönelik olarak harita yapan ve yaptıran kuruluşlarca haritalara ait meta verilerin ilgili kurumlarca girişine, güncellenmesine ve İnternet üzerinden sunumuna ve bu sayede mükerrer harita üretimi ile kaynak israfının önlenmesi hedefine yönelik geliştirilen bir mekânsal bilgi sistemidir.

HBB Portal oluşturulmasında, harita ile ilişkili her türlü ve her kaynaktaki bilgiyi tek bir şemsiye altında ve portal yapısında birleştirmek ve kullanıcılara sunma amaçlanıyor.
Projenin tamamlanarak 7 Temmuz 2008'de ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına duyuruldu ve http://hbb.tkgm.gov.tr/metadata/ Web adresinden on-line hizmete sunuldu. Böylece, kamu kurum ve kuruluşlarının mükerrer harita üretmesinin önüne geçildi. Ayrıca herhangi bir kurumun ne zaman, nerede, ne tür bir harita ürettiği proje ile öğrenilip

detaylı açıklamalara ulaşılabiliniyor. İlgililer bütün bunları öğrenmek ve bilgi almak için kurumumuza gelmek durumunda kalmadan zamandan ve maliyetten tasarruf sağlıyorlar.

Ortofoto Harita Üretimi ve Ortofoto Web Servisleri

Havadan çekilen resimlerle fotogrametrik olarak üretilen 1/5000 ölçekli standart topoğrafik kadastral haritalar, tapulama çalışmalarının hızlanmasına ve birçok yatırım projelerinin (baraj, arazi toplulaştırması, yol vb.) gerçekleştirilmesinde altlık oluşturdu.

2000'li yılara geldiğimizde özellikle kadastro yenileme projeleri ve diğer CBS projelerinin temel ihtiyacı sayısal ortofotolar oldu. Tapu Kadastro Modernizasyon Projesi kapsamında belirlenen çalışma alanlarında, çalışmalar öncesinde karar-destek süreçlerinde çalışmalar sonrasında ise kalite bütünlük kontrollerinde ve yasal boyuta altlık olarak kullanılması amacı ile Harita Dairesi Başkanlığı'nda Ortofoto Bilgi Sistemi çalışmaları başlatıldı.
Mart 2010'da İdaremizce başlatılan çalışmalarda, kurum tarafından üretilen veya protokollerle diğer kurumlardan temin edilen ortofotoların OGC standartlarında WMS olarak sunulmasına karar verildi. Servislerin Kadastro Müdürlükleri tarafından kullanılması için, ortofoto servisleri, Açık Coğrafi Bilgi Konsorsiyumu (OGC- Open Geospatial Concortium) standartlarında WMS (Web Map Service) olarak sunuluyor. Müdürlükler, bu ortofoto servislerini mevcut kullandıkları CAD/GIS yazılımları ile altlık olarak kullanabilmekte, kadastro verilerini içeren CAD/GIS verileri ile çakıştırarak, işlemlerini gerçekleştirebiliyorlar. 2013 yılı sonunda ülkemizin, 30 cm çöznürlüklü ortofoto haritaları tamamlanmış olacak. Kurumumuzda bir dijital hava kamerası

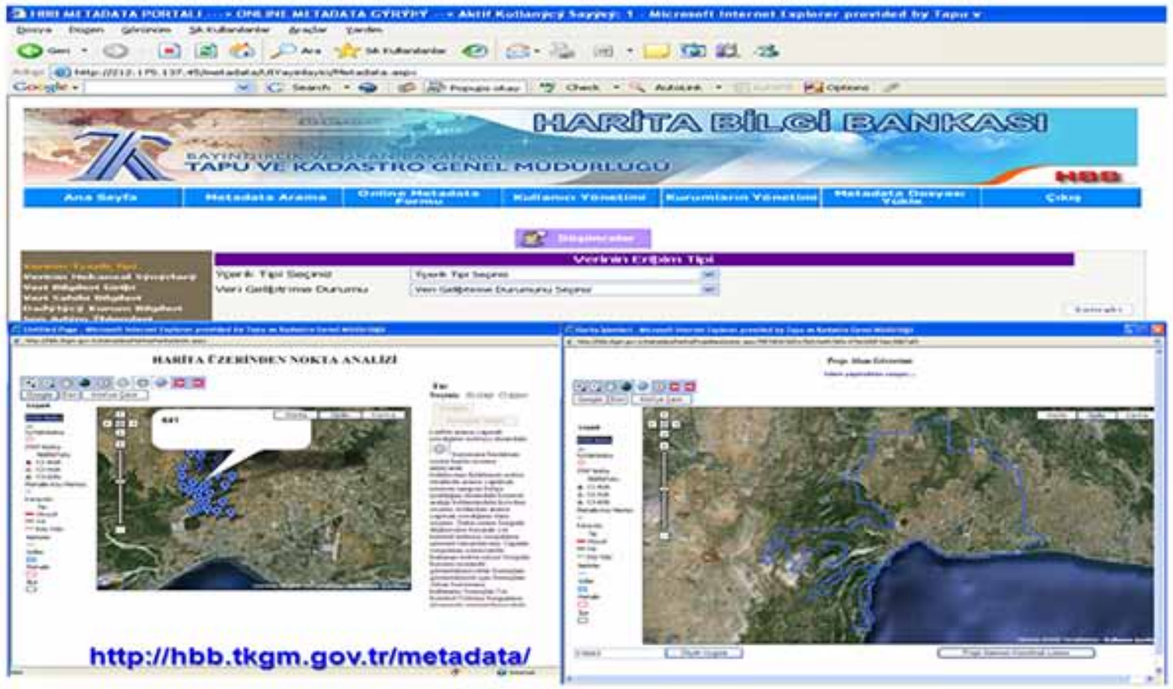

donanımlı uçak ile hava resmi çekimi amaçlı uçuş hizmetleri yapılıyor. Kurum ihtiyacının dışında özel sektöre de ücret karşılığı harita üretim amaçlı hizmet veriliyor.

Kadastro Bitirme Projesi

Ülkemizdeki kadastro çalışmaları, Cumhuriyetin ilk yıllarından beri yapılıyor. 2003 yılının sonunda yapılan değerlendirme sonucunda henüz kadastrosu yapılmamış yaklaşık 13bin birimin (köy/ mah.) kadastro çalışmalarının bitirilmesi hedeflenip "Tesis Kadastrosunun Tamamlanması Projesi" uygulamaya konuldu. Proje, 2010'da tamamlandı.
Kadastro çalışmalarında 2003 yılına kadar yıllık üretim ortalama 350 birim iken, çalışma metodunun değiştirilmesi ve özel sektörden hizmet satın alınması suretiyle yıllık üretim yaklaşık 10 kat artırıldı, üstelik maliyetler düşerken sayısal formatta, bilgi sistemlerine uygun daha kaliteli sonuçlar elde edilmeye başlandı. Proje sonucunda; sorunlu olan üçyüz birim dışında kadastrosu yapılmayan birim kalmadı.

2B Kadastrosu

Proje; 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında Orman Kadastro Komisyonlarınca Hazine adına orman sınırları dışına çıkartılan ve çıkarma işlemi kesinleşen yerlerin 3402 sayılı Kadastro Kanunu'na 27 Ocak 2009 tarih ve 27123 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5831 sayılı kanun ile eklenen ek 4'üncü maddesi hükümlerince fiili kullanım durumlarına göre kadastrosunun yapılması ve hatalı oldukları için tescil edilemeyen 2/B alanlarının hatalarının giderilerek tescillerinin yapılmasını amaçlıyor. Bu kapsamda; Orman Genel Müdürlüğü tarafından intikal ettirilen 2147 birimde (köy-mah.) yaklaşık 153.479 hektar alan, 26 ihale grubunda "orman

dışına çıkartılan 2/B alanlarının tescili ve işgalcilerinin belirlenmesi" çalışmalarına, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından 3 Mart 2009'da başlandı. Üç etap olarak yapılan ihale işlemleri bitirilerek 1925 birimde çalışmalar yapıldı ve yeni idari taksimata göre toplam 2208 birim oluşturuldu. 1.755 birimde toplam 78.746 hektar alanda çalışmalar tamamlandı. 453 birim çeşitli nedenlerle (güncelleme, 2B nin kesinleşmemesi, mahkeme kararı ile 2B nin iptal edilmesi v.b.) ihale kapsamı dışına çıkartıldı. Ayrıca 2010 yılında iki grupta toplam 202 birimin ihalesi tamamlandı ve yer teslimleri yapılarak çalışmalar başlatıldı.
Daha önce işgalcileri belirlenerek tescili yapılan, ancak işgalcilerinin güncellenmesi ihtiyacı duyulan 39 il dahilindeki birimlerde (köy-mah.) 22 Temmuz 2009'da çalışmalar başlatıldı, toplam 1.662 birimde 61.521 hektarlık alanda çalışmalar tamamlandı, sonuçlar ilgili Kurumlar olan Maliye Bakanlığı ile Orman Bakanlığına gereği yapılmak üzere bildirildi.

Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi (TKMP)-Kadastro Yenileme

Dünya Bankası finansmanlı proje, mevcut tapu-kadastro bilgilerinin, Kadastro Kanunu'nda öngörüldüğü gibi mekansal bilgi sistemlerinin altlığını oluşturacak şekilde ve yapıda güncellemek, sayısal ve hukuksal formda bilgisayar ortamına aktararak kullanıma sunulmasını amaçlıyor.
Proje ile; başta Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya bölge müdürlükleri olmak üzere 22 bölge müdürlüğü yetki alanında günümüz ihtiyaçlarına hizmet vermeyen yerlerin ihtiyaçlarına göre kadastro harita ve bilgilerinin güncellemesi (3402 S.K./22-a) ile pafta ve teknik arşiv verilerinin bilgisayar ortamına aktarılması çalışmaları yapılıyor ve mekânsal bilgi sistemlerinin ihtiyaç duyduğu altlıklar yenileniyor. TKMP, Kadastro ve Tapu Kaydı Yenilemesi ve Güncellemesi; Hizmet Sunumunun İyileştirilmesi; İnsan Kaynakları ve Kurumsal Gelişim; Gayrimenkul Değerlemesi ve Proje Yönetimi olmak üzere 5 ana bileşenden oluşuyor.

Tapu Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) Projesi

Proje, Türkiye genelinde tapu ve tadastro kayıtlarının bilgisayar ortamına aktarılarak tüm faaliyetlerin bilgisayar sistemi üzerinden yürütülmesi, böylece gerek özel, gerekse kamu taşınmaz mallarının etkin biçimde takip ve kontrolünü sağlamayı amaçlıyor. Ülke genelinde mülkiyet bilgilerinin bilgisayar ortamına aktarılıp her türlü sorgulamanın yapılabilmesini hedefleyen en temel e-devlet projelerinden biri olan TAKBİS ile, tapu sicil ve kadastro birimlerdeki yaklaşık 650 çeşit işlem ve mevzuata uygun iş adımlarında vatandaşımıza hizmetin güvenilir, güncel ve hızlı bir şekilde hizmet sunulması mümkün olacak.

1990'lı yılların başında bilgisayar kullanımının yaygınlaşması ile birlikte başlatılan kurum içi otomasyon çalışmalarında geliştirilen tapu otomasyon ve kadastro otomasyon projeleri, her ne kadar zaman içerisinde eşdeğer yazılımların ve teknolojinin gerisinde kalsa bile, bilgisayar okur-yazarlığının artırılmasında ve verilerin toplanmasında katkı sağladı.
Genel müdürlüğümüz, bu çalışmaları takiben, mevcut verilerin hata analizlerini yaparak, gerekli düzeltici faaliyetleri başlatmak, daha gelişmiş teknoloji ve profesyonel yazılımlarla işlemleri gerçekleştirmek, ürettiği verileri diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşmak üzere 2000 yılında Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi'ni (TAKBİS) projelendirmiş.

TAKBİS üç aşama olarak modellendi

I. Aşama: 26 Aralık 2000'de Havelsan A.Ş. imzalanan sözleşme ile öncelikle mevcut işleyişin analizi ve bu doğrultuda sistem tasarımı yapıldı. Tasarımlara göre kodlanan yazılımlar, model bir sistem üzerinde merkez birimleri, 1 bölge, 6 tapu sicil, 1 kadastro müdürlüğü ile 1 kadastro şefliğinde deneme amaçlı uygulamalar yapıldı. 2005'te projenin kesin kabulü gerçekleştirildi.

II. Aşama: Pilot aşamadan elde edilen deneyim sonrasında, 12 Eylül 2005'te Havelsan A.Ş. ile 3 yıllığına imzalanan sözleşmeyle, TAKBİS'in yaygınlaştırılmasına geçildi. Bu süreç içerisinde, 957 tapu sicil müdürlüğünden 224 müdürlük ile 325 kadastro müdürlüğünde 29 müdürlük ve bağlı 3 şeflik, TAKBİS kapsamında çalışmaya başladı. Yine aynı süreçte tasarruf sağlanması amacı ile 175 müdürlüğün veri girişi ve işletime alma faaliyetleri kurum çalışanları tarafından yapıldı.

III. Aşama: TÜRKSAT ile 30 Haziran 2010'da imzalanan sözleşme ile, geriye kalan tapu sicil müdürlüklerinin sistem kapsamında işletime alınması ile yaygınlaştırma sürecinin tamamlanması, mevcut yazılımların idamesi için gerekli desteğin sağlanması, yeni bir sistem merkezinin kurulması, DPT tarafından hazırlanan Eylem Planları doğrultusunda veri yedekliliği hizmetinin sağlanması başlatıldı.
Proje kapsamında Tapu Sicil Uygulama; Kadastro Uygulama; Proje Takip ile Kaynak Yönetimi (Ofis Otomasyon) yazılımı olmak üzere 4 ana yazılım geliştirildi. TAKBİS ile on-line olarak şu kurumlarla veri paylaşımı yapılıyor:
Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü (SOYBİS); Adalet Bakanlığı (UYAP); Maliye Bakanlığı; Mali Suçları Araştırma Kurumu; Gelir İdaresi Başkanlığı (VEDOP) ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü.
TAKBİS ile sadece kurumlar ile very paylaşımı yapılmıyor, e-devlet üzerinden vatandaşlar, adlarına kayıtlı gayrimebkulleri görebiliyor, bu gayrimenkuller üzerinde işlem başladığında SMS ile bilgilendiriliyor, işlem yaptırdıklarında yatıracakları harç miktarını buradan öğrenebiliyorlar.

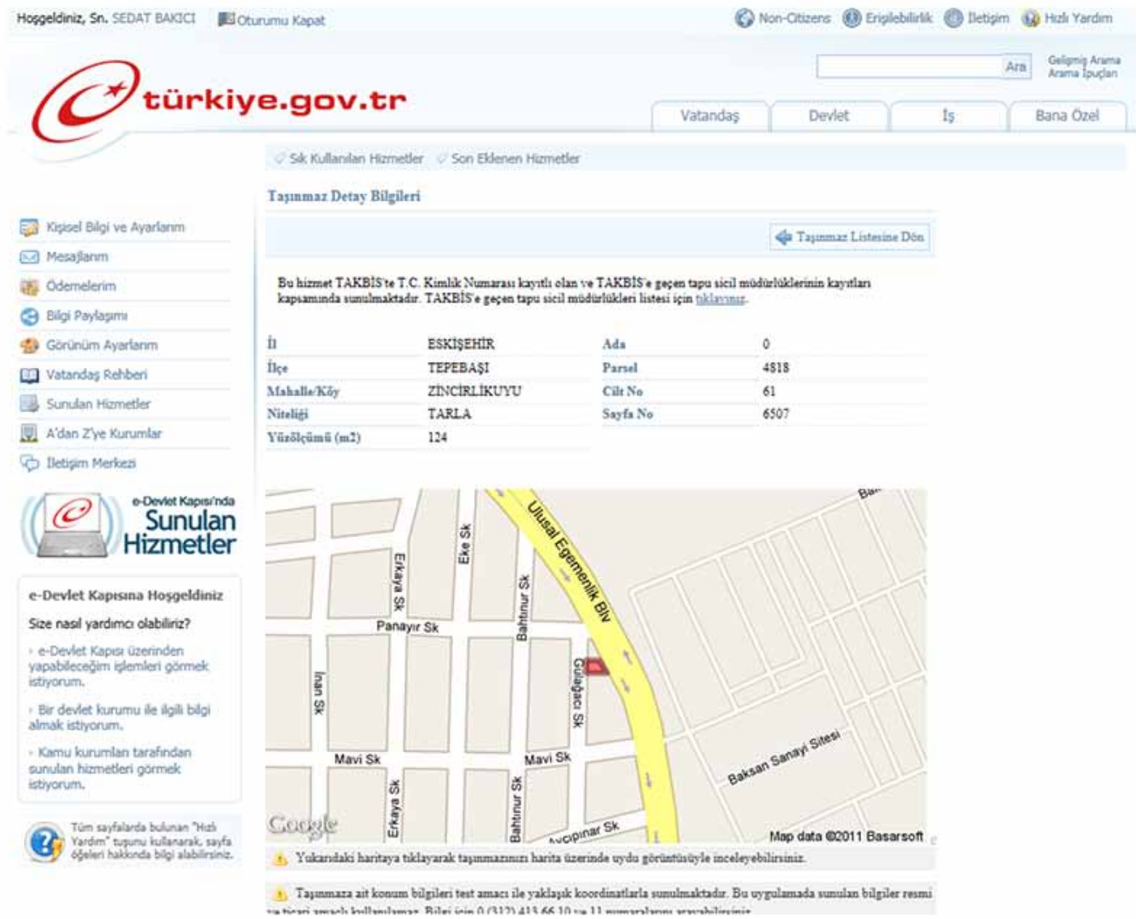

Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Projesi

Bilgi Toplumu Stratejisi'nin Kamu Yönetimi'nde modernizasyon başlığında yer alan eylem planında 75 nolu eylem "Coğrafi Bilgi Altyapısı Kurulumu" Projesi de TKGM'nin sorumluluğunda yürütüldü.
TUCBS, Ulusal düzeyde teknolojik gelişmelere ve INSPIRE Direktifine uygun coğrafi bilgi sistemi altyapısı kurulmasını (Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi-TUCBS); kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri ortak altyapı üzerinden kullanıcılara sunmaları amacıyla bir Web portalı oluşturulmasını; coğrafi verilerin tüm kullanıcı kurumların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde içerik standartlarının oluşturulmasını ve coğrafi veri değişim standartlarının belirlenmesini amaçlayan bir e-devlet projesidir.
TKGM sorumluluğunda yürütülen Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı (CBS-A) Kurulumu Fizibilite Etüdü Raporu hazırlandı ve 27.01.2011'de Kalkınma Bakanlığına (Mülga Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına) iletildi. Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin kurulması ve geliştirilmesi görevi, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulan Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'ne verildiğinden, bundan sonra bu konuda yapılacak çalışmalar Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülecek.

Tapu Arşiv Bilgi Sistemi (TARBİS)

Proje ile TKGM bünyesinde bulunan büyük bir kısmı Osmanlıca ile yazılı arşiv belgelerinin en son teknoloji kullanılarak görüntülenmesi; sağlıklı bir fihrist yapısı oluşturulması; fihrist sistemi ile taranmış belgelerin ilişkilendirilerek arşiv bilgi ve belgelerine yetki verilmiş kişilerin güvenlik çerçevesinde kolayca ulaşmasının sağlanması; Tapu Arşiv Otomasyonu çerçevesinde, arşivdeki orijinal belge üzerinden inceleme yapılarak kullanıcı tarafından sayısal ortama atılan bilgilerin raporlama fonksiyonlarının geliştirilmesi hedeflendi. Bu çerçevede, Tapu Arşiv Otomasyonu Projesi'ne konu olan arşiv belgeleri; zabıt-kayıt defterleri; İstanbul TKBM arşivindeki defterler (Temessük); köy ve yayla sınır kayıtları ile mer'a tahsis kararları; hâsılat kayıtları; tapu tahrir defterleri; arşiv belgelerine ait; 51.192 adet dosya, belge, paket ve defter muhteviyatı toplam yaklaşık üç milyon adet muhtelif ebatlarda varak en son teknoloji kullanılarak tarandı. 8227 cilt zabıt defterine ait 1726 rulo mikrofilm çekimi yapıldı. 25.564.912 eski yazı tapu kaydının transkribi yapılarak dijital ortama aktarıldı. Arşiv otomasyonu yazılım ve altyapısı kuruldu.

TARBİS projesi ile Tapu Arşiv Dairesi Başkanlığı bünyesindeki belgelerin büyük bir kısmı dijital ortama aktarılarak mikrofilmlere alınarak arşiv belgelerinin daha etkin muhafazası ve kullanımı sağlandı. Projenin uygulamasıyla mevcut arşiv belgelerinin giriş çıkışı ve kullanım bilgilerine ait istatistiki veriler tutulabiliyor, belgelere ait her türlü raporlama yapılabiliyor ve talepte bulunan özel ve tüzel kişilere izin ve yetkileri çerçevesinde dijital ortamda ya da kâğıt ortamında bilgi ve belge sunulabiliyor. 12 Aralık 2005'te çalışmaları fiilen başlatılan projenin kesin kabulü 2 Ağustos 2009'da yapıldı.
TARBİS Projesi il, proje kapsamında sayısal ortama aktarılmış olan verilere hızlı bir şekilde ulaşım sağlanabiliyor. Mevcut fihrist sistemine göre tespiti mümkün olmayan tapu kayıtlarına; taşınmaz ve malikleri ile ilgili indeks bilgilerinin sayısal ortama aktarılması sonucu oluşan yeni dokümantasyon sistemi ile daha kolay ulaşılabiliyor.
Çalışmalar, çoğunluğu birinci derecede korunması gerekli taşınabilir kültür varlığı niteliğinde olan söz konusu belgelerin asılları yerine mikrofilm veya dijital kopyaları üzerinde yürütüleceğinden belge aslının yıpranması önlenerek asırlarca daha yaşatılması sağlandı. Diğer kurum ve kuruluşlara sayısal ortamda bilgi ve belge desteği sunulurken aralarında Filistin, Bosna Hersek, Kosova, K.K.T.C, Makedonya ve Hırvatistan'ın da bulunduğu tarihi bağımız olan ülkelere hızlı ve güvenli bir şekilde arşiv desteği verilebiliniyor. Çeşitli konulardaki istatistikî bilgilere kolayca ulaşılabilinirken zamandan büyük ölçüde tasarruf sağlanıyor.
Yerli ve yabancı araştırmacılar çalışmalarını yeni dizayn edilen araştırmacı salonunda ve kendilerine verilen yetki çerçevesinde bilgisayar ortamında yapabiliyor. Çalışmalar sayısal ortamdaki veriler üzerinden yürütüldüğünden, personel ortam koşullarında bulunan toz, mantar v.b. olumsuzluklardan etkilenmiyor.

-CBS projeniz hangi aşamalardan geçti, mevcut durumundan söz eder misiniz? Proje hedefine ulaştı mı? Önümüzdeki dönemde uygulamaya konulacak yeni bir adım var mı?

-Başlattığımız bütün projeler tamamlandı, geliştirme ve günün şartlarına uyumlaştırma çalışmaları devam ediyor. Kadastro yenileme projeleri devam ediyor, Dünya Bankası finansmanlı TKMP Projesi, 2014 yılında tamamlanacak. Başlayıpta yarım kalan CBS projerimiz bulunmuyor.

Bütün projeler hedefine ulaşmış durumda. Bilindiği üzere CBS projeleri, analiz, tasarım, pilot uygulma ve yaygınlaştırma süreçlerinden geçiyor. Kurumumuz projeleri de bu süreçlerden geçti.
Gelişen, değişen teknoljilere ve mevzuata parallel olarak, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü projerde yeni teknolojileri kullanılmasına yönelik gerekli güncellemeler yapılıyor.

-Proje kapsamında bir veri bankası ve portal oluşturma hedefi var mı? Veri bankası veya portal kuruldu mu?

-Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi'nin olmazsa olmazı Koordinat Referans Sistemi olan – TUSAGA-Aktif, coğrafi metaveri portal olan Harita Bilgi Bankası, Tapu ve Kadastro verileri ve Ortofoto haritalar bir veri bankasına sahip olup farklı portaller üzerinden ilgilisine online sunuluyor.

-Bazı araştırmacılara göre konumsal bilgi sistemlerin tümünü içeren ve coğrafi bilgiyi irdeleyen bir bilimsel kavram olan CBS, bazılarına göre ise; konumsal bilgileri dijital yapıya kavuşturan bilgisayar tabanlı bir araç, veya organizasyona yardımcı olan bir veri tabanı yönetim sistemi olarak nitelendiriliyor. Kurumunuzda kurulan/kullanılan CBS bu niteliklerden hangisi/hangilerini kapsıyor?

-Kurumumuzda oluşturulan CBS projeleri; toplumun her kesimini ilgilendiren doğru ve güncel veriye en kısa sürede erişim imkanı sağlayarak, konumsal bilgilerin sadece dijital yapıya kavuşturulması değil dijital yapıya kavuşturulmuş bilginin ihtiyacı olan birimlerce paylaşılarak analiz edilmesi, işlenmesi ve karar destek sistemi olarak kullanılmasını sağlayan ve bir yaşam tarzını, bir anlayışı yerleştiren eğitimli insanlar, yazılımlar ve donanımlar bütünüdür.

- Kurumunuzda kurulan/kullanılan CBS'nin bileşenleri nelerdir?

-Kurulu olan CBS lerin yazılım ve donanım bileşenlerinin yanı sıra veri bileşeninde; TAKBİS kapsamında tapu ve kadastro bilgileri ilişkisel veri tabanında tutuluyor. TUSAGA-Aktif ile TAKBİS ve diğer projelere kolay-ekonomik-hassas veri toplanabilmekte, Ortofoto Bilgi Sistemi ile CBS projelerine altlık sağlanıyor, Kadastro bitirme, yenileme ve 2/B çalışmaları ile kadastro bilgisi elde ediliyor ve iyileştiriliyor, HBB ile metadata altlığı oluşturuluyor.

-CBS'de hangi modeli kullanıyorsunuz?

-TAKBİS ve diğer projelerde merkezi veri tabanı yönetim modelini kullanıyoruz.Web bazlı ve bulut uygulamalar hedeflerimiz arasında.

-Kurumunuzun yürüttüğü CBS projesi, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Projesi (TUCBS) kapsamında mıdır? Projenizin TUCBS'deki rolü ve katkısı nedir? Nasıl bir işbirliğiniz var?

-Bütün projelerimiz TUCBS'nin olmazsa olmaz bir parçasıdır. TUCBS tamamlandığında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü olarak, zaten sunmakta olduğumuz coğrafi verileri TUCBS portalına da sunabiliriz. TUCBS projesini yürüten CBS Genel Müdürlüğü ile zaten bu konuda bir protokolümüz mevcut. Yani çok yakın bir işbirliği içersindeyiz.

-Kamuda doğru, standart ve kaliteli coğrafi bilginin üretilmesi, yaygın bir şekilde paylaşılmasını sağlayacak bir mekanizma oluşturulabildi mi? Söz konusu mekanizmanın oluşturulmasının önünde engeller var mı? Kurumlar arası işbirliği, planlama, yatırım ve denetimi sağlamak için neler yapılması gerekiyor?

-Bu konuda en önemli bileşen olan idari altyapı 2011 yılında CBS Genel Müdürlüğü'nün kurulması ile yapıldı. Diğer hususların bu kurum tarafından yerine getirileceğine inanıyoruz.

-Ulusal düzeyde coğrafi bilgi üretim sorumluluğu ülkemizde hangi kurumlara verilmiştir? Türkiye Ulusal Temel GPS Ağı (TUSAGA-Aktif) kuruldu mu? Kurumunuzun buradaki rolü nedir?

-Avrupa Birliği'nin CBS faaliyetlerini düzenlediği INSPIRE Direktifin de belirtildiği üzere, ulusal düzeyde coğrafi bilgi üretim sorumluluğu bir kurumun sorumluluğunda değil. Kurumlar yasal olarak üretmekle sorumlu oldukları coğrafi bilgileri üretip sunmakla yükümlüler. Ülkemizde birçok kamu kurum ve kuruluşu, kendilerinin kuruluş kanunlarında belirtilen görev ve yetkiler doğrultusunda sorumlu olduğu coğrafi verileri üretiyorlar. Sorunuzun ikinci kısmında belirttiğiniz Türkiye Ulusal Temel GPS ağından bahsediyorsunuz. Daha önce bahsettiğimiz TUSAGA-Aktif sistemi projesi kapsamında Türkiye ve K.K.T.C dahil olmak üzere 146 adet sabit GPS istasyonu kurduk ve başarılı bir şekilde de işletiyoruz.

-Türkiye'de ulusal CBS'nin önündeki kurumsal, ekonomik ve teknik sorunlar nelerdir? Bu konudaki önerilen yasal, kurumsal ve teknolojik model nedir? Bu model uygulamaya konulabildi mi?

-Coğrafi veri üreten ve kullanan kurumlar olarak, belirttiğiniz konuların çözümü için Bakanlığımız CBS Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapmak durumundayız.Ancak iki konu önemli. Birisi paylaşan kurum olmak diğeri verinin üreticisi eli ile Web servisleri ile sunumu ve kullanımı.

-Yürüttüğünüz CBS'nin işleyişi, ulusal ve uluslararası standartlarda veri üretimi, Avrupa Birliği'ne (AB) entegrasyonunun (INSPIRE Direktifi) sağlanması ve ulusal gereksinimleri karşılamasına ilişkin bilgi verir misiniz?

-Yürüttüğümüz tüm projelerde INSPIRE Direktifini dikkate alıyoruz. TAKBİS Web servislerimiz,TUSAGA-Aktif, HBB, Ortofoto Bilgi Sistemi tamamen uluslararası standartlara uygun. TUCBS Projesi kapsamında kurumumuz bu konuda oldukça bilgi sahibi olma imkanı bulmuştur.

-Uluslar arası düzeyde işbirliği yaptığınız kurum ve projeleri anlatır mısınız? Avrupa Coğrafi Bilgi Şemsiye Kuruluşu (EUROGI) , Avrupa Coğrafi Bilgi Ağı (GINIE) Projesi, Global Coğrafi Bilgi Altyapısı Projesi ve Avrupa Coğrafi Bilgi Altyapısı (INSPIRE) Projesi ile nasıl bir işbirliğiniz var?

-Bunlardan özellikle INSPIRE Direktifi bizim için önemli, INSPIRE'ı bileşenlerine göre projelerimiz ile ilgisi nispetinde takip ediyor, INSPIRE konferanslarında bildiri sunuyoruz. Diğer projeler daha küçük ölçekli harita üreticisi kurumları ilgilendiriyor.

Gündem:
Coğrafi bilgi sistemleri ve Türkiye'deki durum

CBS Genel Müdürlüğü, veri paylaşımını düzenleyecek taslak mevzuatı hazırladı

2011'de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü kurulmasıyla CBS çalışmaları ivme kazandı. Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Projesi kapsamında kurumlar arası veri paylaşımını düzenleyecek taslak mevzuat hazırlandı. INSPIRE Direktifi ekindeki 10 veri teması ve Kent Bilgi Sistemleri için standartlar oluşturuldu.

Gündem sayfalarımız için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü yetkilileri de bilgi verdi. Yapılan yazılı açıklamada, Genel Müdürlüğün 2011 yılında kurulduğunu anımsatan yetkililer, CBS çalışmalarının ivme kazandığını bildirdiler. Ulusal Coğrafi Bilgi Sisteminin kurulması ve Ulusal Coğrafi Bilgi Portalı'nı işletmekle görevli olduklarına dikkat çeken yetkililer yürüttükleri çalışma ve projeleri anlattılar. Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Projesi kapsamında çeşitli kurumlar tarafından üretilen coğrafi verilerin birlikte çalışabilirliğini sağlamak amacıyla Avrupa Mekânsal Veri Altyapısı (INSPIRE) Direktifi ekinde bulunan 10 veri teması ve Kent Bilgi Sistemleri için standartlar oluşturuldu. CBS Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan standartlar İnternet sayfasında görüşe açıldı. Bu yıl, INSPIRE Direktifi ekinde yer alan 34 tema ile ilgili Mekansal Veri Envanteri ile ülke çapında üretilen verinin nerede, ne zaman, kim tarafından ve hangi standartlarda üretildiği, formatı ve büyüklüğü vb. konuları içeren bir envanter hazırlanacak. Yapılan yazılı açıklamada şu bilgiler verildi:

Ulusal CBS çalışmaları

Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi kurma çalışmaları, 2003 yılında Başbakanlık tarafından yayınlanan 2003/48 sayılı Genelge ile yürütülmeye başlanan e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı kapsamında başlatıldı. Eylem Planında yer alan "Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Oluşturulabilmesi İçin Bir Ön Çalışma Yapılması" konulu 47 numaralı eylem Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün (TKGM) sorumluluğunda gerçekleştirildi.

TUCBS Projesi;

2005 yılında Devlet Planlama Teşkilatı'nın koordinasyonunda 2005/5 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile e-Dönüşüm Türkiye Projesi, 2005 Eylem Planı yayınlandı. Bu eylem planında yer alan "Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi (TUCBS) Oluşturmaya Yönelik Altyapı Hazırlık Çalışmaları" konulu 36 numaralı eylemin yürütülmesi görevi TKGM'ye verildi. Bu kapsamda yapılan çalışmaların neticesinde Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Politika ve Strateji Dokümanı hazırlandı.

2006-2010 Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı'nın "Kamu Yönetiminde Modernizasyon" teması altında yer alan 75 numaralı "Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı Kurulumu" eylemi ile Türkiye'de coğrafi veri altyapısı kurulumuna yönelik uygulama çalışmaları başlatıldı. 75 numaralı eylem, kamu kurum ve kuruluşlarının sorumlusu oldukları coğrafi bilgileri ortak altyapı üzerinden

kullanıcılara sunmaları amacıyla bir portalın oluşturulması ve coğrafi verilere ilişkin içerik ve değişim standartlarının belirlenmesi konularını kapsadı. TKGM sorumluluğunda yürütülen eylem sonucunda, 16 Aralık 2009'da başlatılan çalışmalarla, Coğrafi Bilgi Sistemi Altyapısı Kurulumu Fizibilite Etüdü hazırlandı. Hazırlanan rapor, 27 Ocak 2011'de mülga Devlet Planlama Teşkilatı'na (DPT) sunuldu. 9 Aralık 2009'de mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de yapılan değişiklik ile "Türkiye Coğrafi Bilgi Sistemi'nin Oluşturulmasına, iyileştirilmesine ve işletilmesine dair iş ve işlemleri yapmak, yaptırmak, yaygın olarak kullanılmasını teşvik etmek" görevi verildi ve Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi oluşturulması ile ilgili ilk yasal düzenleme yapıldı. Bu göreve dayalı olarak 2011-2013 dönemini kapsayan Orta Vadeli Programda, "e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi" hedefi kapsamında, 2011 yılı Yatırım Programı'nda 268 numaralı tedbir ve 2012 yılı Yatırım Programı'nda 289 numaralı sunumunu ve paylaşımını sağlamak üzere bir portal kurulması; veri içerik ve değişim standartlarının belirlenmesi kararı alındı. 2011 yılında 644 numaralı Kanun Hükmünde Kararname ile Bakanlık bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü'nün kurulması ile Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi Oluşturulması çalışmalarının da Genel Müdürlükçe yürütülmesine başlandı. Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi altyapısının kurulması ile elde edilecek yararlar şöyle özetlenebilir:

Birlikte çalışabilir coğrafi veri standartları belirlenerek, e-devlet uygulamalarının yaygınlaşması sağlanacak ve vatandaşa verilen hizmetin niteliği ve niceliği arttırılacak,

Veri paylaşımı sağlanarak mükerrer veri üretiminin önlenmesi neticesinde kaynak israfının önüne geçilecek,

Doğru ve güncel coğrafi bilgiye erişim sağlanması ile karar destek süreçleri iyileşecek ve kamuda etkin yönetime hizmet edilecek,

Veriye hızlı ve kolay erişim sağlanarak yatırım süreçleri iyileşecek.

Kurumlar arası veri paylaşımını sağlayacak esas ve usulleri ortaya koyarak kamuda mükerrer veri üretimini ve bu konuda harcanan kaynak israfını önlemek amacıyla TUCBS Projesi kapsamında kurum ve kuruluşların yapıları ve yürürlükteki mevzuat incelenerek kurumlar arası veri paylaşımını düzenleyecek taslak mevzuat hazırlandı. TUCBS kapsamında uluslararası düzeyde İngiltere, Hollanda, Almanya, Fransa, İspanya, Amerika Birleşik Devleri, Avustralya ve Kanada'daki konumsal veri altyapısı çalışmaları incelendi ve Türkiye'de TUCBS kurulması ve işletilmesi sürecinde uygulanacak mevzuat kapsamı belirlendi. Öncelikli olarak Avrupa Birliği'ne (AB) uyum sürecinde çevre faslında uygulanması öngörülen INSPIRE çalışmalarıyla paralellik hedeflendi. TUCBS kurulması ve işletilmesine yönelik Türkiye'de çerçeve bir mevzuat mevcut değil. Bu süreci başlatmak için kanun düzeyinde "Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri Altyapısı Kurulması ve Yönetilmesine Yönelik Kanun" ve bu kanunun işletilmesine yönelik Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yürürlüğe koyması beklenen "Türkiye Ulusal Coğrafi Veri Altyapısının Kurulması Ve Yönetilmesine Dair Uygulama Yönetmeliği" belirlendi.
Taslak olarak hazırlanan kanunun temel amacı, ulusal düzeyde farklı kaynaklardan sağlanan coğrafi verilerin bilgi teknolojileri ile kayıt altına alınarak yönetilmesi, elektronik ortamda güncel ve nitelikli hizmetler sunulabilmesi için kamu idareleri nezdinde; teknik, sosyal ve ekonomik alanlarda konumsal nitelikli veri değerini artıran, birlikte çalışabilirliğini sağlayan, Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri altyapısı kurulması ve idaresine dair usul ve esasları düzenlemek.

Söz konusu mevzuat yayınlanmadan önce Bakanlık hizmetlerinin etkin bir şekilde yürütülebilmesi için Bakanlığın ihtiyaç duyacağı her türlü verinin iletilmesi ve temin edilmesi konularında çalışmalar yürütmek ile üretilen verinin temin edilmesi, kullanılması ve değerlendirilmesini sağlamak amacıyla bakanlık, genel müdürlük, belediye ve diğer kurum ve kuruluşlarla protokoller imzalanıyor. Söz konusu protokoller imzalanıp coğrafi veriler toplandıktan sonra etkin bir şekilde veriye erişim ve kurumlar arası veri paylaşımı sağlanacak.

TUCBS Projesi kapsamında çeşitli kurumlar tarafından üretilen coğrafi verilerin birlikte çalışabilirliğini sağlamak amacıyla Avrupa Mekânsal Veri Altyapısı (Infrastructure for Spatial Information in the European- INSPIRE) Direktifi ekinde bulunan 10 veri teması ve Kent Bilgi Sistemleri için standartlar oluşturuldu. CBS Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan bu standartlar İnternet sayfasında tarafların görüşlerine açıldı. (http://www.csb.gov.tr/gm/cbs/)

Proje kapsamında veri standartlarının belirlenmesi için metaveri (üstveri) esasları belirlendi, öncelikli veri temalarının kapsamı oluşturuldu, veri temalarına ait uygulama şemaları ve detay katalogları tasarlandı ve detay sınıflarının özellikleri tanımlandı.

TUCBS projesi kapsamında belirlenen veri

paylaşım esasları çerçevesinde Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından altyapısı hazırlanan Coğrafi Veri Portalı üzerinden coğrafi veriler kullanıcıların hizmetine açılacak.

Yürütülen CBS projeleri

Mekânsal Veri Arşivi

Bakanlığımız bünyesinde üretilen ve kullanılan coğrafi verilerin ortak bir veritabanında toplanması ve arşivlenerek gerektiğinde ulaşılması için bir arşiv sistemi geliştirildi. Mekânsal Veri Arşiv Sistemi (MVAS) ve Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından kullanılıyor.

Mekânsal Veri Bilgi Sistemi

Bakanlık projelerimizden olan Mekânsal Veri Bilgi Sistemi (MVBS) ile MVAS'de yer alan pafta, plan ve bunlara ait bilgilerin nokta, çizgi ve alan olarak Web ortamında bir harita sunucusu vasıtasıyla sayısal olarak sunulması ve sorgulanması sağlanıyor.

Bakanlıklar Mekânsal Veri Envanteri

2013 yılı içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan bir proje ile Bakanlıklarımız tarafından üretilen ve kullanılan coğrafi verilerin Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü, kuruluş amacı ve görev kapsamı doğrultusunda INSPIRE Direktifi ekinde yer alan 34 tema ile ilgili Bakanlıklar Mekansal Veri Envanterini hazırlamak ve ülke çapında Bakanlıklarda üretilen verinin tam olarak nerede, ne zaman üretildiği ve güncelleme tarihleri, kim tarafından ve hangi standartlarda üretildiği, verinin formatı ve büyüklüğü vb. konuları içerecek şekilde bir envanter hazırlatma amaçlanıyor.

INSPIRE Kapasite Geliştirme Projesi

2013 yılında başlatılacak olan ve AB fonlarından desteklenen "INSPIRE Kapasite Geliştirme" projesi ile Bakanlıklarımızda görevli idari ve teknik personelin eğitim, seminer ve çalıştaylarla CBS teknolojileri konusunda kapasitelerinin artırılması hedefleniyor. Proje kapsamında ayrıca INSPIRE Direktifi ekinde bulunan belli veri temalarının, meta verileri ile birlikte ulusal ve uluslar arası standartlara göre hazırlanması ve Bakanlığımız Coğrafi Veri Portalı üzerinden kullanıcılara sunulacak formatta üretilmesi planlanıyor.

Türkiye Vektörel Harita Bilgisi

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın tüm birimlerinde kullanılmak üzere Türkiye sınırları içerisindeki tüm il ve ilçelere ait yol, mahalle, yerleşim yerleri, önemli yerler bina adres noktaları bilgilerini içeren vektörel haritaların alımı yapıldı.

Bilişim Stratejisi ve Fizibilite Etüdü Projesi

Bakanlıkların birleşmesinin ardından bilişim süreçlerini planlamak ve yönetmek için Bakanlık Bilişim Stratejisinin Oluşturulması ve Bakanlık tüm iş süreçlerinin elektronik ortamda kolayca yapılmasının sağlanması, elektronik ortamdaki iş süreçlerinin iyileştirilmesi, elektronik ortamda olmayan iş süreçlerinin analiz edilerek elektronik ortama aktarılması projelendirilip Bakanlık vizyonuna paralel olarak ileriye yönelik Bilişim Stratejisi ve yol haritası oluşturuldu ve fizibilite etüdü raporu hazırlandı.

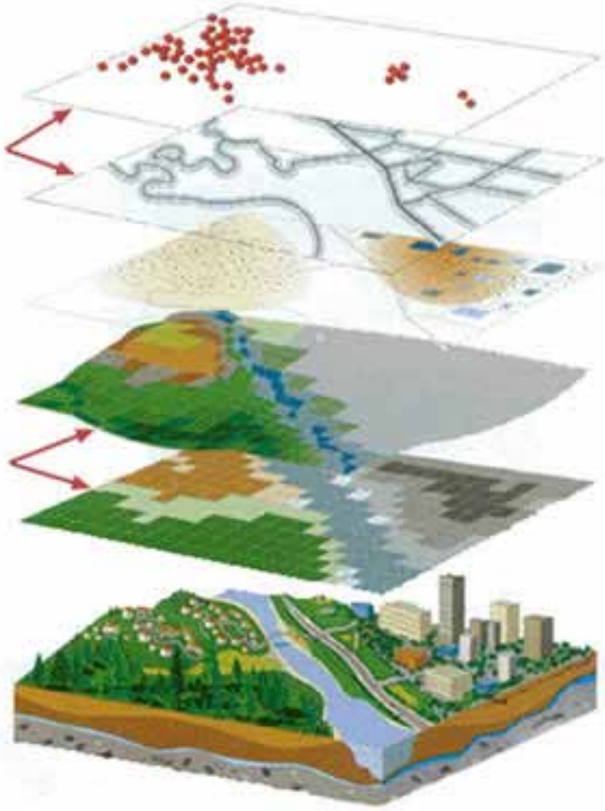

Uluslararası çalışmalar

Uluslararası düzeyde CBS alanında çok önemli bir konferans olan INSPIRE Konferansı, Avrupa Komisyonu JRC (Joint Research Center) işbirliğiyle 2012'de düzenlendi. Bakanlığımız ev sahipliğinde 23–27 Haziran 2012 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen ve ana teması; çevre bilgisi ve yeniliğin paylaşımı olan INSPIRE 2012 Konferansı'na, 753 yerli ve 484 yabancı katılımcı olmak üzere toplam 1237 kişi katıldı.
23-24 Haziran 2012 tarihleri arasında yapılan 6 (Çalıştay) oturumunda; 19 yabancı ve 3 yerli katılımcı olmak üzere toplam 22 katılımcı; TUCBS ve belediyelerin CBS ile ilgili çalışmaları, Kent Bilgi Sistemleri (KBS), coğrafi bilgi için Avrupa standartları, INSPIRE Direktiflerine bağlı Open Geospatial Consortium (OGC) ve Mekânsal Veri Altyapısı (SDI) standartları, INSPIRE veri temaları, e-devlet ve INSPIRE'IN birbirine uyumlaştırılması, INSPIRE servislerinin Geoserver ile yayınlanması gibi konularda sunumlar gerçekleştirildi.
Bakanlığımız Haziran 2010 tarihi itibarıyla yasal yetkili örgütlere üye oldu. Böylece ilgili faaliyetlerin içinde etkin roller alınırken AB kapsamındaki çalışmalara katkıda bulunulacak. Birliğe üye ülkelerin edinilmiş deneyimlerinden yararlanma (karşılıklı etkileşim), Bakanlığın, yasal yetkili örgütlerdeki temsiliyeti ile diğer ülkelerin üye olan kurum/kuruluşların çalışmalarımız konusundaki farkındalığını geliştirme, AB üye ülkeleri ile geleceğe yönelik ortak proje ve işbirlikleri için fırsat yaratma, Bakanlığımız personelinin konuya ilişkin bilgi birikimi ve deneyimini artırma da hedefleniyor.

Gündem:
Coğrafi bilgi sistemleri ve Türkiye'deki durum

2. Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı yapıldı

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın koordinasyonunda, BTK ile TÜBİTAK tarafından yürütülen 2. Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı, 25 Aralık 2012 ve 11 Ocak 2013 tarihleri arasında gerçekleştirildi. 61 kurum ve kuruluşun katıldığı tatbikatta, toplam 194 personel görev aldı.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının koordinasyonunda, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından yürütülen 2. Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı, 25 Aralık 2012 ve 11 Ocak 2013 tarihleri arasında yapıldı. Tatbikatta 41'i oyuncu 20'si gözlemci olmak üzere 61 kurum ve kuruluş yer aldı. Toplantıya Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, BTK Başkanı Tayfun Acarer, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altınbaşak ile Malezya Siber Tehditle Mücadele Merkezi Başkanı Noor Amin katıldı.

BTK Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nda (TİB) kurulan merkezde yapılan, yaklaşık 17 gün süren tatbikatta, 42 kişi Tatbikat Merkezi'nde, 152 kişi de oyuncu kurumlardan olmak üzere toplam 194 personel görev aldı. Tatbikatın sonuçları önümüzdeki günlerde açıklanacak.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (ETÜ) Konferans Salonu'nda yapılan 2. Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı'nın açılışında konuşan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Ergün,birey, şirket ve kurumların gelecekte çok ciddi siber saldırılarla karşı karşıya kalabileceklerine değindi. Önemli kurumların tatbikatlara bütünüyle katılmaları halinde daha da hızlı mesafe alınabileceğini söyleyen Ergün, "Şimdi bize özel güvenlikçilerden çok, siber güvenlikçiler lazım" dedi.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı ve Siber Güvenlik Kurulu Başkanı Yıldırım da, savaşların artık topla tüfekle değil, bilişim teknolojileriyle yapıldığını bildirerek, Türkiye'de, hem askeri anlamda hem sivil anlamda bu tehditle ilgili gerekli adımların atılmaya başlandığını vurguladı.

Siber tehlikenin gelecekte daha da önemli hale geleceğine işaret eden Yıldırım, siber saldırı konusunda devletlerin farkındalık bakımından aralarında uçurum olduğunu kaydetti. Ülkelerin, siber savaşlarla mücadele yöntemleri için ciddi hazırlıklar yaparken bazı ülkelerde iletişim konusundaki altyapının kurulamadığına değinen Yıldırım, siber güvenliğin her ülke için önemli olduğuna dikkati çekti. Küresel ağın da güvenliğe sahip olması gerektiğini dile getiren Yıldırım, ağ sistemi üzerinde bilgisayara yöneltilen her şeyin siber tehdit oluşturduğunu belirtti.

İlk uluslar arası siber tatbikat 2014'te

Türkiye'nin siber tehdidin potansiyel olarak ne kadar büyük olduğunu gören ve önlem için adım atan sayılı ülkelerden olduğunu anlatan Yıldırım, bu amaçla kurulan Siber Güvenlik Kurulu'nun Siber Güvenlik Strateji Belgesi ile eylem planını onayladığını söyledi. Yıldırım, "Türkiye, askeri alanda NATO içinde siber tehdit riskini gören üyeler arasında ilk 12 arasında yerini alıyor. Bu önemli bir adımdır. Hem askeri anlamda hem sivil anlamda bu tehditle ilgili gerekli adımlar atılmaya başlandı" diye konuştu.

Yıldırım, siber güvenlikle ilgili farkındalığın sadece devletin ve kurumlar nezdinde değil, bilişim hizmetlerinden yararlanan her vatandaşta olması gerektiğini bildirdi. Tatbikattaki saldırıların amacının buradaki dayanıklıkları görmek, yeni bir iş programı hazırlamak ve yeni önlemleri devreye sokmak olduğunu anlatan Yıldırım, "Siber güvenlik ülke güvenliğine eşit. Siber saldırı ucuz, savunmak için yapılacak harcama çok pahalı" ifadesini kullandı.

Hiçbir bilişim sisteminin yüzde 100 güvenli olmadığını, bu nedenle bu tatbikatlara ara vermeden devam edilmesi gerektiğini söyleyen Yıldırım, 2014 yılında da ilk defa uluslararası düzeyde bu tatbikatları yapmayı hedeflediklerini açıkladı.

"Sistemlerimizi güvenlikli bir bölgeye taşımamız gerekiyor"

Son yayımlanan uluslararası bir raporda,

güvenlik kötücül yazılım bulaşan bilgisayar sıralamasında Türkiye'nin 6. sırada yer aldığını bildiren Yıldırım, şöyle konuştu:
"Demek ki burada biraz daha sistemlerimizi güvenlikli bir bölgeye taşımamız gerekiyor. Kötücül yazılımların bulaştığı bu bilgisayarları mutlaka tespit edip bunların tedbirlerini almalıyız. Bunları kölelikten kurtarmalıyız ve daha kötüsü bilgisayarın sahibi böyle bir duruma düştüğünden haberi yok. Bu da işin bir başka boyutu. Sizin bilgisayarınızdan yasa dışı işlemleri yapabiliyorlar, başkalarına hakaret edebiliyorlar. Suçlara iştirak edebiliyorlar. Saldırı da oradan yapılıyor sizin dünyadan haberiniz yok. Türkiye'nin bir kurumuna saldıran bir adam olarak piyasaya çıkıyorsun. Buna karşı mutlaka birlikte çalışmamız lazım."
Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi'nin kurulacağını belirten Yıldırım, siber tehditlerin tespiti, izlenmesi ve önlenmesine ilişkin bazı mekanizmaları devreye sokacaklarını söyledi. Kamu kurum ve kuruluşlarının İnternet sayfalarını yerli veri merkezlerinde tutma çalışmalarına başladıklarını ifade eden Yıldırım, ulusal siber güvenliğin milli güvenliğe entegrasyonun mutlaka gerçekleştirileceğini bildirdi.

"Siber Kalkan Tatbikatı"

BTK Başkanı Tayfun Acarer de Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı'nın tatbikata katılan kuruluşların sistemlerinde alınacak tedbirlere yönelik olarak, Siber Kalkan Tatbikatı'nın ise İnternet omurgasında alınacak tedbirlere yönelik olarak düzenlendiğini belirtti. 61 katılımcının 41'inin toplantılara, yazılı senaryolara, gerçek saldırıların olduğu bölüme ve sonuç değerlendirmesine katılan oyuncular olduğunu, 20'sinin de tatbikatın sadece merkezi olarak gerçekleştirilecek kısmına katıldığını anlatan Acarer, 12 uluslararası kuruluş temsilcisinin de toplantıya katıldığını bildirdi.
Tatbikatta 194 personelin görev yaptığını anlatan Acarer, 2 ay teknik hazırlıkların yapıldığını, 13 gün boyunca gerçek saldırılar ve diğer testlerin gerçekleştirildiğini kaydetti.

Yapılan siber saldırılarla ilgili bilgi veren Acarer, saldırıların hedefinin İnternet sitesinin hizmet dışı bırakılması olduğunu belirtti.
TÜBİTAK Başkanı Yücel Altunbaşak ise, siber güvenliğin yeni bir kavram olduğuna, bilim kurgu romanları ve filmlerde önemli bir kavram olduğuna işaret etti. TÜBİTAK'ta 10 yıldır çalışan bir olduğunu söyleyen Altunbaşak, NATO'ya senaryo hazırlayan tek ülkenin Türkiye olduğunu vurguladı.

Saldırı örnekleri

Siber Güvenlik Tatbikatı'nda; DDOS, WEB Güvenliği Taraması, Port Taraması, Log Analizi, Web Uygulama Testi, Sosyal Mühendislik, Capture The Flag yarışması, Yazılı Senaryo saldırıları yapıldı. Hizmet Dışı Bırakma Saldırısı olan DDOS ile, hedef sistemin kaynakları ya da bant genişliğinin tüketilmesi amaçlandı. Tatbikatta, DDOS saldırısı olarak, anlık 13 Gbit saldırı kapasitesi ile toplam 8 Terabayt trafik üretildi. WEB güvenliği taraması ile ilgili olarak 60 web sitesinde yaklaşık 20 milyon web güvenliği testi yapıldı. Tatbikatta, log analizi de yapılarak, ele geçirilmiş bir sistemin loglarının incelenmesi ve bu yolla saldırının kim tarafından, ne zaman ve hangi yolla yapıldığının tespit edilmesi sağlandı.

“İnternet piyasası büyük fırsatlar içeriyor”

Türkiye’nin genç nüfusuyla Facebook’ta en etkin ülkelerden biri olduğunu belirten İngiliz Economist dergisi, e-ticaret alanındaki büyük yatırım potansiyeline dikkat çekti.

İngiliz Economist dergisi, Türkiye’yi mercek altına aldı. BBC Türkçe’de yayınlanan habere göre dergi, Türkiye’nin Facebook’ta yer alan İslami ve kültürel içerikli oyunlara en çok rağbet gösteren ülkeler arasında yer aldığına işaret etti. Son sayısında Türkiye’de hızla büyüyen İnternet piyasasına dikkat çeken Economist dergisi, Türkiye’nin e-ticaret alanında da birçok yatırım çekmeye başladığını ifade etti.

“Çok sayıda genç, İnternet üzerinden alış veriş yapmak ve oyun oynamak istiyor; Türkiye’nin İnternet endüstrisinin neden kalabalık olduğunu anlamak zor değil” diyen dergi, genellikle Facebook üzerinden oynanan ve Orta Doğu ülkeleri için İslami ve kültürel uyarlamalarla sunulan oyunların kullanıcılarının önemli bir kısmının Türkiye’de olduğunu vurguluyor.

75 milyon nüfusunun yarısının 30 yaş altında olduğu Türkiye’nin Facebook üye sayısı açısından en büyük yedinci ülke olduğu da belirtilen yazıya göre, oldukça kalabalık olan İnternet piyasasında, büyüme için hâlâ oldukça ciddi fırsatlar var. Yabancı yatırımcıların dikkatini çeken İnternet firmaları arasında ise Peak Games, Yemeksepeti, Markafoni ve Gittigidiyor gibi firmalar bulunuyor.

Türkiye’in büyük İnternet firmalarının çoğunun ortak yanı ise, yabancı iş modellerini alıp onları Türkiye’ye uyarlamak. Yatırımcılara vergi indirimi öngören planların yürürlüğe girecek olmasını “cesaret verici bir adım” olarak değerlendiren Economist’e göre, birçok yerde olduğu gibi burada da, yeni başlayan firmaların birçoğu başarılı olamayacak ve özellikle, moda ve günlük fırsat siteleri alanında büyük bir kalabalık söz konusu.

DNA içinde dijital bilgi saklanabilecek

Milyonlarca CD'nin içerdiği bilginin, yüzyıllarca güvende tutmak için DNA'nın içinde saklanabileceği bildirildi. Böylece bilgi toplumunun gittikçe artan depolama ihtiyacının üstesinden gelinebilecek.

İngiliz bilim adamları, milyonlarca CD'nin içerdiği bilgiyi, yüzyıllarca güvende tutmak için DNA'nın içinde saklayabileceklerini, bununla günümüz bilgi toplumunun gittikçe artan depolama ihtiyacının üstesinden gelinebileceğini bildirdiler. Bilim adamları, bunu doğrulamak için bir test tüpü içinde zar zor görülen DNA parçasına, 154 Shakespeare sonesi, bir fotoğraf, bir bilimsel tez ve Amerikalı insan hakları lideri Martin Luther King'in ünlü "Bir hayalim var" konuşmasından 26 saniyelik bir ses klibini sakladılar.

Bu işlem için dijital enformasyonun 1 ve 0 rakamlarından oluşan ikili kodu, DNA kodunun 4 harfli alfabesine dönüştürüldü. Bu kod, sentetik DNA'nın dayanaklarını yaratmak için kullanıldı, sonra cihazlar, DNA moleküllerini "okudu" ve şifrelenmiş bilgiyi topladı.

Bu okuma süreci iki hafta sürerken, sonuçları Nature Dergisi'nin İnternet sitesinde yayımlanan araştırmanın yazarı, İngiltere'de Avrupa Biyoenformatik Enstitüsü'nden Ewan Birney, teknolojik gelişmelerin bu süreyi aşağı çekebildiğini bildirdi.

Araştırmacılar, DNA'nın, uzun süre saklanması, ancak sık sık üzerinde düzeltme yapılmaması gereken çok miktarda bilgiyi saklamak için kullanışlı olabileceğini belirtirken, bilginin saklandığı DNA'nın da soğuk, kuru ve karanlık bir yerde muhafaza edilmesi gerektiğine dikkat çektiler.

Araştırmanın bir diğer yazarı Nick Goldman da teknolojinin, yakın gelecekte, ulusal tarih kayıtları gibi yüzyıllarca saklanmak zorunda olan büyük arşivler için işe yarayabileceğini, on yıl içinde de tüketicilerin, torunlarına gösterecekleri düğün fotoğrafları veya videoları gibi, yaklaşık 50 yıllığına saklamak istedikleri bilgiyi depolamaları için elverişli olabileceğini kaydetti.

Araştırmacılar, stok yapılan DNA'yı yaşayan bir şeye dönüştürmeye niyetlerinin olmadığını ve kodlama nedeniyle kazara yaşayan bir şeyin genetik mekanizması olamayacağını belirttiler.

Harvard Üniversitesi'nden DNA uzmanı George Church, teknolojinin, kişinin Wikipedia'daki tüm bilgiyi parmak ucu, şu anda disk sürücülerinde saklanan dünyanın tüm bilgisini de avuç içi büyüklüğünde bir yerde saklamasına olanak tanıyabileceğine işaret etti.

Bilişim STK'larından Bakan Yıldırım'a plâket

Sektöre katkılarından dolayı bilişim STK'ları, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Yıldırım'a plâket verdi.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım, aralarında Türkiye Bilişim Derneği (TBD), Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), Türk Elektronik Sanayicileri Derneği (TESİD), Tüm Telekomünikasyon İş Adamları Derneği (TÜTED), Türkiye Bilişim Sektörü Derneği (TÜBİDER), Yazılım Sanayicileri Derneği (YASAD), Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (TELKODER), Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) ve Bilgi Güvenliği Derneği'nin (BGD) de bulunduğu bilişim sektörü sivil toplum kuruluşları (STK) temsilcileriyle 3 Ocak 2013'te Bakanlık toplantı salonunda bir araya geldi. TBD, TBV, TESİD, TÜTED, TÜBİDER, YASAD, TELKODER ve TÜBİSAD temsilcileri, bilişim sektörüne katkılarından dolayı Bakan Yıldırım'a bir şükran plâketi sundu. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Müsteşarı Habip Soluk ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Tayfun Acarer de toplantıda, hazır bulundu.

Toplantıda konuşan Bakan Yıldırım, bilişim sektörünün büyüme oranının Türkiye'nin büyüme oranının 2,5-3 katı seviyesinde gerçekleştiğini söyledi. Türkiye'de bilgi toplumu, bilişimle ilgili gelinen noktanın, 10 yıl öncesine göre kıyas yapılırsa çok büyük olduğunu anlatan Yıldırım, 10 yıl sonra olunması gereken yer ve Türkiye'nin hedefleri açısından bakıldığında yapılanların yapılacakların küçük bir kesiti şeklinde düşünülebileceğini, çünkü bu alanın "tahayyülleri zorlayan" bir şekilde geliştiğine değindi.

Türkiye'nin bilişim alanında üstünlüğe sahip olabileceğine işaret eden Yıldırım, bunun için her türlü olanak, altyapı ve insan kaynağına sahip olunduğunu belirtti. 2012 yılında yurt dışından gelen cihaz sayısının 14 milyon 338 bin olduğunu, imalat ile yapılan kaydın 368 bin olduğunu söyleyen Yıldırım, "Daha gidecek ne kadar yolumuz olduğunu buradan anlayabiliriz" dedi.

"İnternet aboneleri yıllık yüzde 46 arttı"

Türkiye'de 50 milyon İnternet kullanıcısı olduğunu söyleyen Yıldırım, İnternet aboneliğinde yıllık büyüme oranının yüzde 46 olarak gerçekleştiğini kaydetti. Bilişim sektörünün büyüme oranının Türkiye'nin büyüme oranının 2,5-3 katı seviyesinde gerçekleştiğini yinelen Yıldırım, "Ulaşımda büyüme 1 kat fazla gerçekleşti. Ulaşım ve iletişim Türkiye'nin büyümesini yukarıya doğru çeken rol oynadı. Bu bakımdan da ülkemizin ihracat, ticaret hedeflerinin tutmasında, milli gelirinin büyümesinde ciddi katkı sağladı" diye konuştu.

Türkiye'de, mobil bilgisayardan veya cep telefonundan İnternet kullananların sayısının çok hızlı arttığına dikkati çeken Yıldırım, yaklaşık 40 milyonun üzerinde 3G abonesinin bulunduğunu, bunun arkasındaki nedenin 3G lisanslarında zamanlamayı doğru yapmalarının olduğunu vurguladı.

2012 sonunda, toplam mobil görüşme süresinin yaklaşık 189 milyar dakikaya, toplam kısa mesaj (Short Message Service -SMS) adedinin de yaklaşık 171 milyar adede ulaşacağını öngördüklerini açıklayan Yıldırım, Türkiye'de ortalama aylık mobil telefonla konuşma süresinin 299 dakika ile Avrupa'da ilk sıradaki yerini koruduğunu vurguladı.

Yıldırım, Türkiye'de sabit ve cep telefonu görüşmelerinde, SMS'te ve İnternet kullanım sürelerinde sürekli artış eğiliminin bulunduğunu ifade ederek bunun sürdürülebilir İnternet kullanımı alışkanlığının toplumda yayıldığını gösterdiğini belirtti. 2013'te daha güzel çalışmalarda beraber olunacağını anlatan Yıldırım, "ezber bozan" bir anlayışla çalıştıklarını söyledi.

BTK Başkanı Acarer de bilişim STK'larının 2012 yılı değerlendirmesinde bulunmak ve 10 yıl öncesine göre gelinen nokta dikkate alarak bu sektöre yapılan katkı için Bakan Yıldırım'a şükran plaketi hazırladıklarını söyledi. Acarer, STK'lara da sektöre verdikleri destekten dolayı teşekkür etti.

STK temsilcilerinin görüşleri şöyle:

TBD Başkanı Prof. Dr. Turhan Menteş: TBD 2012 Değerlendirme Raporu'nu hazırlarken, yapılanların çok olduğu kadar yapılmayanların çok az olduğunu gördük. 2023 ödevlerimizi yapmaya çalıştık. Sektör size çok şey borçlu.

TESİD Başkanı C.Müjdat Altay: 2012 Türkiye'de devrim niteliğinde bir yıl oldu. ADSL Türkiye'de çığ gibi büyüdü. Genişbant bu kadar yaygın kullanılıyorsa sizin önemli bir öngörünüz var. 37-38 yıldır Ar-Ge'nin içindeyim son on yılda Ar-Ge'ye verilen önemde Türkiye çok yol aldı. İyi ki varsınız iyi ki bu sektöre destek verdiniz.

TELKODER Başkanı Yusuf Ata Arıak: Bu 10 yılda herkesin görevini iyi yapmasını sağladınız. Herkes takım gibi çalıştı. 10 yıl içindeki ilişkimizi dostluk olarak taşıyacağım.

TÜTED Başkanı Adil Zafer Müftüoğlu: En büyük sorun prezentasyon hazırlama. Sektöre desteğinizden dolayı teşekkür ederiz.

Bilgi Güvenliği Derneği Başkanı Ahmet Hamdi Atalay: Yeni STK'yız. Siber Güvenlik konusu bakanlık gündemine geldi. Eylem planı çalışmalarına devam ediyoruz.

YASAD Başkanı Doğan Güneş: Yerli yazılımın gelişmesine önemli katkılar sağladınız. Nitelikli ihracat yapılabilmesine katkınız oldu. Her zaman bize desteğinizi esirgemeyin.

TÜBİSAD Temsilcisi Turgut Gürsoy: Bilişim konusunda sivil toplum kuruluşlarını her zaman desteklediniz. Elektronik sanayi kuruluşlarına önemli katkınız oldu.

TÜBİDER Başkanı ve İnternet'i Geliştirme Kurulu Başkanı Serhat Özeren: Büyük taşları yerinden oynatarak sektöre önemli destek verdiniz.

TBV Ankara Temsilcisi Aydın Kolat: Son 10 yıldır STK'lara verdiğiniz destek için çok teşekkür ederim.

Arzu Kılıç
arzu.kilic@tbd.org.tr

Değerli okurlar,
Bu ay sizlere Hakkâri Üniversitesi tarafından hayata geçirilen "Hava Soğuk Ellerimi Tutar Mısın?" kampanyasından söz etmek istiyorum. Bu kampanyayı basından duydum ve sizlerle de paylaşarak kampanyanın bilinirliğine katkıda bulunmak istedim.

Bildiğiniz üzere Hakkâri, coğrafi konumu itibariyle dağlık bir bölgede yer alıyor. Coğrafik konumu nedeniyle halkın çok zor şartlar altında yaşadığı Hakkâri'de yoksulluk ve işsizlik oranları da oldukça yüksek. Bu gerçekten hareketle Hakkâri Üniversitesi örnek bir davranışta bulunarak 0-12 yaş gurubu çocuklara kışlık giyecek yardımı yapan bir kampanya başlattı. Kampanya, kışın çok sert geçtiği, ısının eksi 30'lara kadar düştüğü Hakkâri'de yoksulluk nedeniyle kışlık giysi almakta zorlanan çocuklar ve ailelerine destek olmayı amaçlıyor. Yardımlar, ihtiyaç sahiplerine üniversiteli gençlerin oluşturduğu bir ekip tarafından ulaştırılıyor.

Çetin kış koşulları Hakkâri'de bu yıl da uzun zamandır hüküm sürüyor ama "Hava Soğuk Ellerimi Tutar Mısın?" kampanyasına özellikle medyadan yoğun ilgi ve destek de devam ediyor. Kampanya sorumlusu Hakkâri Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Müdürü İrfan Yoldaş ve yardım komitesinde görev alan üniversite öğrencileri, hayırseverlerin ve kurumların gönderdiği giysileri ve kışlık botları, kar kalınlığının bir metreyi aştığı kentte evlere tek tek giderek çocuklara giydiriyor.

Siz de bu kampanyaya destek vermek ve çocukların ellerini tutmak isterseniz aşağıdaki adresten ilgili kişiye ulaşabilirsiniz.

İlgili kişi: Öğretim Görevlisi İrfan Yoldaş
Hakkâri Üniversitesi
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Müdürü
Tel: 0(438) 212 12 12
Adres: Hakkâri Üniversitesi SHMYO AHS Yanı 2. Kat 30000 Hakkâri

Hakkârili çocukların ellerini tutmaya ne dersiniz!

Soğuk kış şartlarında yoksul öğrencilere üniversiteli gençler destek veriyor

-“Hava Soğuk Ellerimi Tutar Mısın?” kampanyası hakkında ayrıntılı bilgi verebilir misiniz?

-Hakkâri Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu (SHMYO) adına, Hakkâri’de yaşayan 0-12 yaş grubu çocuklara yönelik olarak “Hava Soğuk Ellerimi Tutar Mısın?” sloganıyla kışlık giyecek yardımı projesi başlattık. Hakkâri işsizlik oranı yüzde 17 olan ve bu anlamda işsizlik oranı en yüksek illerimizden bir tanesi. Ayrıca doğurganlık hızı da en yüksek ilimiz. Bu iki veriyi yan yana koyduğumuz zaman burada yaşayan çocukların ne kadar zor şartlarda yaşadığını, yoksunluğun ne denli fazla olduğunu görebiliriz. Kışın çok zor geçtiği ilimizde çocuklarımız üşümesin, sıcak bir kış geçirsin diye başlattık “Hava Soğuk Ellerimi Tutar Mısın?” yardım kampanyasını. Bu kampanya kapsamında kaban, kazak, pantolon, ayakkabı vs... gibi kışlık kıyafetleri bu çocuklarımıza ulaştırmaya başladık.

-Kampanyanın hedefi kent merkezindeki ve köylerdeki 06-12 yaş gurubundaki çocuklara yardımcı olmak. Neden özellikle kentteki bu yaş grubunu ve öğrencileri seçtiniz?

-Kampanyaya öncelikle 0-6 yaş grubu olarak başladık ancak gelen talepler doğrultusunda yaş grubunu 12’ ye kadar çıkardık. Hassas bir bölgede yaşıyoruz ve farklı spekülasyonlara maruz kalmak istemedik, bunun için yaş grubunu da sınırlı tutmak zorunda kaldık. Aslında yoksul ailelerin küçük çocukları kadar büyük çocukların da ellerinden tutulmaya ihtiyaçları var ve yardım isteyemeye gelen o çocukların ihtiyaçlarını karşılayamamak benim bir yaram. Ancak ne yazık ki böyle bir sosyal sorumluluk projesinde bile hassas davranmak ve bölge şartlarını göz önünde bulundurmak zorunda kalıyoruz.

- Çocuklara yardımları nasıl ulaştırıyorsunuz, karşılaştığınız güçlükler nelerdir? Bu kampanyaya ilgi nasıl, kampanyanın medyada uyandırdığı yankıdan memnun musunuz? Yardım etmek isteyenler, ihtiyaç sahiplerine malzemeleri nasıl ulaştırabilirler?

-Birincisi öğrencilerimizden oluşan bir ekibimiz mahalleleri dolaşarak bizzat tespit ediyorlar. Onun dışında okul müdürlerinden ve Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlüğü’nden maddi durumu kötü öğrencilerin listesini aldık. Bu listeleri değerlendirerek ihtiyacı olan çocuklara kıyafetleri ulaştırıyoruz.

Başta hedeflediğimiz rakamları yakaladık ancak bu kadar medyanın dikkatini çekeceğimizi düşünmemiştik. Medyanın bu desteğini düşündüğümüzde aslında çok fazla ilgi geldiğini söyleyemeyiz. Yeri gelmişken öncelikle Akşam Gazetesi daha sonra Cnntürk’e medya desteğinden dolayı minnettarım. Yine iş adamı Serkan Kalbidelik, Hiper GMG başta olmak üzere şu anda adını sayamadığım birçok iş adamına Hakkârili çocuklar adına teşekkür ediyorum.

Sosyal medya Çankaya Köşkü'nde

Sanal dünyanın "akil adamları" Cumhurbaşkanı Gül ile, Çankaya Sofrası'nda bir araya geldi. Cumhurbaşkanı Gül, "Sosyal medyanın avantajları da riskleri de var" dedi.

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, 29 Ocak 2013'te, "Çankaya Sofrası"nda, sosyal medya ve twitter gibi paylaşım sitelerinde öne çıkan 6 ismi ağırladı.
Cumhurbaşkanı Gül'ün, 2007 yılında cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra Atatürk dönemindeki Çankaya Sofrası'nı yeniden canlandırdığı yemekte Köşk protokolü ihlal edildi; telefonlar masaya kondu, fotoğraflar çekildi, twitter'dan mesaj atıldı.
Çankaya Köşkü'nde yaklaşık iki saat süren öğlen yemeğine, Kadir Has Üniversitesi Yeni Medya Bölümü Öğretim Üyesi İsmail Hakkı Polat, İnternet alanında yıllardır kaleme aldığı yazıları ve yaptığı televizyon programlarıyla bilinen Radikal gazetesi yazarı Serdar Kuzuloğlu, ntvmsnbc.com Yayın Yönetmeni Ahmet Yeşiltepe, twitter'ı etkili kullanmasıyla tanınan Habertürk gazetesi yazarı Rahşan Gülşan, Twitter'da "Beyinsiz Adam" takma adıyla ünlenen Star gazetesi yazarı Hakim Türkmen ve teknoloji blogu yazarı, sosyal medya uzmanı Zorluhan Zorlu katıldı.
Alınan bilgilere göre basına kapalı yemekte Gül, sanal dünyanın "akil adamları"na, İnternet ortamı ile ilgili sorular yöneltti, onları dinledi.

Yemekte, İnternet ortamında filtre, sansür, eğitim, girişimcilik konuları üzerinde duruldu.
İnternet'le eskiden beri ilgili olduğunu dile getirerek, dönem dönem farklı medya araçlarının öne çıktığını, radyo ve televizyonun ardından şimdi de sosyal medyanın önde olduğunu söyledi
"Sosyal medyanın riskleri de fırsatları da var. Herkes içerik üretebiliyor. Herkes kendi medyasını oluşturuyor, hiçbir engelle karşılaşmadan sesini duyurabiliyor" değerlendirmesinde bulunan Gül, bunun hem ciddi bir avantaj olduğunu hem de riskleri bulunduğunu vurguladı.
Çocuklar ve gençler göz önünde bulundurulduğunda, risklerden söz edilebileceğini kaydeden Gül, sahte isimlerle birçok insana iftiralar atılabildiğine işaret etti.
Bu sorunun yasaklayarak değil bilinçlendirerek çözülebileceğinin altını çizen Gül, dijital medya ve gazete okuryazarlığının geliştirilmesi gerektiğine dikkati çekti.
Hukuki altyapının önemine değinen Gül, Türkiye'de bazen yeni olgular karşısında hukukun arkadan geldiğini anımsatıp sosyal medya konusunda devletin geriden geldiğini kabul ederken bu konuda düzenlemeye ihtiyaç olduğunu dile getirdi. Sosyal medya araçları ve İnternet üzerinden paylaşılan verilerin güvenliğinin de ele alındığı yemekte Gül, ülkelerin bu konularla ilgili gerekeni yapması gerektiğine işaret edip sosyal medyada eleştirenleri değil hakaret edenleri blokladıklarını da söyledi.
Takma isimlerle yapılan istismarlardan ve keyfiyetten şikâyet eden Gül, bu sürecin doğru yönetilmesi, yapılacak düzenlemelerin uzman kadrolar tarafından yürütülmesi gerektiğini belirtti.
Gençlerin hatta maddi olarak kısıtlı bölgelerdeki İnternet kullanımının yarattığı fırsatlara vurgu yapan Gül, "Sosyal medya ikinci bir dil öğrenmek için uygun bir araç. Devletin bir türlü başarılı olamadığı bu alanda dil öğrenme konusunda sosyal medyadan yararlanılmalı. Düşünsenize Doğu illerinden bir çocuk artık Stanford veya Harvard'dan bir profesörün tweet'lerini takip edebiliyor" diye konuştu.
Habertürk gazetesi yazarı Gülşan'in Apple'ın yanlış uyguladığı klavyeyi anımsatması üzerine Gül, Apple yetkililerinin Çankaya Köşkü'ne geleceklerini ve bu aksaklığı gidermeleri için uyaracağının müjdesini verdi.
Radikal Gazetesi yazarı Kuzuloğlu, Köşk'ten ayrılırken yaptığı açıklamada, sosyal medya, dijital gelişmelerin açılımları ve algılarla ilgili sohbet fırsatı bulduklarını, İnternet tabanlı eğitim ve hizmetlerin konuşulan konuların başında geldiğini söyledi. Dünyadaki gelişmelerin Türkiye'ye nasıl yansıyacağının da konuşulduğuna değinen Kuzuloğlu, "Tabii ki Cumhurbaşkanlığının kurum olarak yapabileceği bir şey yok ama yön gösterme ve bir anlamda vesile olma rolünü üstleneceğine dair bir izlenim aldık" dedi.
Kadir Has Üniversitesi Öğretim Üyesi Polat, akademisyen olarak yeni medya konusundaki okuryazarlık, bilinçlendirme ve eğitim konularının altını çizdiğini anlattı.
Polat, Cumhurbaşkanı Gül'ün sosyal medyayla yakından ilgilenmesini, "Türkiye Cumhuriyeti'nin en başındaki kişinin bu konuyla ilgili olması bu konuda atılacak adımlar konusunda bizi umutlandırıyor" sözleriyle değerlendirdi.

Davete katılanlardan sosyal medya uzmanı Zorlu ise yemekte sosyal medyanın çağa etkilerinin konuşulduğunu, eğitim alanına yansımalarıyla "bilginin demokratikleşmesi"nin ele alındığını belirtti.
Zorlu, Türkiye'nin dijital okuryazarlık alanında yapması gereken atılımlar, sosyal medyanın yaygınlaşması ve daha iyi anlaşılması ile etik ve görgü kurallarının daha fazla oturması için çaba harcanması gerektiğine işaret edildiğini vurguladı.

Twitter'da "Beyinsiz Adam" olarak yazan ve 250 binden fazla takipçisi olan Star gazetesi yazarı Türkmen de yemekte sosyal medya ve İnternet'le ilgili hukuki sorunların gündeme getirildiğini belirtti.

2020'da sanal ortamda kişi başına, 5,200 GB'lık veri düşecek

"Sanal Evren" araştırmasına göre, 2020 yılında sanal ortamda yaklaşık 40 zettabayt kadar veri olacak. Bu, dünya nüfusu göz önüne alındığında kişi başına 5,200 GB'lık veri düşecek anlamını taşıyor. 40 zettabayt, 40 trilyon GB büyüklüğündeki veriye denk geliyor. Bu sayının dünya üzerindeki kumsallardaki bütün kum tanelerinin toplamının yaklaşık 57 katı olduğu tahmin ediliyor. Bu sayıya ulaşabilmek için var olan bütün verilerin 2020 yılına kadar her iki yılda bir ikiye katlanması bekleniyor.

EMC sponsorluğunda yapılan Sanal Evren araştırmasına göre 2020 yılında, sanal ortamda yaklaşık 40 zettabayt kadar veri olması bekleniyor.

EMC'nin sponsorluğunda ilk olarak 2005 yılında başlayan "Sanal Evren" araştırması, üç yılda bir tekrar ediliyor. Uzmanlar, gelecekte sensörlerin ve akıllı cihazların birbirleriyle insan etkisi olmadan iletişim hâlinde olmasının beklendiğine dikkat çekiyor. Yapılan araştırmada resimlerden videolara, mobil telefonlardan yüklenen verilerden Youtube gibi yüksek çözünürlüklü videolara sahip sitelere kadar her şeyin yer alacağı, sayısal TV izleyenin artacağı, sayısal müzik uygulamasını ve M2M (makineden makineye) haberleşmenin çok artacağı bunun da veri kullanımını yükselteceği vurgulanıyor.

"Sanal Evren" araştırmasına göre, gelecekte pek çok veri bulutta depolanıyor olacak. Ancak IT yöneticileri bu görüşe çok katılmıyor. Bir diğer araştırma firması olan IDC'ye göre ise, şu anda bulut bilişimi için toplam verinin yüzde 5 kadarlık bir kısmı kullanılırken, 2020 yılında verilerin yaklaşık yüzde 40 kadarlık kısmı, bulut tarafından "etkilenmiş" olacak. Ancak bulutta depolanan verinin 2012 yılında sadece yüzde 15 civarında olacağı tahmin ediliyor.

Sanal veri kullanımının büyük bir kısmı, sosyal medyada oluşturuluyor. 2012 yılında oluşturulan verilerin yüzde 68 kadarlık kısmını; dijital TV izleyen, sosyal medya üzerinden birbiriyle etkileşimde bulunan, birbirlerine telefonlarıyla resim, müzik veya video gönderen kullanıcılar tarafından oluşturuldu.

Gelişmekte olan ülkeler yükselişte

Araştırmaya göre, gelişmekte olan ülkelerde oluşturulan sanal veri miktarı artış gösteriyor. 2005 yılındaki yapılan araştırmada, dünya üzerindeki sanal verilerin yaklaşık yüzde 48 kadarlık kısmını Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa ülkeleri oluştururken, gelişmekte olan ülkeler yüzde 20 kadarlık bir kısımda yer alıyordu. Ancak bu oran, 2012'de önemli bir gelişme göstererek yüzde 36'lara kadar ulaştı. Yapılan tahminler doğrultusunda gelişmekte olan ülkelerin sanal veri kullanımları 2020'de yüzde 62'lere kadar yükselmesi öngörülüyor.

Sanal veriler "bulut"a taşınacak

Bilgisayar ortamındaki içeriğin üçte birinin, 2016 yılına kadar bulut bilişime taşınacağı bildirildi. Gartner raporundan derlenen bilgilere göre, tüketicilerin içerik paylaşımı ve bu içeriğe istediği her an ve istediği her hangi bir cihazdan ulaşma arzusu, bulut bilişime talebi artıracak. Geleneksel dijital verilerini bilgisayarlarında biriktiren kullanıcılar bulut bilişimi tercih ederken, bu oran 2016 yılında yüzde 36'ya ulaşacak.

Gartner, geçtiğimiz yıl bilgisayarlar, akıllı cep telefonları, tablet bilgisayarlar, hard diskler, ağ bağlantılı depolamalar gibi, küresel ölçekte tüketicilerin dijital içerik için 2016 yılında 4,1 zettabyte alana ihtiyaç duyacağını öngörüyor. Raporda, Facebook gibi sosyal medya sitelerinin de bulut bilişime olan talebi artırdığına işaret ediliyor. Ev başına veri kullanım oranının ise 2016'da 3,3 terabyte civarına yükseleceği tahmin ediliyor.

Vazgeçilemeyen İnternet sitesi 5

Web'deki hizmetlerin önemli bir bölümü, hergün kullandığımız birkaç site tarafından sunuluyor.

İngilizce'de World Wide Web sözcüklerinin baş harflerinden oluşturulan "Dünyayı saran web" diye açıklanabilen Web, İnternet üzerindeki servislerden birisi. Web, İnternet üzerinde yazı, grafik, resim, ses ve hareketli görüntülerden oluşan dokümanları uzaktaki bilgisayarlara iletiyor.

Yaklaşık 20 yıl önce icat edilen Web, bugün milyarlarca sayfadan oluşan büyük bir ağ. Web'deki hizmetlerin önemli bir bölümü, her gün kullandığımız birkaç site tarafından sağlanıyor. İşte yokluğuna tahammül edilemeyen, yabancı kaynaklı olmasına rağmen Türkçe olarak sunulan 5 web sitesi:

Google

Google, sürekli geliştirdiği isabetli arama işlevi, temiz ve basit arayüzü, değişen Doodle'ları ile vazgeçilemeyen bir hizmet. Google ana sayfası, şirketin haber, Google Play mobil uygulama mağazası, Gmail gibi uygulamalarına da kısa yollar sunuyor.

YouTube

Web'in en büyük video paylaşım sitesi olan YouTube, her gün yüklenen sayısız videoyla güncel kalmaya devam ediyor. Müzik kliplerinden komik şeyler yapan hayvanlara, konserlerden çeşitli spor etkinliklerine her şeyi YouTube'da bulmanız mümkün. Veya kendi videolarınızı paylaşıp ünlü olmayı da deneyebilirsiniz.

Facebook

Facebook'un 1 milyarın üzerindeki kullanıcı kitlesinin önemli bir kısmı ondan şikâyet ediyor olsa da, site dünyanın en büyük sosyal ağı olmayı sürdürüyor. Aile ve arkadaşlarımızla iletişime geçmenin en iyi yollarından birini sunan Facebook, aynı zamanda çok iyi bir fotoğraf paylaşma hizmeti. Bugün birçok web sitesi, onlara kaydolmadan Facebook bilgileriniz ile oturum açmanıza izin veriyor ve bu, sitenin gücünün önemli bir işareti. Son olarak Facebook, bizlere cep telefonundan ücretsiz sesli arama işlevini de sunmaya başlamıştı.

Twitter

Sadece 140 karakterlik paylaşımlar yapabildiğiniz Twitter, Facebook'tan oldukça farklı bir sosyal ağ. Karşılıksız takip sistemiyle çalışan Twitter'da takip ettiğiniz kişileri gerçek hayatta tanımak zorunda değilsiniz. İster hayran olduğunuz şarkıcıyı, ister ilgili olduğunuz bir konuyu takip edin veya isterseniz bizzat tartışmalara katılın. Twitter'ın listemize girmesinin en önemli nedenlerinden bir tanesi de son haberler için inanılmaz bir kaynak haline gelmiş olması. Bu konudaki tek sorun ise, zaman zaman sahte haberlerle karşılaşmanız.

Wikipedia (Türkçesiyle Vikipedi)

Herhangi bir konu, kişi, yer veya bir ürün hakkında bilgiye ihtiyaç olduğunda bakılan ilk kaynak, Wikipedia. Tüm dillerde toplam 24 milyon girdisi bulunan sitede 202.000'in üzerinde Türkçe girdi, 4 milyon İngilizce girdi bulunuyor. Wikipedia, zaman zaman yanlış bilgiler sunması nedeniyle eleştirilse de, gönüllü yazarların denetimiyle bu sorun hemen hemen çözülmüş gibi. (Teknolojimix)

Eski elektronik ürünler de toplanacak

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın başlattığı "Atıkların Geri Dönüşümü" uygulaması kapsamında elektronik ve elektrikli ürün satan şirketler, Haziran 2013'ten itibaren piyasadaki eski ürünlerini toplayacak.

Atıkların geri dönüşümü uygulaması kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların (AEEE) Kontrolü Yönetmeliği", Haziran 2013'te yürürlüğe girecek. Yönetmelikle, elektronik ve elektrikli ürünlerde, firmalar en az sattıkları ürün kadar piyasadaki eski ürünleri toplamak zorunda kalacaklar.

AEEE Kontrolü Yönetmeliği, 22 Mayıs 2012'de çıkarıldı. 2013 – 2018 yıllarının planlandığı yönetmeliğin 16. maddesinde, üretici firmaların, hangi oranlarda geri dönüşüm ve geri kazanım miktarlarını karşılaması gerektiği belirtiliyor. Buna göre, 2013'te büyük ev eşyalarının yüzde 65'i (2018'de yüzde 75), küçük ev aletlerinin yüzde 40'ı (2018'de yüzde 50), bilişim ekipmanları ve telekomünikasyon ekipmanlarının yüzde 50'si (2018'de yüzde 65), elektrikli ve elektronik aletlerin yüzde 40'ı (2018'de yüzde 50), oyuncaklar, eğlence ve spor aletlerinin yüzde 40'ının (2018'de yüzde 50) yönetmelik çerçevesinde geri dönüşümü hedefleniyor.

Bakanlıktan yapılan açıklamaya göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2005 yılından bu yana ambalaj, lastik ve akaryakıt sektörlerine yönelik başlattığı atıkların geri dönüşümü uygulamasına, bu yıldan itibaren elektrikli ve elektronik ürünler de dahil edilecek. Yönetmelik sayesinde evlerde ve iş yerlerinde bulunan buzdolabı, televizyon, çamaşır makinesi, cep telefonu ve bilgisayar gibi eski ve kullanılmayan elektrikli ve elektronik aletler para değeri taşıyacak. Bu sayede insanlar evlerindeki eski eşyalarından para karşılığı kurtulmuş olacak, firmalar ise yönetmeliğin zorunlu kıldığı geri alım kotasını tamamlayarak ceza almaktan kurtulacak.

ACTECON Rekabet ve Regülasyon Danışmanlık firması ortağı Dr. Fevzi Toksoy, vatandaşın ev ve iş yerlerindeki eski ürünlerin kurulacak sektörel dernekler vasıtası ile taşeron firmalara toplatılacağını açıkladı. Aralarında Arçelik, Vestel, Profilo, Beko ve Bosch'un da bulunduğu beyaz eşya üreticileri ile HP, Dell, Apple, Toshiba, Samsung, Sony, ve Casper gibi bilgisayar üreticisi firmaların atık toplama amacı ile üye oldukları Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) ve Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (BESD)gibi dernekler aracılığıyla platform çalışması yaptıklarını bildiren Toksoy, "Kurulacak platformlar vasıtası ile piyasadaki rakiplerin bir araya gelerek ortak bir ticari faaliyet içerisine girmeleri oldukça riskli. Bu durum Rekabet Hukuku açısından ihlallerin oluşumunu tetikleyebilir" dedi.

Firmaların Bakanlığın düzenlemeleri doğrultusunda hareket ettikleri için her türlü davranışlarının meşru olduğu yanılgısına düştüklerini işaret eden Toksoy, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Rekabet Kurumu'nun koordineli çalıştığını ve her iki kurumun da da oluşacak risklerin bilincinde olduğunu vurguladı. Üretici firmalar tarafından kurulacak olan derneklerin geri dönüşüm ekonomisini yürütmek için yetkilendirileceğini söyleyen Toksoy, "Avrupa Birliği (AB) ile paralel yürütülen bu tip atık kontrolü düzenlemeleri ile ilgili Avrupa'da da birçok yetkilendirilmiş kuruluşa soruşturmalar açılmış ve cezalar verilmiştir. AEEE yönetmeliği çerçevesinde belirlenecek olan yetkilendirilmiş kuruluşların da rekabet hukukunun varlığını unutmamalarını şiddetle öneriyoruz" diye konuştu.

ACTECON'un Danışmanı Bahadır Balkı ise, yönetmelik sayesinde tüketicilerin eski ürünlerini yalnızca sahip oldukları ürünün üreticisine veya bayisine değil, aynı ürünü ürüten farklı üretici firmalara verebileceklerini belirtti.

ENGLISH
ROMÂNĂ
ITALIANO
DEUTSCH
FRANÇAIS
CURS
CONTABIL